

ITSEN KUVAILEMINEN
NAISTEN
KONTAKTI-ILMOITUKSISSA

Pro gradu -tutkielma
Suomen kieli
Turun yliopisto
Maaliskuu 2010
Pirita Hyvärinen

TURUN YLIOPISTO

Kieli- ja käännöstieteiden laitos / humanistinen tiedekunta

HYVÄRINEN, PIRITA: Itsen kuvaileminen naisten kontakti-ilmoituksissa
Pro gradu -tutkielma, 95 s., 17 liites.

Suomen kieli

Maaliskuu 2010

Tutkin työssäni naisten kontakti-ilmoituksia Aamuset- ja Z-lehdissä. Aamuset on turkulainen kaupunkilehti, Z on ei-heteroille suunnattu maanlaajuinen aikakauslehti. Aamuset ilmestyy kaksi kertaa viikossa, Z kuusi kertaa vuodessa. Tarkastelen itsen kuvailussa käytettyjä epiteettejä: itseä kuvailevia adjektiiveja ja itsen viittaavia substantiiveja. Olen huomionut myös pidemmät adjektiiviset ja substantiiviset ilmaukset. Lisäksi käsittelen lyhyesti ilmoitusten otsikoita ja nimimerkkejä sekä näissä välitettävää informaatiota. Aineistoni koostuu sadasta Aamusetin ja samoin sadasta Z:n ilmoituksesta, jotka on julkaistu vuosina 2001–2003. Tutkimusotteeni on pehmeän kvantitatiivinen. Vertailen ilmoituksia sekä toisiinsa että aiempiin tutkimustuloksiin.

Vertailukohdaksi kontakti-ilmoituksiin esittelen mainoskieltä. Mainoskieli ja kontakti-ilmoitusten kieli ovat lähellä toisiaan, onhan molemmissa tavallaan kyse tavarain tai tuotteen markkinoinnista. Ero näkyy kuitenkin muun muassa siinä, että kontakti-ilmoittaja ei välttämättä toivo kuin yhtä vastausta. Ihmissuhteita ja kumppaninhakua ei voi täysin rinnastaa markkinointiin.

Aineistoni perusteella lehtien ilmoitukset eroavat toisistaan. Aamusetin ilmoittajat käyttävät adjektiiveja hieman enemmän ja monipuolisemmin kuin Z-lehden, mutta luokkien välillä on suuriakin eroja. Z-lehden adjektiiveista lähes puolet kuvailevat luonnetta, Aamusetissa ulkonäön kuvailu on Z-lehteä yleisempää. Eri substantiiveja on selkeästi enemmän Z-lehdessä kuin Aamusetissa. Usea Z:n nainen viittaa itseensä lesboutensa kautta. Eroja on yksittäisissä sanoissakin, ja jotkin sanat esiintyvät (lähes) pelkästään vain toisessa lehdessä. Toisaalta ainakin osa eroista selittyy lehtityypin kautta: otsikoita on pääosin Z- ja nimimerkkejä Aamuset-lehdessä.

Lähes jokainen aineistoni nainen esittelee itsensä positiivisessa valossa, mutta erot lehtien välillä ovat silti ilmeiset. Uskon ilmoitusten erojen johtuvan pääasiallisesti etsityn kumppanin sukupuolesta. Miehet ja naiset hakevat kumppanistaan eri ominaisuuksia, joten tämä heijastuu myös kontakti-ilmoituksiin ja itsensä esittämiseen.

Asiasanat: adjektiivit, ihmissuhteet, kontakti-ilmoitukset, lehti-ilmoitukset, mainokset, substantiivit, tekstianalyysi

Sisällys

1	Johdanto	1
	1.1 Aiheen esittely, tutkimuksen tavoitteet ja aiemmat tutkimukset	1
	1.2 Tutkimushypoteesit ja -ongelmat	4
	1.3 Rakkaus samaan sukupuoleen	8
	1.4 Aineiston esittely	10
2	Teoriat	12
	2.1 Kontakti-ilmoitukset tekstilajina	12
	2.2 Mainoskieli	17
	2.3 Keskeisiä käsitteitä	18
3	Itsen esittely	23
	3.1 Yleistä	25
	3.2 Adjektiivien luokittelu	24
	3.3 Substantiivien luokittelu	31
	3.4 Otsikot ja nimimerkit	33
4	Aamusetin ilmoitukset	36
	4.1 Adjektiivit	36
	4.2 Substantiivit	46
	4.3 Otsikot ja nimimerkit	50
5	Z-lehden ilmoitukset	52
	5.1 Adjektiivit	53
	5.2 Substantiivit	63
	5.3 Otsikot ja nimimerkit	67
6	Ilmoitusten eroja ja samanlaisuuksia	71
	6.1 Adjektiivit	71
	6.2 Substantiivit	79
	6.3 Otsikot ja nimimerkit	81
	6.4 Muita huomioita	82
7	Pohdinta	84
	7.1 Yleistä pohdintaa	84
	7.2 Yhteenveto	85
	Lähteet	89

LIITTEET

1 Johdanto

Johdanto-luvussa esittelen työtäni ja taustoitan sitä. Ensimmäisessä alaluvussa esittelen aiheeni ja kerron tutkimukseni tavoitteista. Lisäksi luon lyhyen katsauksen aiheesta jo tehtyihin tutkimuksiin, jotka ovat olleet arvokkaita työni kannalta. Alaluku 1.2 käsittelee työhypoteeseja ja tutkimusongelmia – luvun tarkoituksena on kertoa lisää tutkimukseni tavoitteistani ja syistä. Tutkimusaineistoni esittelen alaluvussa 1.3.

1.1 Aiheen esittely, tutkimuksen tavoitteet ja aiemmat tutkimukset

Tutkin työssäni, miten naiset kuvailevat itseään kontakti-ilmoituksissa. Tarkastelen itsen kuvailussa käytettyjä adjektiiveja ja substantiiveja (esim. *kaunis, älykäs; nainen, tyttönen*). Näiden lisäksi tarkastelen ilmoitusten otsikoita ja nimimerkkejä, sillä näiden avulla voidaan antaa lisäinformaatiota sekä itsestä että vaikkapa toivotun suhteen laadusta. Aihe kiinnostaa minua, sillä itsemme kuvaileminen paljastaa paljon meitä ympäröivästä kulttuurista ja sen asenteista ja arvoista. Uskoakseni kuvailu määrittyy sen mukaan, minkälaisena haluamme itsemme nähtävän ja minkälaisia ominaisuuksia yhteiskuntamme arvostaa.

Tutkimukseni päähuomio kiinnittyy itsen kuvailuun käytettyihin adjektiiveihin sekä adjektiivisiin ilmauksiin, jotka ovat ikään kuin kontakti-ilmoitusten keskiössä. Itsen kuvailussa käytettyjä partisiippeja käsittelem adjektiivien yhteydessä, sillä ne ovat adjektiiveihin rinnastettavia ja aiemmissa vastaavissa töissä ryhmät on usein yhdistetty toisiinsa (esim. Pesonen 1995; Lotvonen 1996; Monto 2000; vrt. kuitenkin myös Muikku-Werner 2009; partisiippien adjektiivistumisesta ks. Koivisto 1987). Adjektiivien lisäksi olen kiinnostunut kontakti-ilmoitusten itseen viittaavista substantiiveista, joilla ilmoittaja voi kuvailla tärkeimpinä pitämiään ominaisuuksia. Eri adjektiivien ja substantiivien valinta on kiintoisaa sikäläkin, että toisinaan saman asian voi ilmaista kumman vain sanaluokan avulla (vrt. esim. *vaaleahiuksinen ~ blondi*). Toisaalta usein kuvailu on mahdollista myös muutoin (esim. *minulla on vaaleat hiukset*).

Käsittelem omilla luvuissaan lyhyesti myös kontakti-ilmoituksissa esiintyviä nimimerkkejä ja otsikoita. Näiden käsittely sopisi luontevasti muidenkin adjektiivien ja

substantiivien käsittelyn yhteyteen. Olen kuitenkin päätenyt käsittelemään näitä erikseen, sillä otsikoita esiintyy pääosin Z:ssa ja nimimerkkejä Aamusetissa. Lisäksi tämän luokittelun ansiosta voin tutkia otsikoita ja nimimerkkejä tarkemmin kuin jos käsittelisin vain niiden adjektiiveja ja substantiiveja. Nyt tarkastelen niitä kokonaisuuksina sekä lauserakenteensa kannalta että suhteessa leipätekstiin eli itse kontakti-ilmoitukseen.

Työni on luonteeltaan vertailevaa, sillä tutkin kahden eri lehden ilmoituksia keskenään. Oletan, että ilmoitusten laatu riippuu lehdestä ja sen lukijakunnasta. Minua kiinnostaa tutkia, eroavatko hetero- ja ei-heteronaisten kontakti-ilmoitukset toisistaan (termin ei-hetero selitys sivulla 22). Tämän toteutan vertailemalla turkulaisen ilmaisjakelulehden Aamusetin ja ei-heteroille suunnatun aikakauslehti Z:n ilmoituksia keskenään. Aineistoksi olen valinnut Aamusetin ja Z-lehden numeroita vuosilta 2001–2003. Kummastakin lehdestä olen valinnut sata (100) ilmoitusta, joten yhteensä ilmoituksia on kaksisataa (200).

Työni kuuluu osaltaan vuorovaikutuksen tutkimukseen, mutta se kuuluu myös semantiikan alaan. Kontakti-ilmoitukset ovat vuorovaikutuksellisia, niiden tarkoituksena on aloittaa keskustelu toisen henkilön kanssa. Aineistossa käytettäviä epiteettejä vertailen semanttisesti, toisin sanoen minua kiinnostaa sanojen sisältö ja niiden merkityspesyeet. Tutkimukseni sivuaa sociolingvistiikkaa siltä osin, että huomioni kiinnittyy hetero- ja ei-heteronaisten itsen kuvailuun. Luonteeltaan työni on sekä vertailevaa että synkronista, sillä vertailen vuosien 2001–2003 ilmoituksia keskenään.

Tutkimukseni on sekä kvantitatiivinen että kvalitatiivinen. Olen valinnut tutkimusaineistoni kvantitatiivisesti (molemmista lehdistä 100 ilmoitusta), mutta tarkoitukseni on käsitellä aineistoa sekä kvalitatiivisesti että kvantitatiivisesti. Minua kiinnostaa sekä se, miten aineistoni naiset kuvailevat itseään, että se, kuinka moni kuvailee itseään jollakin tietyllä tavoin. Analyysini on siis sekä laadullista että määrällistä, ja sitä voisi kuvailla pehmeäksi tai puhtaaksi kvantitatiiviseksi tutkimukseksi.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkija voi luottaa omaan intuitioonsa ja tehdä päätelmiä sen avulla. Analyysi edellyttää tutkijan omaa tulkintaa ja eri ilmiöiden merkityksen

oivaltamista. Kun kyseessä on tutkijan oma äidinkieli, tämä onkin luontevaa, sillä tutkija ei voi kokonaan häivyttää itseään ja suhtautua aineistoonsa täysin objektiivisesti. Tekemäni havainnot ja johtopäätökset pyrin perustelemaan oman intuitioni lisäksi (tai siitä huolimatta) aineistoni perusteella. Tämä tekee työstäni samalla kvantitatiivisen. Tavoitteenani on mahdollisimman objektiivinen ja tieteellisesti luotettava työ. Tällä tavoin kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimusote täydentävät toisiaan. (Pitkänen ja Kohonen 1984: 2–3, 7; Soininen 1995: 34.)

Kontakti-ilmoituksissa käytettyjä sanoja selitän pääosin Suomen kielen perussanakirjan (2004) avulla. Useimmissa tapauksissa sen sanaselitys on yhtenevä Kielitoimiston sanakirjan (2004) kanssa. Mikäli selityksissä on eroja, käytän molempia teoksia. Osa sanoista on luontevinta selittää Suomen kielen seksisanakirjan (Jussila & Länsimäki 1994) avulla. Toisinaan sanan merkitys on epäselvä tai sana on monimerkityksellinen. Tällöin olen selittänyt sanan sen mukaisesti, miten ilmoituksen lukija sen todennäköisimmin tulkitsee. Sanakirjojen selityksiä käytän sen vuoksi, että oletan lukijan tulkitsevan ilmoituksen sanoja niiden yleisten merkitysten mukaisesti. Sanakirjoista käytän jatkossa lyhenteitä PS (Suomen kielen perussanakirja), KS (Kielitoimiston sanakirja) ja SS (Suomen kielen seksisanakirja).

Kontakti-ilmoitusten tutkiminen lingvistisesti on suhteellisen uutta – toisaalta nykyisenkaltaiset kontakti-ilmoitukset ovat melko nuori tekstilaji ylipäätään. Arja Rinnekankaan mukaan Englannin ensimmäinen kontakti-ilmoitus on tosin jo 1600-luvun lopulta (Muikku-Werner 2009: 29 < Rinnekangas 1996: 48; ks. myös Shalom 1997: 186). Sota-aikaan Helsingin Sanomien henkilökohtaista-palstalla (silloinen henkilö- ja osoitetiedusteluja -palsta) on ihannekumppanin sijasta pääasiassa haettu sodassa hävinneitä omaisia ja ystäviä. Lisäksi ilmoitusten avulla haettiin uusia koteja niitä tarvitseville lapsille, kuten sotaorvoille. Ensisijassa kumppanin etsintään palsta erikoistui 1950-luvulla. (Lotvonen 1996: 54–55.)

Kiinnostus kontakti-ilmoitusten tutkimiseen on jatkunut 1990-luvun puolivälistä alkaen. Esimerkiksi brittitutkija Celia Shalom on käsitellyt toiselta vaadittuja ominaisuuksia (Shalom 1997). City-lehden kontakti-ilmoituksia on tutkinut Henna Pesonen (1995) ja folkloristiikan alalta tutkimusta on tehnyt Tarja Lotvonen (1996). Kontakti-ilmoitukset ovat kiinnostaneet myös tulevia maistereita. Esimerkiksi Vivikka Monto (2000) ja

Annikka Viitaniemi (1997) ovat tutkineet kontakti-ilmoitusten adjektiiveja pro gradu -töissään.

Suomalaisista tutkijoista Pirkko Muikku-Werner on tutkinut kontakti-ilmoituksia monipuolisimmin ja laajimmin. Teoksessaan Tositarkoituksella; Näkökulmia kontakti-ilmoituksiin (2009) Muikku-Werner vertailee Helsingin Sanomien ja Karjalaisen ilmoituksia keskenään 50 vuoden ajalta. Lisäksi hän käsittelee muidenkin suomalaisten ja ulkomaalaisten lehtien ilmoituksia ja kokoaa varsin toimivan yleiskatsauksen ilmoitusten maailmaan ylipäätään. Tositarkoituksella on oman työni kannalta hyvinkin keskeinen teos, ja viittaankin siihen monissa kohdin.

Tositarkoituksella ei kuitenkaan syntynyt tyhjää, sillä ensimmäisen kerran Muikku-Werner käsitteli aihetta jo vuonna 2002 artikkelissaan Minä, sinä ja me – kontakti-ilmoitusten ihmis- ja ihmissuhdekuva. Jatkoa tutkimukselle on Virittäjässä vuonna 2003 ilmestynyt artikkeli Kirjeenvaihtoa ja iltapäiväkahveja – kontakti-ilmoitusten ihanneihmiset ja -suhteet. Muikku-Wernerin seuraava aiheeseen liittyvä artikkeli, ”Yhteiset ilot”; Kontakteja nimimerkein ilmestyi vuonna 2005. Tositarkoituksella pohjautuukin osin hänen aiempiin artikkeleihinsa.

Nykyajan digitaalisuus ja internet on muuttanut myös perinteisen kontakti-ilmoittelun sähköiseen muotoon. Lehti-ilmoituksista seuranhaku on levinnyt teksti-tv:hen, television chattipalstoille ja internetiin. Tässä työssä käsittelen kuitenkin vain painettujen lehtien (Aamuset ja Z) ilmoituksia. Paikoin viittaan työssäni deittipalstojen tutkimuksiin ja hyödynnän niissä saatuja tuloksia. Internetin seuranhakijoista kiinnostuneiden kannattaa tutustua esim. Ulla Paunosen ja Jaakko Suomen toimittamaan teokseen Digirakkaus (2004).

1.2 Tutkimushypoteesit ja -ongelmat

Uskon Aamusetin ja Z:n kontakti-ilmoitusten eroavan toisistaan. Tämä johtuu kahdesta syystä. Ensinnäkin, ilmoitukset ovat suunnatut eri sukupuolille, mikä saattaa vaikuttaa niiden laatuun. Heteroiden on todettu ilmoituksissaan korostavan omaa sukupuoltaan (Holappa 2004: 57). Tämän perusteella Aamusetin ilmoittajien voisi olettaa olevan tosinaisia. Tämän voisi ajatella näkyvän adjektiiveissa: heteroilmoittajien ilmoituksista

tulisi hypoteesin mukaan välittyä perinteinen naiskuva ja miellyttävän, naisellisena pidetyn ulkonäön korostaminen.

Homomiehille on heteromiehiä yleisempää kertoa kontakti-ilmoituksessa harrastuksistaan. Ihannekumppanissa ei ole tärkeää vain ulkonäkö ja luonne vaan myös harrastukset. Ilmoittaja toivoo löytävänsä jonkun, kenen kanssa tehdä asioita yhdessä. (Pesonen 1995: 182.) Onko Z:n naisillekin harrastuksista ja aktiviteeteista kertominen ulkonäköä yleisempää? Tähän palaan analyysini päätteeksi.

Toinen syy ilmoitusten mahdollisiin eroihin on se, että lehdet eroavat toisistaan. Aamuset on Turun alueella ilmestyvä kaupunkilehti, Z-lehti ei-heteroille suunnattu aikakauslehti. ”Alan lehtenä” en usko löytäväni Z:sta kiertoilmauksia, vaan uskon ilmoittajien uskaltavan puhuvan avoimesti tunteistaan ja ajatuksistaan. Tämä on käynyt ilmi myös aiemmissa tutkimuksissa (ks. esim. Muikku-Werner 2009: 200–201). Julkaisuna Z on nuorekkaampi ja trendikkäämpi (ao. sanoista lisää analyysissäni) kuin asialinjainen Aamuset, ja uskoakseni ilmoittajat ovat Z:ssa nuorempia kuin Aamusetissa. Miten tämä heijastuu ilmoituksiin?

Adjektiivien käyttö on sidoksissa omaan ja etsittyyn sukupuoliin. Pesonen huomasi omassa tutkimuksessaan, että lesbot käyttävät ilmoituksissaan suhteellisesti eniten adjektiiveja. Kaikkein vähäisintä adjektiivien käyttö on heteromiehillä. (Pesonen 1995: 178.) Toisaalta heteroilmoittajat kuvailevat useammin ihannekumppaniaan, ei-heterot itseään. Pesonen arvelee tämän johtuvan siitä, että ei-heteroiden on ikään kuin vakuutettava toinen omista aikomuksistaan. Itseään tarkasti kuvailemalla voi vakuuttaa toiselle olevansa tosissaan eikä vain joku anonyymi henkilö. Sukupuolten ero näkyy myös itsen kuvailussa – naiset kuvailevat ulkonäköään miehiä useammin. Naiset korostavat miehiä enemmän myös älykkyyttä ja sivistystä, etenkin etsityn kumppanin mutta myös omaansa. (Mts. 179–180.)

Aiempien tutkimusten perusteella on siis havaittu, että ei-heteroiden ilmoitukset poikkeavat heteroiden ilmoituksista. Ei-heteroiden on todettu kuvailevan avoimemmin etsityn suhteen aistillisuutta. Lisäksi he kuvailevat itseään vapautuneemmin ja runsassanaistemmin kuin heterot, joiden ilmoitukset ovatkin keskenään samantapaisia sukupuolesta riippumatta. (Muikku-Werner 2009: 189.)

Lähtökohtana voisi olettaa, että ei-heteroiden ilmoituksista tapaisi erilaisia koodi-ilmaisuja. En kuitenkaan pidä todennäköisenä, että näitä tapaa merkittävästi Z:ssa. Z on ei-heteroiden lehti, joten omia toiveitaan ei ole välttämätöntä kätkeä kiertoilmauksien alle. Toisaalta oletan ilmoituksista löytyvän alakulttuurin erikoissanastoa, joka ei välttämättä aukea ulkopuoliselle lukijalle. Erilaista alakulttuurin sanastoa esiintyyneen kuitenkin molemmissa lehdissä, sillä me-tunnetta voidaan luoda yhteisen kielen avulla.

Maantieteellinen sijainti saattaa näkyä ilmoittajan murteessa tai slangissa. Aamuset-lehden ilmoituksista voisi olettaa löytyvän Turun murretta. Etenkin eläkeikäinen väestö käyttäneen edelleen Turun murretta. Slangia uskon käytettävän enemmän Z:ssa, jossa ilmoittajat ovat mahdollisesti pääkaupunkiseudulta ja olettaakseni nuorempia kuin Aamusetissa. Molempien lehtien ilmoitusten uskon olevan pääosin kirja- ja yleispuhekieltä.

Uskon maantieteellisten seikkojen vaikuttavan paitsi ilmoitusten laatuun myös ennen kaikkea niiden jättämiseen. Aamusetin ilmoittaja voi olettaa viestiin vastaamisen johtavan pikaiseenkin kasvokkain tapaamiseen. Z on sitä vastoin koko Suomen julkaisu, eikä ilmoittajan paikkakunta käy välttämättä selkeästi ilmi ilmoituksessa. Miten ilmoituksen laatuun vaikuttaa se, odottaako ilmoittaja pikaista tapaamista vai perinpohjaista tutustumista ennen ensitreffejä? Tätä en valitettavasti kykene työssäni tutkimaan.

Miten edellä mainitsemani seikat (etsityn kumppanin sukupuoli, lehtityyppi, ilmoittajan paikkakunta ja murre/slangi) sitten näkyvät tutkimukseni kannalta keskeisissä seikoissa? Työni keskittyy pääosin ilmoittajien itsestään käyttämiin adjektiivihin ja substantiiveihin. Monissa tapauksissa saman asian voi kuitenkin ilmaista useallakin tavalla, esimerkiksi *turkulainen nainen* ~ *Turussa asuva nainen* ~ *nainen Turusta*. Henkilö voi siis kertoa itsestään saman asian monin eri tavoin. Suurimman vaikutuksen uskon olevan siinä, onko ilmoitus heteron vai ei-heteron jättämä, ts. etsiikö ilmoittaja itselleen mies- vai naisseuraa. Analyysini päätteeksi palaan kysymykseen uudestaan.

Haluan myös valottaa hieman sitä, minkälainen ”ihanneminä” oman työni perusteella muotoutuu (ks. Muikku-Werner 2009: 69; tässä työssä s. 77–78). Kokoan pienen ilmoituksen suosituimmista adjektiiveista. Koska oletan adjektiivien eroavan Aamusetin ja Z:n ilmoittajien välillä, kokoan molemmista lehdistä oman ilmoituksen. Lisäksi teen

kolmannen ilmoituksen molempien lehtien suosituimpien adjektiivien perusteella. Näitä ilmoituksia ja suosikkiadjektiiveja käsittelemme luvussa 6.1.

Käsittelemme työssäni lyhyesti mainoskieltä, sillä katson kontakti-ilmoitusten olevan tekstilajiltaan lähellä mainoksia. Kummassakin tekstilajissa kirjoittajan tarkoituksena on herättää lukijan kiinnostus ja vakuuttaa hänet mainostetun tuotteen hyvydestä. Bisnesmaailma ja parinvalinta eivät luonnollisestikaan ole sama asia. Uskoakseni ne ovat kuitenkin toistensa sukulaisgenerejä ja perustuvat samaan ajatukseen. Olenkin kiinnostunut tutkimaan, kuinka lähellä toisiaan nämä tekstilajit ovat ja millä tavoin ne ovat yhteneväisiä.

En ota työhöni mukaan ajallista vertailua, mutta muutama huomio ajan ilmapiiristä ja tekniikasta on otettava huomioon. Vuosina 2001–2003 kontakti-ilmoituksia oli luonteva julkaista lehdissä, sillä internet ei ollut vielä yhtä yleinen kuin nykyään. Vuonna 2000 internet-yhteys oli alle kolmannessa (30 %) kotitalouksista, vuonna 2002 määrä oli kohonnut 41 %:iin ja vuonna 2008 luku oli jo 75 % (Tiede, teknologia ja tietoyhteiskunta 2009). Vuosikymmenen lopussa (2009) Z ei julkaissut enää kontakti-ilmoituksia, mutta Aamusetin Ilmoitukset-palstalla on osasto Sinäkö Se Oot. Palstan ilmoitukset julkaistaan lehden lisäksi myös internetissä. (Ilmoitukset 2009.)

Internetin deittipalveluiden suosioon on monia syitä. Suurin osa mieltää sen viihteeksi, eräänlaiseksi online-peliksi, johon ei tule suhtautua liian vakavasti. Tutustuminen ei sido mihinkään, mutta keskustelu voi olla hyvinkin syvällistä, sillä se tapahtuu kasvottomasti ja anonymisti. Suureen suosioon vaikuttavat myös käytön helppous ja nopeus sekä vapaus käyttää internetiä missä ja milloin vain. Vain 23 % naisista ja 39 % miehistä käyttää deittipalveluita ensisijaisesti kumppanin hakemiseen. (Paunonen 2004: 36–37.)

On kuitenkin huomattava, että internetin seuranhakupalvelutkaan eivät ole ideana täysin uusi. Jo 1960-luvun lopulla Suomessa järjestettiin ns. tietokonetanssit, joissa tietokone avusti ihmisiä löytämään itselleen sopivan tanssipartnerin. Tämä toteutui noin sata kysymystä kattavan lomakkeen avulla. (Suominen 2004: 13.) Kysymykset koskivat muun muassa harrastuksia, ulkonäköä sekä suhtautumista sukupuolielämään ja tanssimiseen – pääasiallisena tarkoituksena oli viihtyisä tanssi-ilta, ei niinkään

elinikäinen parisuhde (mts. 18). Nyt neljäkymmentä vuotta myöhemmin ihmiset etsivät internetissä itselleen ihannekumppania samalla periaatteella.

1.3 Rakkaus samaan sukupuoleen

Koska vertailen työssäni hetero- ja ei-heteronaisten ilmoituksia keskenään, on syytä tutustua lyhyesti ei-heteroseksuaalisuuteen ja sen historiaan. Mahdolliset erot ilmoitusten välillä voivat olla moninaisia ja riippua useista tekijöistä. Luonnollisestikaan erot eivät johdu yksinomaan seksuaalisista suuntauksista eivätkä nämä ryhmät ole itsekään yhtenäisiä.

Heteroseksuaalisuutta on pidetty pitkään normina, jota vasten muut seksuaaliset suuntautumiset näyttäytyvät. Tätä ilmiötä kutsutaan heteronormatiivisuudeksi (ks. esim. Mustola ja Pakkanen 2007: 13–14). Tuntemme yhteiskunta on rakentunut heterotodellisuuden varaan, mutta heteroutta ei voi täysin ymmärtää ilman homoutta (kuten sukupuolta nainen ei voi ymmärtää ilman miestä). Käsitteet saavat merkityksensä vasta suhteessaan toiseen.

Heteroseksuaalisuuden vankka asema nojautuu muun muassa biologiaan (lisääntyminen) ja uskontoon. Viime vuosikymmenen loppupuolelle asti se on ollut ainoa hyväksyttävissä oleva ja laillinen rakkauden muoto. Homoseksuaalisuutta sitä vastoin pidettiin pitkään sairautena ja se poistettiin sairauten luokituksista vasta 1981. (Hentilä 2004.) Paitsi sairautena, on homoseksuaalisuutta pidetty myös rikollisena. Suomessa se on ollut kriminalisoituna 1889–1971. Syrjintä homoseksuaalisuuden vuoksi kiellettiin laissa 1995. (Laki ja samaa sukupuolta olevien parisuhteet 1999: 1.) Vuoden 1999 lakiuudistus laski homosuhteiden suojaikärajan (alin sallittu ikä harrastaa seksiä) samaan kuin heteroidenkin eli 16 vuoteen. Myös julkinen kehottaminen homoseksuaalisuuteen dekriminalisoitiin. (Mts. 2.)

Jo vuonna 1993 kansanedustaja Outi Ojala (vas.) jätti lakialoitteen samaa sukupuolta olevien pariin mahdollisuudesta rekisteröidä parisuhteensa. Vuonna 1999 Oikeusministeriön asettama perhetoimikunta nosti asian jälleen esille. Rekisteröinti mahdollistui kuitenkin vasta 2002. (Hentilä 2004.) Vuonna 2005 Suomessa oli 828 rekisteröityä parisuhdetta, kolme vuotta myöhemmin määrä oli 50 % suurempi (1 244

perhettä). Ylipäätään perheiden koko on kasvanut vuodesta 2005 vuoteen 2008 noin 0,1 %. Vuoden 2008 lopulla Suomessa oli 1 444 386 perhettä, joista rekisteröityjä parisuhteita oli noin 0,09 %. Saman sukupuolen perheistä 665 oli naisparien ja 579 miesparien perheitä. (Perheet 2008.)

Seta eli Seksuaalinen tasavertaisuus ry perustettiin 1974. Aluksi sen jäseninä oli pelkästään miehiä, mutta pian naisetkin tulivat järjestöön mukaan. (Mustola 2007: 25.) Setan tarkoituksena on muun muassa tiedonvälitys ja kouluttaminen sekä sosiaalialan palveluiden kehittäminen ja tukeminen (Toimintakertomus 2008). Esimerkiksi kehotuskiellon kumoaminen ja suojaikärajan laskeminen on Seta-järjestön ansiota (Mustola 2007: 27). Seta on lähes alusta lähtien julkaissut omaa lehteään: SETA ilmestyi 1975–1995, jonka jälkeen lehdestä tuli Z (mts. 25). Vuonna 2008 lehden nimi muuttui taas ja siitä tuli Voltti (Voltin mediakortti 2009).

Tämän alaluvun alussa kerroin lakimuutoksista. Ne ovat kytköksissä yhteiskunnalliseen suhtautumiseen. Suhtautuminen muuhun kuin heteroseksuaalisuuteen vaihtelee suurestikin aikakaudesta ja kulttuurista riippuen. Tutkimuksen mukaan asenteet Suomessa ovat muuttuneet selkeästi hyväksyvimmiksi vuodesta 1971 vuoteen 1992 (Kontula ja Haavio-Mannila 1993: 246, 248). Suvaitsevammat asenteet ja lakimuutokset ovat kytköksissä toisiinsa: asenteiden muututtua säädetään lakeja uudelleen ja vastaavasti lakimuutokset vaikuttavat ihmisten asenteisiin.

Homoseksuaalisuuden yleisyyttä – tai heteroseksuaalisuuden – on vaikea arvioida. Asiaa hankaloittaa se, että tuntemukset voivat vaihdellakin. Esimerkiksi heteroseksuaaliseksi itsensä tunteva voi myöhemmin määritellä itsensä biseksuaaliksi. (Laki ja samaa sukupuolta olevien parisuhteet 1999: 1.) Joitakin tutkimuksia on tehty siitä, kuinka suuri osa väestöstä tuntee vetoa omaan sukupuoleensa. Suomessa 1990-luvulla tehdyn tutkimuksen mukaan 6,4 % aikuisista määrittelee itsensä ainakin osin biseksuaaliseksi (Kontula ja Haavio-Mannila 1993: 251). Samoihin aikoihin tehdyn yhdysvaltalais tutkimuksen mukaan homo- ja biseksuaaleja on 4 % (Laki ja samaa sukupuolta olevien parisuhteet 1999: 1).

1.4 Aineiston esittely

Aamuset on turkulainen kaupunkilehti, joka ilmestyy kaksi kertaa viikossa. Lehti jaetaan ilmaiseksi Turun ja sen lähialueiden asukkaille, minkä lisäksi lehdellä on lukuisia noutopisteitä Turussa ja lähikunnissa. Vuonna 2009 lehden jakelulevikki oli 136 000. Luku sisältää sekä kotitalouksiin jaetut että noutopisteisiin toimitetut lehdet. (Aamusetin mediakortti 2009.) Lehden Senssit-palstalla julkaistaan naisten ja miesten ilmoitukset sekaisin, joten ilmoituksesta pitää itse päätellä ilmoittajan sukupuoli. Useimmiten sukupuoli käy kuitenkin ilmi suoraan (esim. ilmauksella *nainen*, *runotyttö*). Vuonna 2002 ilmoituksen hinta oli 20 euroa (100 mk vuonna 2001). Ohjeissa ilmoittajaa opastetaan kirjoittamaan lyhyt, enintään 15 rivin viesti – pidemmät viestit lehden toimitus ilmoittaa lyhentävänsä.

Z (nyk Voltti, nimenvaihdos vuonna 2008¹) on Suomen ainoa valtakunnallinen ei-heteroille suunnattu aikakauslehti. Lehteä julkaisee Seta (Setasta ks. luku 1.3) ja se ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Vuonna 2009 lehden painos on 4 000 – 6 000. (Voltin mediakortti 2009.) Ilmoitukset on lajiteltu lehdessä seuraaviin kategorioihin: bi, naiset, miehet, trans, S/M, muut, tavarat ja viestit. Kaikkien ryhmien ilmoituksia ei ole joka numerossa, mutta joka lehdestä löytyy naiset-ryhmä (so. nainen etsii naista -palsta). Vuonna 2003 kontakti-ilmoitus Z-lehdessä maksoi 5 euroa (20 mk vuonna 2001) ja vastauksen hinta samoin 5 euroa/kappale. Työssäni käsittelen vain niitä ilmoituksia, jotka ovat löytyneet kohdasta naiset.

Jatkossa käytän lähdeviitteissä lehdistä kirjaimia A ja Z. Aineistoni sanat esitän selkeyden vuoksi yksikön nominatiivissa, vaikka ne tekstissä saattavat ilmetä muissakin muodoissa. Osa kontakti-ilmoituksista on työssäni kokonaan, mutta jotkut vain osittain. Tällöin käytän merkkiä – –. Mahdolliset kirjoitus- ja painovirheet olen jättänyt ilmoituksiin. Ilmoituksissa esiintyviä yhteydenottokoodeja en huomioi lainkaan. Kursivoinnit kontakti-ilmoituksissa ovat omiani (Z-lehden otsikot ja Aamusetin nimimerkit on lehdissä lihavoitu, joten olen lihavoinut ne työssäni). Kaikki aineistossani esiintyvät itseä kuvailevat adjektiivit ja substantiivit sekä otsikot ja nimimerkit löytyvät liitteistä 1–4.

¹ Syksyllä 2009 lehden toimitus keskeytettiin toistaiseksi taloudellisten syiden vuoksi (Kortessalmi 2009).

Aamusetin ilmoitukset olen valinnut mikrofilmeiltä yksinkertaisella satunnaisotannalla. Kelasin filmejä eteenpäin ja pysäytin sattumanvaraisissa kohdissa, jonka jälkeen selasin pysähdystäni seuraavan kontakti-ilmoituspalstan kohdalle. Näin valitsemani palstat skannasin kokonaan ja valikoin niistä myöhemmin naisten ilmoitukset. Jatkoin aineistönhakua mikrofilmeiltä siihen asti, että minulla oli koossa kummaltakin vuodelta tarpeellinen otos.

Aluksi suunnittelin ottavani Aamusetin ilmoituksista huomioon vain ne, joissa ilmoittaja käyttää itsestään sanaa *nainen* tai joissa muuten käy suoraan ilmi ilmoittajan olevan nainen. Lopulta päädyin kuitenkin poimimaan myös ne ilmoitukset, joiden lukija voisi olettaa olevan naisten kirjoittamia. Näin aineistoni on monimuotoisempi (itsen kuvailuun käytetyt substantiivit olisivat muutoin todella yksipuolisia, vrt. Z-lehden ilmoitukset) ja muutoinkin toimivampi. En myöskään usko tällaisten ilmoitusten olevan – ainakaan kovin yleisesti – miesten kirjoittamia. Mikäli kyseessä olisi miesseuraa hakevan miehen ilmoitus, sukupuoli todennäköisesti ilmaistaisiin tekstissä jotenkin. Aamusetissa ei huomatakseni ole lainkaan selkeitä ei-heteroiden jättämiä ilmoituksia.

Valitsin Aamuset-lehdestä vuodet 2001 ja 2002. Vuonna 2003 palstan nimeksi tuli Juttuseuraa puhelimesta; Tosikoille ja veitikoille. Uuden palstan ilmoitukset eroavat aiemmista pituudeltaan ja tästä johtuen myös tyyliltään. Vuonna 2003 kontakti-ilmoitukset on voinut jättää vain puhelimitse, kun ne aiemmin on jätetty kirjeitse. ”Puhelindeittailu” saattaa olla joillekin jo päätavoite eikä tarkoituksena välttämättä ole perinteinen parinetsintä (vrt. internetin chat-seurustelu, josta ks. esim. Paunonen 2004: 36–38). Vuosien 2001 ja 2002 ilmoitukset esiintyvät kukin vain kerran, mutta vuonna 2003 sama ilmoitus voi toistua useankin kerran. Tarkoitukseni on vertailla kahden lehden ilmoituksia toisiinsa, ja tällainen palstan muodonmuutos mielestäni toisi tutkimukseeni jo kolmannen ulottuvuuden.

Olen kerännyt Z-lehden kontakti-ilmoituksia yhteensä samoin sata (100) kappaletta. Vuosilta 2002 ja 2003 olen poiminut kaikki nainen etsii naista -ilmoitukset, vuodelta 2001 olen sattumanvaraisesti kerännyt vain muutaman ilmoituksen kahdesta viimeisestä numerosta. Kontakti-ilmoituksia on 25 vuodelta 2001, 52 vuodelta 2002 ja 23 vuodelta 2003. Olen huomionnut vain ne ilmoitukset, jotka löytyvät ryhmästä naiset, vaikka bi-ryhmästä löytyykin lisää naisten jättämiä ilmoituksia.

Alun perin tarkoitukseni oli kerätä Aamuset-lehdestä yhtä monta ilmoitusta kultakin vuodelta kuin Z-lehdestäkin. Koska jätin vuoden 2003 pois, jaoin 23 ilmoitusta vuosien 2001 ja 2002 kesken. Poimin Aamusetista 36 ilmoitusta vuodelta 2001 ja 64 ilmoitusta vuodelta 2002.

Olen ottanut aineistooni mukaan kaksi naisparin ilmoitusta, vaikka ne eivät olekaan perinteisiä kontakti-ilmoituksia. Mielestäni niiden mukaanotto on kuitenkin luontevaa, sillä ne olivat Z-lehdessä otsakkeen naiset alla. Mikäli olisin rajannut naisparien ilmoitukset pois, olisi aineisto hieman muuttunut. Mielestäni oleellista ei ole kuitenkaan se, onko etsijänä yksi vai useampi henkilö, mikäli ilmoituksen funktio säilyy ennallaan. Naisparien ilmoituksissa käytetyt adjektiivit ja substantiivit olen laskenut yhdeksi. Esimerkiksi kuvitteellisessa tekstissä *olemme kaksi kaunista naista* sekä *kaunis että nainen* esiintyisivät kumpikin siis kerran.

Vastaavasti olen huomionut aineistooni mukaan yhden Aamusetin ilmoituksen, jossa etsijänä on kaksi yksinhuoltajaäitiä. Z-lehdestä olen lisäksi huomionut yhden ilmoituksen, jossa etsijöinä on kaksi tai useampi henkilöä. Henkilöiden lukumäärä ja suhde toisiinsa (parisuhde, kaveruus, kaksi sisarusta jne.) ei tule ilmoituksessa ilmi.

2 Teoriat

Tässä luvussa kerron tutkimukseni kannalta oleellisista teorioista ja tutkimussuuntauksista. Aluksi kerron kontakti-ilmoituksista omana tekstilajinaan. Seuraavassa alaluvussa kerron eräästä niiden läheisestä tekstilajista, mainonnasta. Miten kontakti-ilmoitusten kieli eroaa mainoskielestä? Mitä samaa niissä on? Luvussa 1.3 luon katsauksen otsikoihin ja nimimerkkeihin sekä niiden kielelliseen funktioon. Työni kannalta keskeisiä termejä selitän viimeisessä alaluvussa.

2.1 Kontakti-ilmoitukset tekstilajina

Varmastikin jokainen tunnistaa kontakti-ilmoituksen oman tekstilajinsa edustajana. Usea saattaa tunnustaa myös lukevansa näitä ilmoituksia, mahdollisesti satunnaisesti ja omaksi huvikseen. Kontakti-ilmoitukset kuuluvatkin tekstilajiin, josta kehitellään vitsejä

ja joka koetaan hieman arveluttavaksi. Melko harva tunnustaa lukevansa ilmoituksia ”tositarkoituksella”, toiveenaan löytää itselleen seuraa (Shalom 1997: 187).

Suomessa 1990-luvun alussa tehdyn tutkimuksen mukaan noin 10 % keski-ikäisistä naisista ja 20 % samanikäisistä miehistä on etsinyt itselleen ystävää kontakti-ilmoitusten tai kirjekerhojen avulla. Keski-ikäiset ovatkin suurin kontakti-ilmoituksia käyttävä ryhmä – koko väestöstä on niiden avulla etsinyt seuraa vain noin 4 %. Tutkimuksen mukaan eniten kontakti-ilmoituksia käyttävät sekä eronneet että leskeksi jääneet miehet. (Kontula ja Haavio-Mannila 1993: 224.) Ilmoittajien keski-ikä on hieman vanhentunut 1950-luvulta 1990-luvulle (Lotvonen 1996: 53). Viitaniemen aineistossa ilmoittajien keski-ikä on noin 40 vuotta, naisilmoittajat ovat yleensä hieman vanhempia (keski-ikä 41 vuotta). Vuosina 1995–1996 Aamusetin naisilmoittajien keski-ikä oli 45 vuotta ja miesten 33,2 vuotta. (Viitaniemi 1997: 69.)

Vakava parisuhde eli *tositarkoituksella hakeminen* ei ole kontakti-ilmoitusten ainoa vaihtoehto. Viitaniemi (1997: 128) jakaakin ilmoitukset kolmeen ryhmään:

1. Kumppanin etsintä *tositarkoituksella*
2. Jännityksen hakeminen eli salainen suhde, lähinnä sukupuolisuhteen hakeminen (ilmoittajat usein *varattuja*)
3. Kirjeenvaihtoystävän hakeminen.

Muikku-Werner (2009: 36–37) puhuu vastaavasti suhteen jatkuvuudesta ja fyysisyydestä. Esimerkiksi Viitaniemen kohdassa 2 ilmoittaja hakee jatkuvuudeltaan tilapäistä, mutta vahvasti fyysistä suhdetta. Tällaisissa ilmoituksissa haetaan usein ns. ”päiväkahvi”-seuraa (tästä lisää s. 17). Kontakti-ilmoitusten funktiot vaihtelevat siis suuresti etsityn seuran ja seuran laadun mukaan. Ilmoittaja voi toivoa ainakin aluksi uusia tuttavuuksia ja kirjetovereita, vaikka etsisi läheisempääkin suhdetta (Wahlström 2002: 42). Ilmoittajalle saattaa olla nolostuttavaa ja teennäistä ilmoittaa hakevansa kumppania uuteen parisuhteeseen.

Paasosen (2004: 32) mukaan internetin kontakti-ilmoituksiin suhtaudutaan myönteisemmin kuin lehtien vastaaviin. Tämä saattaa johtua siitä, että internet koetaan läheiseksi ja tutuksi kommunikointivälineeksi. Verkossa on mahdollista luoda itselleen uusi identiteetti. Myös kommunikointi käy turvallisesti, sillä kuka vain voi luoda itselleen ilmaisen sähköpostiosoitteen millä vain (sala)nimellä. Itsestään ei ole pakko

paljastaa omaa nimeä eikä muitakaan henkilökohtaisia tietoja. Anonyymius rohkaisee ihmisiä puhumaan asioistaan (Paunonen 2004: 37), minkä ansiosta tutustuminenkin voi käydä helpommin kuin kasvokkaisessa keskustelussa.

Kontakti-ilmoituksille ominaisia piirteitä ovat erilaiset tehokeinot, kuten sanaleikit ja harvinaiset välimerkit (Muikku-Werner 2009: 210–211). Usein ilmoituksessa on otsikko ja/tai nimimerkki (näistä lisää luvussa 3.4). Tekstit ovat tyypillisesti lyhyitä. Kirjoittajan on mahdutettava mielestään tärkein pieneen tekstiin ja tehtävä valinta, mitä jättää kertomatta. Etenkin sanomalehdissä ilmoituksen hinta määräytyy usein pituuden mukaan, mutta joissain lehdissä hinta on pituudesta riippumatta aina sama. Toisaalta lehden toimitus voi määrittää pituuden muulla tavoin ja pidättää itsellään oikeuden lyhentää liian pitkän tekstin (näin toimii esim. Aamuset). Koska ilmoitusten on oltava lyhyitä, niissä käytetään usein lyhenteitä. Muikku-Werner (2009: 252) antaa esimerkiksi 1970-luvulla Helsingin Sanomissa julkaistun ilmoituksen:

Varak. nuorim. hal. tut. sin. Vast. H. S. k. nim. ”Miten vain/8288”.

Liiallinen lyhenteiden käyttö tekee tekstistä helposti vaikealukuista ja persoonatonta, eivätkä kaikki ilmoittajat suosikaan niiden käyttöä. Tämä on tosin kielikohtaista, sillä esimerkiksi ruotsalaisissa ja englantilaisissa lehdissä tapaa erikoisia, kirjoitukseen vakiintuneita lyhenteitä. Tällaisia ovat esim. ruotsin Q = kvinna ’nainen’ ja utl = utländsk ’ulkomaalainen’ sekä englannin NcaH = no children at home ’ei lapsia kotona’, NS = non smoker ’tupakoimaton’ ja WLTM = would like to meet ’tahtoisitavata’. (Muikku-Werner 2009: 252–255.) Lyhenteet voivat koskea joko positiivisina tai negatiivisina pidettyjä piirteitä (Coupland 1996: 192).

Muikku-Wernerin (2009: 18–19)² mukaan prototyypisessä ilmoituksessa on seuraavat tiedot:

1. Suhteen tavoitteet
2. Tiedot ilmoituksen laatijasta
3. Tiedot ilmoituksen kohteesta
4. Kommentteja
5. Yhteydenottotiedot.

² Muikku-Wernerin prototyypinen ilmoitus perustuu Couplandin (1996: 189) tutkimukseen.

Muikku-Werner (mts. 19) huomauttaa kuitenkin, että tietojen järjestys voi vaihdella ja osa kohdista voi puuttua yksittäisestä ilmiotuksesta kokonaan. Etenkin 1900-luvun alkuvuosikymmeninä sekä itseä että toista kuvailtiin niukasti. Muikku-Wernerin mukaan tämä voi johtua siitä, että tuolloin ilmoituksilla haettiin useasti kirjeenvaihtoseuraa. Lisäksi tietoja saattoi ”puuttua” taloudellisten seikkojen vuoksi. (Mts. 77.)

Kuten edellä kirjoitinkin, voi suhteen tavoitteena olla esim. pysyvä tai tilapäinen suhde tai mahdollisesti ystävyys. Muikku-Wernerin aineistossa etsimänsä suhteen tavoitteen on kertonut vähintään puolet ilmoittajista. Ilmoituksen laatijasta ja kohteesta kerrotaan mm. sukupuoli, ikä ja erilaisia ominaisuuksia. Tekstissä voi esiintyä myös erilaisia kommentteja, kuten perusteluita ilmoitukseen turvautumiselle. Yhteydenottotiedot ovat monissa lehdissä vain koodinumeroita, jolla lehden toimitus kykenee välittämään vastauksen oikealle henkilölle. (Muikku-Werner 2009: 19, 56.) Persoonallisempi tapa on päättää ilmoitus nimimerkkiin, johon saa sisällytettyä arvokasta informaatiota. Omassa aineistossani nimimerkkejä löytyy pääosin Aamuset-lehdestä.

Kommenttien tarkoituksena on otaksuttavasti tarve selitellä, miksi ilmoittajan on haettava kumppani häpeällisenä ja epätoivoisena pidetyn keinon avulla. Niillä voidaan omien kasvojen lisäksi pelastaa myös tulevan kumppanin kasvot; ilmoitusten lukeminen ja niihin vastaaminen ei automaattisesti tarkoita lukijan epätoivoisuutta. Usein ilmoittaja selittää kontakti-ilmoitukseen turvautumisen sillä, ettei viihdy baareissa tai muissa tyypillisissä tapaamispaikoissa. Seuraava esimerkki on Muikku-Werneriltä (2009: 102):

Elämä remontissa

Helsingin baaripiireihin kyllästynyt 24 vuotta nuori nainen etsii uusia merki(tykse)llisiä ihmisiä elämäänsä. En tiedä, mitä etsin, mutta tiedän että etsin. Sinä ehkä myös uutta etsivä, omanlaisesi ihminen, kokeile kannattaako tutustua. HS01³

Muikku-Werner painottaa kuitenkin, että edellä käsitelty prototyyppinen malli on vain ”keskivertoilmoituksen luuranko”. Viime kädessä ilmoittaja itse päättää, mitä ilmoituksessaan kertoo ja miten tekstinsä rakentaa. (Muikku-Werner 2009: 19.) Keskeistä onkin tekstin funktio eli ilmoituksen tarkoitus – mieluisan seuran hakeminen. Tämän tavoitteen aikaansaamiseksi on mahdollista ja luvallista rikkoa kaavaa ja

³ HS01 tarkoittaa sitä, että ilmoitus on julkaistu Helsingin Sanomissa vuonna 2001.

kokeilla jotain uutta. (Mts. 226.) Couplandin mukaan prototyypinen ilmoitus on muotoa Ilmoittaja X etsii kohdetta Y; suhteen tavoitteet; (kommentti;) yhteydenottotiedot. Itsestä kerrotaan sukupuoli aina. Suosittuja ovat myös ikä (87 %), maantieteellinen sijainti (73 %) ja ulkonäkö (60 %). (Coupland 1996: 193.) Miten hyvin Couplandin tutkimustulokset sopivat suomalaisiin ilmoituksiin? Tähän kysymykseen palaan luvussa 6.1.

Kontakti-ilmoituksia voidaan tutkia useasta näkökulmasta. Ilmoituksissa voidaan verrata eri sukupuolten, aikakausien tai kansallisuuksien ilmoituksia keskenään. Vertailu voi keskittyä myös ilmoittajien itsestä ja toisesta käyttämiin ilmaisuihin sekä siihen, minkälainen ihannekuva ilmoituksista välittyy. Näiden lisäksi tutkimus voi vielä ainakin kohdistua ilmoittajan persoonamuotoihin eli siihen, missä muodossa kirjoittaja itseensä viittaa. Tavallisesti ilmoittaja viittaa itseensä yksikön 1. tai 3. persoonalla. Muoto voi vaihtuakin kesken ilmoituksen. Tällöin ilmoittaja käyttää itsestään tyypillisesti sekä substantiivia että yksikön 1. persoonaa, kuten seuraavassa esimerkissä. (Viitaniemi 1997: 71.)

– – *Sinuun haluaa tutustua* vähän yli 30-vuotias vapaa, positiivisen elämänasenteen omaava vaalea, naisellinen *nainen*. *Olen* savuton. *En sylje* lasiin, – –

Muikku-Wernerin (2009: 60) mukaan naiset kuvailevat enemmän toista kuin itseä, miehet taas enemmän itseä kuin toista. Naiset kuvailevat itseään lisäksi miehiä värikkäämmin (mts. 68). Toisenlaiseen havaintoon päätyi Pesonen, jonka mukaan sekä naiset että miehet kuvailevat enemmän toista kuin itseä. Ei-heteroseksuaalit kuitenkin kuvailevat itseä enemmän kuin toista. Tämän Pesonen olettaa johtuvan siitä, että ”homoseksuaalisuus koetaan araksi asiaksi ja vastaamiseen liittyy pelko siitä, että joku pitää pilkkanaan”. Kuvailemalla itseään ilmoittaja ikään kuin kertoo lukijalle olevansa tosissaan. (Pesonen 1995: 179.) Suhteellisesti eniten adjektiiveja käyttävät ei-heteroseksuaaliset naiset. Määrä on 38 % kaikista adjektiiveista. (Mts. 178.)

Pitkittäistutkimuksissa on huomattu, että ilmoituksesta käy ilmi aikansa arvot ja asenteet. 1950-luvulla ilmoituksissa kuvastuivat perinteiset arvot, kuten kunnollisuus, työssäkäynti ja koti. Sodan jälkeisinä vuosina kodin suuri arvostus tuntuikin luontevalta. 1970-luvun ilmoituksille on ominaista varakkuuden ja sivistyneisyyden kuvaileminen sekä seksuaalinen vapautuminen. Viimeksi mainittu näkyy myös

maksullisen seuran lisääntymisenä, ns. ”päiväkahvi”-ilmoituksina⁴. Vuosisadan lopulla, 1990-luvulla, naisten ja miesten kontakti-ilmoitukset ovat samankaltaistuneet. Naisten lisääntyneen koulutuksen ja työssäkäynnin seurauksena sukupuolten taloudellinen tasarvo on kasvanut, mikä osaltaan heijastuu harrastuksiin. Toisaalta osa asioista on säilynyt ennallaan: perushyveitä ja vapaana olemista on arvostettu 1950-luvulta lähtien. (Lotvonen 1996: 62.) Nähtäväksi jää, minkälaisia ovat 2000-luvun puolivälin ilmoitukset – mitä piirteitä ihmiset tulevat eniten arvostamaan ja mitä he itsestään haluavat kertoa?

Oma aineistoni sijoittuu 2000-luvun alkuvuosiin, joten en pysty sen perusteella tekemään päätelmiä arvojen ja asenteiden muuttumisesta. Jotain kertoo tietenkin se, etten löytänyt Aamusetin palstalta yhtään selkeästi tunnistettavaa ei-heteron ilmoitusta. Mahdollisesti tällaiset ilmoitukset on palstalle muotoiltu kätkeymmin. Vielä 1950-luvulla koodikieli oli ei-heteroille välttämätöntä. Turkulaisten homojen ja lesbojen kulttuurihistoriaa tutkinut Tarja Hautanen (2005: 21) antaa koodikielestä esimerkin:

S.O.S. Liiksi raskaassa painolastissa olevan huvipurren kapteeni etsii hätäsatamaa, jonne voisin purkaa osan kallisarvoisesta lastistani. Ar. vastaukset viikon aj. Riihimäen p.t. Kapteeni 32 v.⁵

Suvaitsevaisuuden lisääntyminen ja asenteiden muutos näkyy myös sanavalinnoissa. 2000-luvulla voidaan viitata omaan tai halutun suhteen aistillisuuteen rohkeastikin. Toisille aistillinen sukupuolielämä on ilmoituksen päätarkoitus, toisille yhteinen tulevaisuus. Useimmiten turvaudutaan kuitenkin kiertoilmauksiin. Myös ns. ”päiväkahvi”-ilmoitukset verhotaan usein ”normaalin” ilmoituksen kaltaisiksi, eikä niitä aina olekaan helppo tunnistaa. Seuraavat esimerkit ovat Muikku-Werneriltä (2009: 49):

Sinun hunajaasi haluaa maistella 38-v., mukava ja kiva nallekarhunen. Soittelethan. Jookos. HS01

Povekas, estoton suomalainen aito blondi tarjoaa kahvia varakkaalle herralle. Vamma tai vammaisuus ei este. Nimim. ”Blondi” HS01

⁴ ”Päiväkahvi”-ilmoituksia käsittelee lyhyesti mm. Muikku-Werner (2009). Niistä on tehty myös omia tutkimuksia (ks. esim. Varsa 1988)

⁵ Kalenterit 1930–88, Urho Snellmanin yksityisarkisto, Turun maakunta-arkisto, Turku.

2.2 Mainoskieli

Pirjo Vuokko määrittelee mainoksen seuraavasti: – – *mainonta on maksettua, samanaikaisesti suurelle kohderyhmälle suunnattua persoonatonta viestintää, jota mainonnan maksajaksi tunnistettava organisaatio välittää erilaisten joukkoviestinten tai muiden kanavien välityksellä.* (Vuokko 2003: 193). Kuten Vuokko itsekin toteaa, tämän määritelmän mukaisesti mainostajan ja vastaanottajan välillä ei ole henkilökohtaista kontaktia (mts. 195).

Kontakti-ilmoitusten voidaan katsoa kuuluvan mainosten alaan (ks. esim. Pesonen 1995: 173) tai ainakin olevan niiden sukulaisgenreä (Coupland 1996: 188), mutta monelta osin ne kuitenkin eroavat perinteisistä mainoksista. Eräs oleellisista eroista liittyy alussa kertomaani mainoksen määritelmään: kontakti-ilmoitusten päämääränä on nimenomaan henkilökohtaisen kontaktin luominen mainostajan ja vastaanottajan välille. Toinen merkittävä ero on se, että muista mainoksista poiketen kontakti-ilmoitus tähtää lopulta vain yhden sopivan ”ostajan” huomioon. Se on siis muotoiltava siten, että kaikista mahdollisista lukijoista ainakin tämä yksi sopiva henkilö huomioi sen ja vastaa siihen. Toisaalta usean vastauksen joukosta voi poimia sopivan ehdokkaan eikä valinnanvara lienekään pahitteeksi.

Muikku-Wernerin mukaan kontakti-ilmoitukset eivät ole kovin lähellä mainoksia, sillä ilmoitukset eivät tähtää yksinomaan myyntiin. Ilmoittajien tarkoituksena on löytää toimiva ihmissuhde, ei pelkästään herättää huomiota ja tähdätä suureen ”myyntiin”. (Muikku-Werner 2009: 75.) Sekä mainoksille että kontakti-ilmoituksille on yhteistä positiivisten puolien kuvailu. Mainoksista poiketen kontakti-ilmoituksissa voidaan kuitenkin kertoa huonoistakin puolista, niitä ei aina jätetä huomioimatta. Itseironiset ilmoitukset ovat kuitenkin melko harvinaisia. (Mts. 91.) Muikku-Werner (2009: 91) antaa esimerkin sanomalehti Karjalaisessa julkaistusta ilmoituksesta:

Laiska, raihmainen, saamaton ja lievästi alkoholisoitunut nainen kaipaa seuraa syksyn pimeneviin päiviin.

Mainoksiin viittaa myös se kontakti-ilmoitusten piirre, että ilmoitukseen vastaavalla osapuolella on runsaasti valinnanvaraa. Hän voi rauhassa valita mieleisensä ilmoituksen, johon vastaa. Tämä piirre on olennainen ero kontakti-ilmoitusten avulla tutustumisen ja kasvokkaintutustumisen välillä. (Muikku-Werner 2009: 112.) Lukija

valitsee kiinnostavan ilmoituksen paitsi kuvauksen, myös kirjoitustyylin perusteella. ”Normaalissa” kasvokkaisessa tutustumisessa huomio keskittyy ensiksi ulkonäköön, jolloin eniten kiinnostusta herättävät hyvännäköiset ihmiset. Kontakti-ilmoituksissa ulkonäkö voi jäädä toissijaiseksi ja vahvoilla ovat verbaalisesti lahjakkaat henkilöt. Huono kielenkäyttö saattaa vähentää vastausten lukumäärää. (Wahlström 2002: 79.)

Luvussa 3.1 kerroin kontakti-ilmoitusten olevan tyypillisesti lyhyitä tekstejä. Tilan rajallisuuden vuoksi myös mainonnan on tiivistettävä sanomansa mahdollisimman pieneksi. Uskottavuudesta ja houkuttelevuudesta ei kuitenkaan kannata tinkiä. (Iltanen 2000: 157.) Mainoksen tarkoituksena on vakuuttaa ostaja mainostettavan tuotteen erinomaisuudesta ja tarpeellisuudesta, houkuttella ostaja tekemään kauppaa. Tästä syystä niissä suositaan kiertoilmauksia, epämääräistä luonnehdintaa ja jopa suoranaista valehtelua. (Varis 1998: 206, 213–214.) Periaatteessa kontakti-ilmoitus toimii samoin kuin mainoksetkin.

Toisaalta valheelliset lupaukset eivät toimi pidemmän päälle, joten tuotteen on vastattava mainontaansa (Vuokko 2003: 13). Täysin valheellinen ja harhaanjohtava kontakti-ilmoituskaan ei johda toivottuun lopputulokseen, parisuhteeseen. Valehtelu ei lienkään kovin yleistä. Esimerkiksi Wahlsrömin (2002: 61) informanteista vain yksi on törmännyt suoraan valehteluun, mutta totuuden kaunisteluun hieman useampi. Totuuden kaunistelu eroaa valehtelusta muun muassa siinä, ettei kyse välttämättä olekaan kaunistelusta vaan mielipide-eroista. Kauneuskäsitykset vaihtelevat eikä esimerkiksi sana *sievä* tarkoita samaa jokaiselle ihmiselle. Samoin liikunnallisuus saattaa tarkoittaa toiselle pientä kävelylenkkiä silloin tällöin ja toiselle päivittäistä kuntosaliharjoittelua.

Osa ilmoittajista haluaa olla täysin rehellisiä eikä itsen kuvailussa käytetä pelkästään houkuttelevia ilmauksia. Toisinaan ilmoittaja voi viitata itseensä tavarana. Tällaisia ovat esimerkiksi ilmaukset *meitä on kaksi ylijäämä tyttöä ja käytöstä poistett. 40-v. mies – – ”Vielä toimiva/1912”*. (Muikku-Werner 2009: 232–233.) Ostajan voi kuitenkin olettaa tuntevan mainonnan säännöt, joten omien hyvien puolien liioittelu ja omista puutteistaan vaikeneminen kuuluu kontakti-ilmoitusten genreen. Mainoksesta poiketen kontakti-ilmoituksen tavoitteena on kuitenkin se, että sekä ostaja että myyjä hyötyvät (ks. mts. 75??).

Onnistunut mainos noudattaa usein AIDA-kaavaa (Attention 'huomio', Interest 'kiinnostus', Desire 'halu', Action 'toiminta') (Iltanen 2000: 158–159). Mainoksen on siis kiinnitettävä potentiaalisen ostajan huomio, herätettävä kiinnostusta ja halua sekä viimeisenä aiheuttaa haluttu toiminta eli tuotteen ostaminen. AIDA-kaava kiteyttää havainnollisesti kontakti-ilmoitustenkin kaavan. Tämän toteaa myös Muikku-Werner (2009: 228). Huomion voi kiinnittää sopivalla otsikolla tai muulla aloituksella, kuten vastausta odottavalla kysymyksellä. Tähän voidaan käyttää myös erilaisia tavallisuudesta poikkeavia välimerkkejä (mts. 255). Kiinnostuksen ja halun herättäminen toteutuu useimmiten leipätekstissä, jota tukee mahdollinen otsikko ja/tai nimimerkki.

Mainossanoma voidaan jakaa kahteen osaan, jotka ovat päälupaus ja perustelu. Päälupaus on pääsanoman sisältö, ostamaan motivoiva houkutin. Perustelu vastaa kysymykseen ”miksi”, sen tarkoituksena on tukea päälupauksen sanomaa ja kertoa jotakin oleellista mainostettavasta tuotteesta tai palvelusta. Päälupaus ja perustelu ovat toisistaan riippuvaisia ja tavallaan vuoropuhelussa keskenään. (Iltanen 2000: 162–164.) Myös kontakti-ilmoitukset rakentuvat näiden varaan: päälupauksena on esimerkiksi uusi ihmissuhde, perusteluna itsen positiivinen kuvailu.

Prototyypissä mainoksessa kuvan osuus peräti on 67 %. Otsikko vie mainosalasta vain 10 %, teksti 18 % ja tavaramerkki 5 %. (Minkkinen et al. 1979: 233.) Varis (1998: 214) kuitenkin toteaa osuuksien vaihtelevan suurestikin viestintävälineen ja mainonnan päämäärien mukaan: vastakkaisena ääripäänä hän näkee rivi-ilmoitukset, joihin myös kontakti-ilmoitukset kuuluvat. Siinä missä mielikuvamainonta yleensä luottaa houkuttelevaan kuvaan, on kontakti-ilmoitusten erotuttava toisistaan kielellisin keinoin. Tavaramerkiksi voisi lukea kontakti-ilmoituksen nimimerkin (ks. luku 3.4). Myös otsikko kuuluu useaan kontakti-ilmoitukseen.

Ilmoituksissa näkyy usein intertekstuaalisuus eli tekstienvälisyys, joka on lehtimainoksillekin ominainen piirre (Varis 1998: 215). Kontakti-ilmoitukset voivat pohjautua johonkin toiseen, jo olemassa olevaan tekstiin joko sellaisenaan tai muunneltuina. Joissain tapauksissa lainattu osuus voi saada uudessa kontekstissaan uudenlaisen tulkinnan. (Muikku-Werner 2009: 135.) Lainattu teksti voi olla esimerkiksi kirjallisuudesta, musiikista tai yleisestä kulttuuriperinteestä. Myös erilaisten ominaisuuksien lainaaminen toisesta tekstilajista voidaan nähdä intertekstuaalisuutena.

Tällaisena lainailuna voidaan nähdä esimerkiksi mainoksille ominaisten piirteiden lainaaminen kontakti-ilmoituksiin. (Mts. 228.)

2.3 Keskeisiä käsitteitä

Ilmoituksen laatijaan viitataan työssäni termeillä ilmoittaja, nainen ja itse. Ilmoituksen vastaanottajasta ja mahdollisesta tulevasta kumppanista käytän sanaa toinen tai lukija. Yhteisen kumppanuuden luomisesta ilmoittajan ja lukijan välille käytän sanaa meisyys. Se syntyy me-hengen ja yhteisten intressien kautta ja rakentuu suhteessa muihin.

Olen huomionnut ilmoituksissa yksittäiset sanat sekä niiden toistuvuuden. Analyysin mielekkyyden vuoksi on erotettava toisistaan sana ja sane. Tekstissä on aina vähemmän sanoja kuin saneita (Itkonen 2007: 331). Muikku-Werner antaa asiasta esimerkiksi virkkeen ”Meillä on kaksi kissaa, ja toinen kissoista on harmaa”. Virkkeessä on seitsemän erilaista sanaa (*me, olla, kaksi, kissa, ja, toinen, harmaa*) ja yhdeksän sanetta (kaikki esiintymät). (Muikkku-Werner 2009: 58.) Työssäni sana ilmaisee siis erilaiset itsen esittelyyn viittaavat adjektiivit ja substantiivit, kun taas sane kertoo näiden sanojen kokonaismäärän.

Intertekstuaalisuus eli tekstienvälisyys tarkoittaa tekstien suhdetta aiempiin ja tuleviin teksteihin (Solin 2006: 73). Periaatteessa jokainen teksti on jatkoa edellisille eikä siten ikinä täysin toisista erillinen. Intertekstuaalisuutta on esimerkiksi tekstien lainailu toisiin teksteihin. Jonkun tunnetun tekstin lainaaminen luo sillan kirjoittajan ja lukijan välille. Harvinaisen lainauksen tunnistaminen voi tuoda lukijalle tunteen omasta erityisyydestä.

Anna Solinin (2006: 72) mukaan intertekstuaalisuus ja genre kietoutuvat toisiinsa. Tekstilajista käytetään osin rinnakkain myös nimityksiä genre, tekstityyppi ja lajityyppi (Shore ja Mäntynen 2006: 35). Itse käytän työssäni synonyymisesti nimityksiä tekstilaji ja genre. Käsitteellä tarkoitan tiettyä tyyppiä, jonka pääosa lukijoista ymmärtää saman lajin edustajaksi (esimerkiksi mainokseksi tai uutiseksi). Anne Mäntynen lainaa Ruqaiya Hasania, jonka mukaan jokaisessa tekstilajissa on sekä välttämättömiä että mahdollisesti valinnaisia rakenneosia. Näiden sijainti voi olla joko ennalta määritelty tai vapaa. Tekstilaji määräytyy sen välttämättömien elementtien mukaan. (Mäntynen 2006:

48 < Hasan 1989 [1985]: 61.) Shalomin (1997: 190) mukaan kontakti-ilmoitukset on oma minimalistinen genrensä. Työssäni käsittelen kontakti-ilmoituksia omana tekstilajinaan, joka on lähellä mainostekstien alaa.

Ei-heteroseksuaalisuudella tarkoitan lesboutta ja bi-seksuaalisuutta. Määritelmä on käytännöllinen, koska en näe mielekkääksi erotella Z:n ilmoituksia sen enempää. Useissa tapauksissa se ei ole edes mahdollista. (Kuten luvussa 1.4 kerroin, olen valinnut kategorian nainen etsii naista -ilmoitukset ja jättänyt kategorian bi huomioimatta. Valitsemaani kategoriaan sisältyy kuitenkin sekä lesbojen että bi-naisten ilmoituksia.) Tarkoitukseni ei ole typistää seksuaalisuuden monimuotoisuutta kahteen ryhmään, joissa kaikki heteroseksuaalisuudesta poikkeavat ovat sille vastakkaista ei-heteroseksuaalisuutta. Tarkoitukseni ei myöskään ole nimivalinnoillani pitää heteroseksuaalisuutta normina ja verrata muita siihen. Valintani on yksinkertaistava, mutta omaan analyysiini riittävä. Huomattakoon myös se, että tämän valinnan seurauksena pidän kaikkia Aamusetin ilmoituksia heteroiden kirjoittamina, vaikka heidänkin joukossaan on mahdollisesti bi-naisia.

Epiteetillä tarkoitan itseä kuvailevia adjektiiveja sekä substantiiveja. Suomen kielen perussanakirjan mukaan se on '1. luonnehtiva, us. vakinainen määritesana, määre, lisä-, liikanimi; 2. jhk olennaisesti kuuluva todellinen t. kuviteltu ominaisuus'. Itseä luonnehtivia epiteettejä ovat esimerkiksi *kaunis*, *iloinen* ja *nainen*.

3 Itsen esittely

Kontakti-ilmoituksissa keskeistä on itsen esittely. Tyypillisimmin esittelyyn käytetään adjektiiveja, mutta myös esimerkiksi substantiiveja. Seuraavassa alaluvussa kerron lyhyesti, miten ihmiset ja etenkin suomalaiset tyypillisesti esittelevät itsensä. Pohdin myös sitä, miten tämä saattaa näkyä kontakti-ilmoituksissa. Alaluvuissa 2.2 ja 2.3 kerron itseä kuvailevista adjektiiveista ja substantiiveista sekä siitä, miten olen päätenyt luokittelemaan aineistoni. Viimeisessä alaluvussa kerron otsikoista ja nimimerkeistä, joiden avulla voidaan esitellä itseä tai vaikkapa suhteen tavoitteita.

3.1 Yleistä

Se, miten itsemme esittelemme, riippuu muun muassa kulttuuristamme, sukupuolestamme ja iästämme. Siihen vaikuttaa tietoisuus itsestämme, joko yksilönä tai ryhmän jäsenenä. Tämä itsetietoisuus on historian muokkaama ja muuttuu jatkuvasti. Kansallisidentiteetti on tärkeä, jotta erottaissimme itsemme ”muista”. Se muotoutumiseen vaikuttaa esimerkiksi biologisen perimä, kieli, kulttuuriperinne ja yhteinen historiallinen kokemus. (Siikala 1996: 140.) Äidinkielemme ja lapsena omaksumamme kulttuuri vaikuttaa siis suurestikin sekä esittelytapoihimme että siihen, mihin yhteisöön samaistumme.

Kansan koolla on merkitystä siihen, miten suvaitsevaisia kansalaiset ovat. Suuret kansat tuntevat vahvuutensa ja ovat ehtineet luoda kontakteja muihin kansoihin. Tästä syystä ne ovat yleensä suvaitsevaisia vieraita kulttuureita kohtaan. Pienten kansojen tilanne on toinen. Ne ovat usein puolustuskannalla ja sulkeutuneita. Suomalaiseen kansanluonteeseen sisältyy lisäksi myös kansallinen alemmuuskompleksi. (Siikala 1996: 145–146.) Miten kansallinen häpeämme näkyy itsemme esittelyssä ja heijastuuko se kontakti-ilmoituksiin?

Kohteliaisuus ja kohteliaisuussäännöt ovat kulttuurisidonnaisia. Suomessa kohteliaisuuteen kuuluvat vaatimattomuus ja toisen yksityisyyden kunnioittaminen, toisen rauhaan jättäminen. Vaatimattomuus näkyy siinä, että suomalainen suhtautuu itseensä vähätellen ja huonoja puoliaan korostaen eikä mielellään kerro omista ansioistaan. (Keltikangas-Järvinen 1996: 219.) Ilmoitusten tyyliin tämä ei niinkään sovi, sillä niissä on tarkoituksena mahdollisimman myönteisen kuvan luominen itsestä. Lotvosen (1996: 54) sanoin kontakti-ilmoitusten adjektiivit ”lupaavat ja toivovat paljon”. Turha vaatimattomuus ei niihin sovi.

Kuten edellä on käynytkin jo ilmi, itsen kuvailu on olennainen osa kontakti-ilmoituksia. Tämä on luontevaa, sillä kontakti-ilmoituksista puuttuu ”normaalin” tutustumisen ja kanssakäymisen piirre, kasvokkain tutustuminen. Seuraa hakevan on siis esiteltävä itsensä pienessä ilmoitustekstissä. Internetin seuranhakupalveluita tutkinut Iina Wahlström vertaa itsensä esittelyä kaupungin imagonrakentamiseen, markkinoimiseen tai jopa brandin luomisesta itselleen. Hän toteaa, ettei tämä päde pelkästään internetin ”deittipalveluihin” vaan muihinkin tilanteihin. Toisaalta internetissä itsensä esittely ei

aina ole ennalta suunniteltua, vaan se muovautuu sen hetkisen tunnetilan pohjalta. (Wahlström 2002: 57–58.) Uskoakseni tämä pätee osittain myös lehtien kontaktipalstoihin. Henkilö voi laatia toisistaan suurestikin poikkeavat ilmoitukset päivästä ja tunnetilastaan riippuen.

Samoin internetin seuranhakuilmoituksia tutkinut Anne Holappa on todennut heteroilmoittajien korostavan omaa sukupuoltaan. Korostamista ilmenee tilanteissa, joissa henkilö haluaa tulla kohdeksi nimenomaan sukupuolensa jäsenenä. Tätä kutsutaan nimellä sosiaalinen konstruktionismi eli rakentumisen teoria sukupuolesta. (Holappa 2004: 57.) Minkälainen sitten on oikeaoppinen, prototyyppinen sukupuoli? Meillä kaikille lienee käsitys ”oikeasta” naisellisuudesta ja sen vastakohtana ”vääränlaisesta”, mahdollisesti hieman huvittavasta tai uhkaavastakin naisellisuudesta. Naiseus rakentuu suhteessa mieheen ja sen vastakohtaksi.

Internetin ilmoitukset ovat monessa suhteessa samankaltaisia kuin lehtien perinteiset ilmoitukset. Ilmoittaja kertoo jotain itsestään, ihannekumppanistaan ja tavoitellun suhteen laadusta. Sukupuolen konstruoinnin kannalta keskeisiä ovat otsikko ja nimimerkki. (Holappa 2004: 57; otsikoista ja nimimerkeistä lisää luvussa 2.4.) Internetin ilmoittaja voi myös pitää tarpeellisenä toistaa tiettyjä norminmukaisuuksia, joiden katsoo kuuluvan kontakti-ilmoituksen tekstilajiin. Kontakti-ilmoitusten normiston mukaan naiset yleensä kertovat jotain ulkonäöstään – eivätkä mitä vain, sillä ulkonäön kuvailun tulee olla positiivista. Naisilmoittajat ovat *nättejä* tai *kauniita*, miehet *katseenkestäviä*.

Naiset eivät pidä tarpeellisenä kertoa kontakti-ilmoituksessa ammatistaan tai koulutuksestaan, kun taas miesten ilmoituksissa ne ovat keskeisessä asemassa. Holappa toteaaakin, että prototyyppisen sukupuolen lisäksi ilmoittajat tuottavat samalla ilmoitusten kontekstiin sopivaa sukupuolta. Ilmoituksista ei välttämättä näy ilmoittajan oma näkemys itsestään eivätkä hänen tärkeimpinä pitämänsä ominaisuudet; kirjoittaja voi pitää päätarkoituksenaan kirjoittaa ilmoitus tietyn mallin mukaan. (Holappa 2004: 59–60.) Analyysissa palaan tähän malliin ja prototyyppiseen sukupuoleen sekä tarkastelen, toteutuvatko nämä seikat lehtien kontakti-ilmoituksissa.

3.2 Adjektiivien luokittelu

Adjektiivit ovat keskeinen osa kontakti-ilmoituksia. Esimerkiksi Pesonen (1995: 174) on laskenut, että hänen omassa aineistossaan 12 % kaikista sanoista on adjektiiveja tai adjektiivisia ilmauksia. Viitaniemen aineistossa itseä kuvailevia adjektiiveja on naisten ilmoituksissa 1,6 ilmoitusta kohden. Miehillä luku on 1,9 eli hieman suurempi. (Viitaniemi 1997: 52.) Adjektiivien runsaus tekee ilmoituksista subjektiivisia ja hyvinkin tarkkaan kuvailevia.

Adjektiivien analysointi ja niiden vertailu keskenään edellyttää jonkinlaista luokittelua. Niitä voidaan ryhmitellä esimerkiksi niiden suhteellisten tai absoluuttisten merkitysten perusteella. Suhteellista ominaisuutta ilmaisevat eli suhteelliset adjektiivit ovat subjektiivisia, niiden merkitys riippuu puhujasta. Suhteellisia adjektiiveja ovat esimerkiksi entiteetin piirteitä kuvailevat (*nopea, nuori, pieni, vihainen*) tai asenneadjektiivit (*ihana, kauhea*). Suhteelliset adjektiivit voivat komparoitua. (VISK § 604, 605.)

Absoluuttista ominaisuutta ilmaisevat eli absoluuttiset adjektiivit eivät sitä vastoin määräydy puhujan asenteiden ja substantiivin tarkoitteen perusteella. Adjektiivit on usein johdettu substantiivista. Absoluuttiset adjektiivit eivät voi komparoitua eikä niihin yleensä liity intensiteettimääreitä (esim. **erittäin puinen, *puisempi*). Vastakohtaparit ovat yleisiä, esimerkiksi *eloton : elollinen, kielellinen : ei-kielellinen*. (VISK § 604, 606.)

Kontakti-ilmoitusten adjektiivien tarkastelu edellyttää kuitenkin muunkinlaista luokittelua kuin kahtiajakoa suhteellisiin ja absoluuttisiin. Kiinnostukseni on adjektiivien semantiikassa eli siinä, minkälaisia semanttisia ryhmiä tai pesyeitä ne muodostavat. Luokittelu semanttisin perustein on aina jollakin tavoin keinotekoisia ja omaan intuitioon perustuvaa, joten tarkkojen luokittelukriteerien määrittely on mahdotonta. Muikku-Wernerin (2009: 76) luokittelussa on 13 ryhmää:

1. ikä
2. erilaisten suhteiden edellytykset (*vapaa, varattu*)
3. kansallisuus tai asuinpaikka
4. koulutus tai muu tiedollinen pääoma
5. erityistaidot
6. taloudellinen asema

7. luonteenpiirteet
8. asenteet (*huumorintajuinen*)
9. elämäntapa (*urheilullinen, raitis*)
10. ulkonäkö
11. aistillisuus
12. samankaltaisuus toisen kanssa ja
13. muut (edellisiin luokittumattomat piirteet).

Lotvonen (1996: 54) on jaotellut kontakti-ilmoitusten adjektiivit kymmeneen ryhmään:

1. perushyveet (*raitis, rehellinen, luotettava*)
2. luonne ja ulkonäkö (kuvaavat sekä ulkonäköä että käytöstä, kuten *herttainen, miellyttävä*)
3. ulkonäkö
4. varakkuus (erilaiset vaurautta, tulotasoa tai omistamista kuvaavat sanat)
5. aktiivisuus (harrastuksia ja toimintaa kuvaavat sanat)
6. koulutus (koulutuksen tai sivistyksen taso)
7. työ
8. ystävänetsintään liittyvät adjektiivit (*vapaa, yksinäinen*)
9. ikä (mikäli ei ilmaistu numeroin) ja
10. muut.

Toisaalta luokittelun voi tehdä myös yksinkertaistetummin. Henna Pesonen (1995: 174) käyttää työssään vain neljää ryhmää⁶:

1. luonne (*haaveileva, luotettava, hauska*)
2. fyysiset ominaisuudet (*sievä, hyvännäköinen*)
3. älykkyys/sivistys (*sivistynyt, älykäs, kielitaitoinen, kulttuurista tunteva*) ja
4. elämäntavat (*raitis, savuton, sporttinen, vihreäarvoinen*).

Käytännössä tutkijat luovat itselleen sopivimman luokittelutavan. Tästä syystä kontakti-ilmoitusten adjektiiveja voidaan luokitella monin eri tavoin. Osaksi luokitteluun vaikuttaa tutkijan oma subjektiivinen tapa jäsentää maailmaa. Kolmessa edellä mainitussa ryhmittelyssä on suuriakin eroja, mutta kaikista löytyy sekä ulkonäköä että koulutusta ja sivistystä kuvaavat luokat. (Kontakti-ilmoitusten adjektiivien ryhmittelystä ks. myös esim. Coupland 1996; Shalom 1997; Monto 2000.)

Omassa aineistossani esiintyy vain suhteellisen vähän varakkuuteen tai koulutukseen ja työhön liittyviä adjektiiveja. Toisaalta perushyveitä ja luonnetta on mielestäni hankala

⁶ Pesonen jakaa ryhmän 1. kuitenkin vielä yhdeksään alaryhmään, jonka ulkopuolellekin jäi 11 % adjektiiveista. Lisäksi neljän pääryhmän ulkopuolelle jäi kaikkiaan 5 % adjektiiveista (vrt. ryhmä muut muiden luokitteluissa).

ja osin keinotekoistakin erottaa toisistaan (esim. rehellisyyden voi lukea kumpaankin ryhmään). Laadin Muikku-Wernerin (2009: 76) ja Lotvosen (1996: 54) luokitteluiden pohjalta itselleni paremmin sopivan ryhmittelyn, jossa jaoin adjektiivit yhteentoista ryhmään:

1. elämäntavat
2. luonne ja ulkonäkö
3. luonne ja perushyveet
4. ulkonäkö
5. aktiivisuus, sivistys ym.
6. työ
7. elämäntilanne
8. ikä
9. asuinpaikka tai kansallisuus
10. samankaltaisuus toisen kanssa ja
11. muut adjektiivit.

Yksittäisten adjektiivien lisäksi olen huomionut myös muut adjektiivimaisesti käytetyt sanat (esim. *vähän boheemikin*) ja sanaliitot sekä muut pidemmät ilmaukset, joita käytetään adjektiivien tavoin. Tällöin ilmauksen pituudella ei käytännössä ole ylärajaa; ilmauksen pituudesta riippumatta olen kuitenkin selvyuden vuoksi laskenut partisiippirakenteet sekä muut pidemmät ilmaukset yhdeksi. Tällaiseksi olen katsonut esim. ilmauksen *merellä, maalla, mökillä, metsässä, hiihtäen, pyöräillen, vaeltaen, kaupungin kulttuurissakin viihtyvä*, jossa partisiipin edellä on kahdeksan eri määritettä.

En luokittele partisiippeja omaksi pieneksi ryhmäkseen, sillä niitä käytetään adjektiivien tavoin ja ne ovat siten luonteva luokitella samaan ryhmään (ks. myös Pesonen 1995; Lotvonen 1996; Monto 2000). Partisiipit ovat luku- ja sijataivutukseltaan nominien kaltaisia, ja ne voidaankin luokitella omiksi lekseemeikseen. Partisiipin johtimia on suomen kielessä kuusi: *-vA*, *-(t)tAvA*, *-nUt*, *-(t)tu*, *-mA* ja *-mAtOn*. Partisiippi *-vA* voi esiintyä kiteytymissä muodossa *-pA*. (VISK § 297.) Äänneympäristöstään riippuen *-nUt* voi esiintyä myös muodossa *-lUt*, *-rUt* tai *-sUt* (mt. § 122). Itseä kuvailevat partisiippirakenteet ovat yksityiskohtaisia ja tyypillisesti ainutkertaisia, ts. ne eivät välttämättä esiinny kuin yhdessä ilmoituksessa (Muikku-Werner 2009: 57–58). Jatkossa käytän nimitystä *adjektiivi* kaikista adjektiivisista ilmauksista.

Luokkaan elämäntavat sisällytän adjektiivit, joilla ilmoittaja kertoo mm. suhteestaan alkoholiin ja tupakointiin. Elämäntapoja voi kuvailla myös omalla liikunnallisuudellaan tai vakaumuksellaan. Ilmoituksessa on mielekästä kertoa elämäntavoistaan, jotta

itselleen epäsopeva kumppaniehdokas karsiutuisi pois jo ennen yhteydenottoa. Miehet kuvaavat naisia enemmän juomattomuuttaan ja tupakoimattomuuttaan (Muikku-Werner 2009: 86), mutta moni nainenkin pitää tarpeellisena kertoa omista tottumuksistaan. Luokittelussani olen jakanut elämäntavat kolmeen alaryhmään, jotka ovat päihteiden käyttö, liikunta sekä muut elämäntapoja kuvailevat adjektiivit.

Luonnetta ja ulkonäköä kuvaavat adjektiivit ryhmitän samoin kuin Lotvonen (1996: 54). Nämä sanat merkitsevät ikään kuin kahta seikkaa, ulkonäköä ja käytöstä. Molemmat merkitykset tavallaan tukevat toisiaan, eikä lukija voi tietää, kumpaan sana enemmän viittaa. Ulkonäön ja käytöksen lisäksi sana voi viitata myös laajemminkin elämäntapoihin ja luonteeseen. Monto käyttää luonnetta ja ulkonäköä kuvaavista adjektiiveista nimitystä *koko olemus*. Hänen luokittelussaan sana voi kuitenkin viitata myös käytökseen ja kykyihin. (Monto 2000: 16.)

Ilmoittajan luonnetta ja perushyveitä kuvaavat adjektiivit ovat ilmoituksen kannalta oleellisimpia, kertovathan ne eniten seuranhakijan minästä. Ilmoittajan tehtävänä on valita itsestään ne luonteenpiirteet, jotka katsoo tärkeimmiksi ja myyvimmiksi (ks. myös Muikku-Werner 2009: 86). Luokittelen sanat analyysissäni erilaisiksi merkityspesyeiksi, jolloin niiden lähempi tarkastelu tulee helpommaksi ja mielekkäämmäksi. Näitä alaryhmiä luokittelussani on seitsemän: kunnollisuus, reippaus, hellyys, käyttäytyminen, myönteinen elämänasenne, tunteellisuus ja muut luonnetta kuvailevat adjektiivit.

Ulkonäön kuvailu on kontakti-ilmoituksissa yleistä. Lehti-ilmoituksessa, jossa tekstin lisänä ei ole kuvaa, onkin luontevaa kertoa jotakin omasta ulkonäöstään. Kuvailu on yleensä myönteistä, sillä kyse on itsensä ”markkinoimisesta”. Ulkonäköä voidaan kuvata joko objektiivisilla tai subjektiivisilla adjektiiveilla. Objektiiviset ominaisuudet ovat melko selkeitä (esim. *hoikka, pitkä*), mutta subjektiiviset ominaisuudet riippuvat henkilön mausta ja mielipiteistä (esim. *kaunis, tasokas*). Muikku-Wernerin (2009: 87) mukaan ilmoituksissa mainitaan usein myös ”mitattavia” ominaisuuksia, kuten paino ja pituus. Olenkin jakanut ulkonäön kolmeen alaryhmään, joita ovat koko (pituus, paino), hiukset sekä yleisolemus (esim. *kaunis*).

Aktiivisuutta ja sivistystä kuvaavia adjektiiveja ovat mm. erilaisiin harrastuksiin, koulutukseen ja yleissivistykseen liittyvät sanat. Liikunnallisuutta kuvaavat adjektiivit

olen kuitenkin luokitellut elämäntapojen joukkoon. Selkeyden vuoksi jaottelin ryhmän vielä kolmeen alaryhmään: koulutus, älykkyys ja muut. Ryhmään muut luokittelin myös yleiset harrastuksia kuvailevat sanat.

Työhön liittyvät adjektiivit osoittavat omalta osaltaan työn arvon nykymaailmassa. Kumppania etsiessä niiden arvo perustunee mahdolliseen työn arvostukseen (esim. lääkäri koetaan arvostetuksi ammatiksi) sekä työstä maksettavaan korvaukseen, säännöllisiin tuloihin ja mahdollisesti taloudelliseen riippumattomuuteen. Toisaalta työn kuvailu kertoo epäsuorasti ilmoittajan erityistaidoista ja mahdollisesti hänen luonteestaankin, ainakin stereotyyppien tasolla.

Elämäntilanteesta kertovat erityiset ystävänetsintään liittyvät adjektiivit (ks. Lotvonen 1996: 54), joilla ilmoittaja kertoo muun muassa perhetilanteestaan, lapsistaan sekä lemmikkieläimistään. Seuranhaku voi siten koskea itse ilmoittajan lisäksi muitakin henkilöitä, ja tulevalta kumppanilta edellytetään siten esimerkiksi soveltuvuutta vanhemmuuteen. Samalla äitiys voi toimia selityksenä kontakti-ilmoituksiin turvautumiselle, sillä ainakaan pienten lasten äidillä ei ole välttämättä mahdollisuuksia viettää aikaansa ravintoloissa ja muissa aikuisten tapaamispaikoissa. Olen luokitellut ryhmän edelleen kolmeen alaryhmään, jotka ovat siviilisääty, lapset tai lemmikit sekä muut elämäntilanteesta kertovat adjektiivit.

Iän voi ilmaista paitsi numeroin myös likimääräisemmin, ”kaunistetummin”. Ilmoittaja voi kertoa itsestään myös sekä tarkan iän että likimääräisen ilmaisun, esim. *nuorehko 59-vuotias*. Muikku-Werner (2009: 78) on huomannut ilmoittajien kertovan ikänsä ”lähes kaikissa ilmoituksissa”. Lasken ilmoittajien keski-iän tarkan ikänsä ilmoittaneiden kesken. Tarkkaa ikää enemmän minua kuitenkin kiinnostaa iän ilmaiseminen epäsuorasti adjektiivilla.

Asuinpaikastaan tai kansallisuudestaan kertomisella tarkoitan oman koti- tai synnyinmaansa tai kotipaikkansa ilmoittamista. Suurilevikkisissä lehdissä asuinpaikkansa ilmoittaminen onkin järkevää, ja usein ihannekumppania haetaan omalta lähialueelta. Asuinpaikkaan voi myös liittyä positiivisia mielikuvia (tästä lisää esim. Lehtonen 2004: 175–178). Toisaalta myös *suomalaisuus* voi olla mainostamisen arvoinen meriitti (Muikku-Werner 2009: 81). Kansallisuuden ilmoittaminen on

yleistynyt maahanmuuttajien myötä. Yhä useampi maahanmuuttajanainen (usein kielitaidotonkin) etsii suomalaista miesseuraa (mts. 71).

Samankaltaisuutta toisen kanssa voi kuvata esim. ilmauksilla *samanlainen* ja *vastaavanlainen*. Tällä voi viitata lähes kaikkeen, mitä vaatimuksia on toisen suhteen. Internetissä samankaltaisuus on suurin kriteeri kumppania etsittäessä (Mattila ja Kemppainen 2004: 49). Toive samankaltaisesta kumppanista on helppo ymmärtää. Yhteinen harrastus tai samantapainen elämänasenne edistää tutustumista ja luo yhteyden itsen ja toisen välille.⁷ Samankaltaisuudesta voi kertoa kahdella tavalla. Ilmoittaja voi aluksi kuvailla itseään ja sitten kirjoittaa etsivänsä samankaltaista kumppania. Vaihtoehtoisesti kirjoittaja voi ensin kuvailla ihannekumppaniaan ja sen jälkeen kertoa olevansa *samanlainen*.

Muihin adjektiiveihin olen luokitellut ne sanat, joiden en katso puhtaasti sopivan yllä luettelemini ryhmiin. Osan tämän ryhmän sanoista voisi luokitella muullakin tavoin, esim. *upea* sopii sekä ryhmään 2. luonne ja ulkonäkö että 4. ulkonäkö. Analyysissäni kiinnitänkin huomiota siihen, mihin tämän ryhmän yksittäiset sanat voisi luokitella.

Muikku-Wernerin (2009: 62–65) vuoden 2001 aineistossa suosituimmat adjektiivit, joilla miestä etsivä nainen kuvailee itseään, ovat *x-vuotias*, *vapaa*, *akateeminen* ja *nuorekas*. Hän on laatinut aineistonsa pohjalta ilmoituksen, jossa esiintyvät naisten eniten käyttämät adjektiivit (mts 69):

Vapaa, nuori/nuorekas, naisellinen, kunnollinen nainen haluaa tutustua vapaaseen, raittiiseen, huumorintajuiseen ja kunnolliseen/rehelliseen/luotettavaan mieheen.

Analyysini päätteeksi (luvussa 7) laadin oman aineistoni pohjalta vastaavan ilmoituksen, mutta kiinnitän siinä huomiota vain itsen kuvailuun. Kaikki aineistossani esiintyvät itseä kuvailevat adjektiivit olen koonnut liitteeseen 1.

⁷ Mattilan ja Kemppaisen artikkelissa mainitaan myös täydentämisvalinta, jonka lähtökohtana on ajatus, että ihannekumppanit täydentävät toisiaan (vrt. heteronormatiivinen käsitys naisen ja miehen toisiaan täydentävistä ominaisuuksista; heteronormatiivista ks. esim. Mustola ja Pakkanen 2007: 13–14).

3.3 Substantiivien luokittelu

Adjektiivien runsaus on kontakti-ilmoituksille ominainen piirre. Toisinaan on kuitenkin taloudellisempaa käyttää täsmällisiä substantiiveja. Tällöin saman asian voi ilmaista useankin adjektiivin sijasta yhdellä substantiivilla. (Muikku-Werner 2009: 115.) Tämä on taloudellista ja välttämätöntäkin, sillä sanamäärä on usein rajoitettu ja teksti hinnoitellaan pituuden mukaan.

Substantiiveja voidaan luokitella niiden jaollisuuden tai jaottomuuden perusteella. Jaotteluun vaikuttaa se, voiko entiteetin yksilöidä ja laskea. Substantivit voivat olla kollektiivisanoja, jolloin niiden tarkoite muodostuu jostakin ryhmästä tai muusta kokonaisuudesta, kuten *perhe*, *köyhälistö*, *nuoriso*, *väestö*. (VISK § 554–555, 557.) Verbikantaiset eli verbikorrelaatilliset substantiivit on selkeästi rajattava ryhmä. Ryhmään kuuluu muun muassa teonnimiä (*syöminen*), teon tuloksen nimiä (*teos*), tekijännimiä (*laulaja*), välineen nimiä (*avain*), tekopaikan nimiä (*kutomo*) ja tilaisuuden nimiä (*avajaiset*). (VISK § 560.) Oman työni kannalta kiintoisin ryhmä on tekijännimet, joita uskon aineistostani löytyvän. Näillä ilmoittaja voi viitata esimerkiksi ammattiinsa.

Substantiivien luokittelussa semanttisin perustein on samanlaisia ongelmia kuin adjektiiveissakin. Luokat eivät ole välttämättä kovin selvärajaisia eivätkä automaattisia, esimerkiksi *leskimies* voi viitata sekä sukupuoleen että siviilisäättyyn (Coupland 1996 : 193–194). Yleensä ilmoituksissa etsitään nimenomaan jompaakumpaa sukupuolta, ja sukupuoli onkin keskeinen ominaisuus kontakti-ilmoituksissa. (Muikku-Werner 2009: 115.) Itseen viittaamiseen voi käyttää joko yksittäisiä substantiiveja tai substantiivilausekkeita. Kuten adjektiivien kohdalla, olen luokitellut myös pidemmät ilmaukset yhdeksi substantiiviksi. Usein substantiivin voisi korvata adjektiivilla, esimerkiksi *kaunotar* ~ *kaunis*.

Olen laskenut saman substantiivin kussakin ilmoituksessa vain kertaalleen, vaikka se esiintyisi useammankin kerran. Mikäli samassa ilmoituksessa on viitattu itseen kahdella eri substantiivilla, olen huomionut molemmat. Ensimmäisessä esimerkissä esiintyy siis yksi substantiivi (*nainen*) ja jälkimmäisessä kaksi (*nainen*, *punapäi*):

Olen yhden miehen *nainen*..., mutta mistä löydän sen miehen? Sain rohkeutta laittaakseni ensimmäisen kerran ilmoituksen, koska haluan löytää sinut, ”sen oikean”, todella paljon. Olen kotioloista pitävä, 36-

vuotias, kivannäköinen, ulkomaalainen *nainen*. Olen aika pitkä, raitis ja eläinrakas. Vastaukset kuvan kanssa. Rakkautta kaipaava (A 6.3.2002)⁸

Etsin sinua

40 ja risat *nainen* etsii kirjeenvaihtoseuraa lesbonaisista. Olen työssäkäyvä tavallinen *punapäi*. Vakavasti ihmissuhteisiin suhtautuva. (Z 6/01)

Itseä kuvailevat substantiivit olen jakanut kahdeksaan ryhmään. Ryhmät olen koonnut oman aineistoni perusteella, eikä kaikkia ryhmiä välttämättä esiinny molemmissa lehdissä. Luokittelussa on myös paljon liikkumavaraa – kuten adjektiivitkin, myös substantiivit voivat kuulua useaan ryhmään samaan aikaan. Ryhmittelyni on seuraavanlainen:

1. *nainen*
2. *tyttö(nen)/mimmi*
3. perheasema
4. lesbouteen viittaavat substantiivit
5. harrastukset, aktiviteetit
6. luonne ja koko olemus
7. ulkonäkö ja
8. muut substantiivit.

Luokituksessani on kolme ryhmää, joissa substantiivien ja adjektiivien luokittelut vastaavat toisiaan. En tässä yhteydessä kuvaile substantiivien ryhmiä kovin paljoa, sillä kuvailu on suurelta osin yhtäläinen adjektiivien kuvailun kanssa (ks. edellinen luku).

Ensimmäinen ryhmä kattaa vain sanan *nainen*. Olen halunnut luoda tämän yhden sanan ryhmän, sillä substantiivi *nainen* on tärkein ja luontevin tapana viitata itseän. Nainen on ryhmänsä prototyypin jäsen eikä sisällä mitään lisäinformaatiota. Luokittelemalla sanan omaksi ryhmäkseen on sen (olettamani) yleisyys helppoiten selvitettävissä ja verrattavissa toisiin ryhmiin. Toinen ryhmä, *tyttö(nen)/mimmi*, on samankaltainen ensimmäisen ryhmän kanssa, mutta kuitenkin leikkilisempi ja arkisempi. Tästä syystä esimerkiksi sana *tyttö* luonnehtii kirjoittajaansa enemmän kuin *nainen*.

Perheasemaa kuvailevat substantiivit vastaavat adjektiivien ryhmää ystävänetsintä. Lesbouteen viittaavia substantiiveja löytyy aineistostani vain Z-lehdestä, sillä Aamusetin ilmoitukset ovat heteronaisten jättämiä. Harrastuksia ja aktiviteetteja kuvaavat substantiivit vertautuvat adjektiivien ryhmään aktiivisuus, sivistys ym.

⁸ Kursivointi tässä ja seuraavissa ilmoituksissa itseni lisäämiä.

Luonnetta ja koko olemusta kuvaavia substantiiveja vastaavat adjektiivien ryhmät luonne ja ulkonäkö sekä luonne ja perushyveet. On huomattava, että Monto (2000: 16) käyttää nimitystä *koko olemus* oman ryhmäni luonnetta ja ulkonäköä kuvaavista adjektiiveista (ks. myös s. 28). Itse en kuitenkaan ole luokitellut tähän ulkonäköä kuvaavia substantiiveja, vaan niille on oma ryhmänsä. Ne luokittelen kuten adjektiivien vastaavat.

Ryhmään muut olen luokitellut ne substantiivit, jotka eivät selkeästi sovi muihin luokkiin. Osa sanoista voisi sopia yhtä lailla kahteenkin ryhmään, joillekin sanoille pitäisi luoda oma ryhmänsä. Analyysissäni pyrin käsittelemään kutakin ryhmän sanaa erikseen ja pohtimaan, mitä se kirjoittajastaan kertoo.

Nimimerkeissä esiintyviä adjektiiveja ja substantiiveja käsittelemän omassa yhteydessään. Tämä johtuu siitä, että nimimerkkejä esiintyy pääsääntöisesti vain Aamusetin ilmoituksissa. Liitteeseen 2 olen koonnut listan kaikista itseän viittaavista substantiiveista.

3.4 Otsikot ja nimimerkit

Otsikot ja nimimerkit ovat paljolti samankaltaisia. Ne tukevat leipätekstiä ja antavat informaatiota tiivistetyssä muodossa. Molemmille on tyypillistä huomion herättäminen ja etenkin otsikko voi olla hyvinkin irrallinen varsinaisesta ilmoituksesta. (Muikku-Werner 2009: 242, 251–252). Otsikon tulee olla lyhyt tai visuaalisesti miellyttävä (Raninen ja Rautio 2003: 130). Internetin ilmoituksia tutkineen Holapan mukaan otsikko on tyypillisesti mainosmainen ilmaisu, jonka tarkoituksena on huomionherättäminen: *Pysähdy!*, *Tartu kiinni!*. Otsikon tarkoituksena voi olla myös kohderyhmän rajaaminen ennen varsinaista leipätekstiä: *Elämänkumppani?* tai *En halua lapsia*. (Holappa 2004: 59.) Erillisyyttä leipätekstistä tuotetaan usein typografisin keinoin, kuten lihavoinnilla tai suuraakkosilla (Muikku-Werner 2009: 242–243). Z-lehdessä käytetään lihavointia. Näin otsikot erottuvat selkeästi itse leipätekstistä; lisäksi lukija voi pikaisellakin silmäyksellä löytää itseään miellyttävän ilmoituksen.

Pohjimmiltaan kontakti-ilmoituksissa on kyse rajaamisesta. Kaikista mahdollisista lukijoista tulisi löytää itselle sopivin kumppani. Nimimerkin voikin koodata sellaiseen muotoon, jonka voi purkaa vain ”alan asiantuntija”, itsen kanssa samat kiinnostuksenkohteet omaava henkilö. Koodikielinen nimimerkki voi viitata vaikka suosikkikappaleen sanoihin tai johonkin lempielokuvan repliikkiin. Nimimerkillä voidaan kertoa selkeästi omasta ammatista, harrastuksista, elämäntavoista tai ulkonäöstä (esim. *Hoitsu, Tanssijalka*). Suosittuja ovat myös runolliset ja romanttiset nimimerkit, jotka luovat tarkoituksenmukaisia mielikuvia tai vahvistavat haluttuja stereotyyppioita. ”Perinteisiä” kontekstisidonnaisia kontakti-ilmoitusten nimimerkkejä esim. *Me kaksi* ja *Yhdessä aina*. (Holappa 2004: 59.)

Muikku-Wernerin mukaan nimimerkillä voi olla erilaisia tehtäviä. Nimimerkki voi olla lisäluonnehdinta itsestä, eräänlainen jatko leipätekstiin. Se voi tarkentaa tietoa halutun suhteen laadusta, ottaa kantaa arjen ilmiöihin tai viitata kulttuuriin ja sen tuntemukseen. Nimimerkki voi olla myös tiivistelmä leipätekstistä tai toimia huomion ja kiinnostuksen herättäjänä. (Muikku-Werner 2009: 278.) Kuten kontakti-ilmoituksissa ylipäättään, myös nimimerkeissä suositaan lyhenteitä. Lyhenteellä voidaan kertoa esimerkiksi omasta iästä tai koosta (mts. 280).

Toisinaan kontakti-ilmoitusten nimimerkkinä on erisnimi, vaikka tämä ei yleistä olekaan. Tällöin käytössä on useimmiten pelkkä etunimi. (Muikku-Werner 2009: 284–285.) Erisnimi tekee ilmoituksesta henkilökohtaisemman ja mahdollisesti helpommin lähestyttävän, mutta ei kerro kirjoittajastaan mitään. Oman nimen sijasta voidaan käytetään useammin jonkun tunnetun henkilön nimeä tai itselle mieluista appellatiivia. Nimimerkillä voidaan myös luoda romanttista tunnelmaa ja siten houkutella lukijaa vastaamaan. Tällainen on esimerkiksi *Tähtiyö* (Muikku-Werner 2009: 292).

Internetin deittipalveluissa ihmiset käyttävät pääosin samaa nimimerkkiä – naisista lähes 50 % ja miehistä lähes 60 %. Paunosen mukaan nimimerkki on ”verbaalinen kuva itsestä”. Internetin nimimerkeillä on samantapaisia tehtäviä kuin lehtienkin: se voi kertoa jotain kirjoittajan ulkonäöstä, ammatista, harrastuksista, luonteesta tai persoonasta. (Paunonen 2004: 37.)

Aamuset-lehdessä ilmoitus päättyy lähes poikkeuksetta nimimerkkiin, kun taas Z-lehden ilmoitukset alkavat otsikolla. Tästä syystä olen lajitellut ao. luokat omiksi

ryhmikseen. Lisäksi joissain Aamuset-lehdissä on otsikkoomainen aloitus, samoin kuin joissain Z-lehden ilmoituksissa nimimerkkimäinen lopetus. Huomioin nämä tapaukset silloin, kun ne selvimmin tuntuvat otsikoilta/ nimimerkeiltä.

Ihmettääkö etsimässä? Voisiko tästä ilmoituksesta versoa kevätauringon paisteessa jotain kaunista, uutta ja erilaista? – – (A 13.4.2001)

Kaksi mukavaa ladya

Erillään asuva naispari etsii toista vakaata avointa naisparia 40-60 vuotta ystävä- ja kaverisuhteeseen. P.S. Ei seikkailunhaluisille. *Nimim. Vihtori ja Klaara. (Z 6/01)*

En ole luokitellut otsikoita ja nimimerkkejä yhtä tarkasti kuin ilmoitusten itseä kuvaavia adjektiiveja ja substantiiveja. Tämä johtuu siitä, että useat otsikoista ja nimimerkeistä sopivat useisiin ryhmiin eikä selkeän jaottelun tekeminen ole työni kannalta välttämätöntä. Ne ovat kuitenkin keskeinen osa kontakti-ilmoituksia ja itsen esittelyä, joten haluan työssäni käsitellä niitäkin lyhyesti.

Jaottelua ja tarkkaa ryhmittelyä hankaloittavat myös erilaiset sanaluokat, joita otsikoissa ja nimimerkeissä esiintyy. Kyseessä voi olla adjektiivi, substantiivi, verbi tai kokonainen/vaiillinainen lause. Omassa jaottelussani sanaluokka ei vaikuta kategorisointiin. Tämä on selkeä ero leipätekstin jaotteluun, jossa huomioin nimenomaan itseä kuvailevat adjektiivit ja substantiivit. Olen jakanut jokaisen otsikon ja nimimerkin johonkin luokkaan sanaluokasta ja kuvailun kohteesta riippumatta – kuvailu saattaa siis kohdistua itsen, toiseen, halutun suhteen laatuun tai johonkin muuhun seikkaan. Toisinaan on epäselvää, viittaako luonnehdinta itsen vai toiseen, joten jaottelu on mielestäni mielekäs ja työhöni riittävä.

Nimimerkit ja otsikot jaottelin kymmeneen ryhmään seuraavasti:

1. Lisäluonnehdinta itsestä/toisesta
 - a. Horoskooppimerkki
 - b. Kotipaikka
 - c. Henkiset ja fyysiset ominaisuudet
 - d. Harrastukset
 - e. Varallisuus
 - f. Sekoitus kahdesta tai useammasta edellisestä kohdasta
2. Nimi (oma/salanimi/julkisuuden henkilön nimi/yleisnimi)
3. Suhteen laadun tarkennus, suhteen osalliset
4. Yksinäisyyteen liittyvät nimimerkit
5. Tiivistelmä edellä olleesta

6. Kulttuuriviitteet, intertekstuaalisuus
7. Huomion ja kiinnostuksen herättäminen
8. Aika ja paikka, metaforat, tunnelmanluominen
9. Tulevaan puolisoon tai meihin liittyvät nimimerkit
10. Muut

Työni lopussa on luettelo kaikista aineistoni otsikoista ja nimimerkeistä (liitteet 3 ja 4).

4 Aamusetin ilmoitukset

Tässä luvussa käsittelen Aamuset-lehdessä esiintyviä adjektiiveja, itseen viittaavia substantiiveja sekä nimimerkkejä. Nimimerkkien yhteydessä käsittelen myös niitä otsikkomaisia aloituksia, joita joissain ilmoituksissa esiintyy. Luvussa 6 vertailen Aamusetin ja Z:n ilmoituksia keskenään.

4.1 Adjektiivit

Aamusetin ilmoituksissa naiset ovat käyttäneet yhteensä 118 eri adjektiivia. Koska osa adjektiiveista toistuu useaan kertaan, adjektiiveja esiintyy ilmoituksissa 249 kertaa.

Elämäntapoja ilmoituksissa kuvataan seitsemällä eri adjektiivilla, jotka esiintyvät yhteensä kuusitoista kertaa. Elämäntavoista naiset kuvailevat eniten päihteiden käyttöään. Suosituin on *raitis*. Se esiintyy neljässä ilmoituksessa, joista yhdessä sitä määrittää adverbi *täysin*. Lisämääritelmä tekee adjektiivista ehdottoman eikä tulkinnassa ole joustamista.

Hei! Kirjoittaisitko sinä kulttuuria arvostava yksinäinen pitkä herrasmies 32-48-v. Olen ulkonäöstäni huolehtiva, siisti, *täysin raitis*, hoikka 35-v. akateeminen naisellinen nainen. – – (A 9.10.2002)

Savuton-sanaa käyttää kolme naista. Lisäksi eräässä ilmoituksessa on savuttoman synonyymi *tupakoimaton*. Suomen kielen perussanakirja määrittää sanan *savuton* tupakoimattoman arkiseksi synonyymiksi. On luontevaa, että seuranhakuilmoituksessa mainitaan oma tupakoimattomuus ja juomattomuus, mikäli mahdolliselta tulevalta kumppanilta toivotaan samankaltaista asennetta. Sama pätee myös toisinpäin: kolme

ilmoittajaa kertoo rehellisesti tupakointi- ja juomatavoistaan. Epiteetit *ei absolutisti* ja *ei savuton* esiintyvät kumpikin kerran erikseen ja kerran yhdessä.

– – *En ole savuton enkä absolutisti*, asun omakotitalossa, ja talouteni on kunnossa. – – (A 25.9.2002)

Liikunnallisuutta kuvaavat *kuntoilua harrastava* ja *liikunnallinen* esiintyvät kumpikin kahdessa ilmoituksessa.

Luonnetta ja ulkonäköä kuvaavia adjektiiveja ilmoituksissa esiintyy vain kolme. *Naisellinen* on viidessä ilmoituksessa, *aistikas* ja *siisti* vain yhdessä. Muikku-Wernerin (2009: 66) havainnon mukaan *naisellinen* on kasvattanut suosiotaan 1900-luvun viimeisinä vuosikymmeninä. Kenties tasa-arvon lisääntyminen vaikuttaa asiaan; naiset haluavat muuttuneista sukupuolirajoista huolimatta korostaa naisellisuuttaan. Kielitoimiston sanakirja määrittelee sanan *naisellinen* ’naiselle erityisesti ominainen, naisen, nais-, feminiininen’. Mielestäni sana voi viitata paitsi luonteeseen ja ulkonäköön myös esim. harrastuksiin ja elämäntapoihin (esim. ompeleminen voidaan mieltää naiselliseksi harrastukseksi). On vaikea sanoa, miten kirjoittaja toivoo lukijansa käsittävän naisellisuuden. Muu teksti määrittelee kontekstin, jossa sana saa merkityksensä. Mielikuva syntyy kuitenkin lopulta lukijan mielessä.

Minä, 40-vuotias nainen, etsin Sinua, kunnan miestä, joka viihtyisi vaikka maalla. Olisit mies talossa ja viihtyisit *naisellisen* naisen kanssa, jolla on myös isoja lapsia ja pieniä eläimiä. Olen hyvin toimeentuleva, upea, vaalea, pitkäkö nainen. Iloinen ja positiivinen. – – (A 4.9.2002)

– – Olen ulkonäöstäni huolehtiva, *siisti*, täysin raitis, hoikka 35-v. akateeminen *naisellinen* nainen. Arvostan parisuhteessa romantiikkaa, uskollisuutta, hellyyttä, rehellisyyttä ja tietysti huumorintajua. Viihtyisin kanssasi kotona sylityksin. (A 9.10.2002)

Aistikas on sekä Suomen kielen perussanakirjan että Kielitoimiston sanakirjan mukaan ’hyvää makua osoittava, tyylikäs, hieno, elegantti’. Samasta kantasanasta johdettu *aistillinen* (VISK § 284) on merkitykseltään ’ruumiillisesti, vars. sukupuolisesti vetoava, nautintoa tuottava, viettelevä, kiihottava’ (KS; PS) ja ’sukupuolihaluihin vetoava, seksuaalisesti intohimoinen’ (SS). Sanat voivat puhekielessä sekoittua keskenään ja kirjoittaja onkin mahdollisesti tarkoittanut sanaa *aistillinen*.

– – Itse olen nuorekas, avoin, empaattinen, *aistikas*, sopusuhtainen, savuton, omillaan toimeen tuleva. – – (A 6.3.2002)

Luonnetta ja perushyveitä Aamusetin ilmoituksissa on kuvattu ahkerasti, erilaisia adjektiiveja löytyy peräti 30. Kaikkiaan sanoja on käytetty 67 kertaa. Olen luokitellut sanat yhdeksään alakategoriaan sen mukaan, mitä ne ilmoittajastaan kertovat.

Viisi adjektiivia kuvailee henkilön kunnollisuutta parisuhteeseen, saneita on yhteensä yhdeksän. *Rehellinen* esiintyy neljä kertaa, ja eräs kirjoittajista haluaa vielä korostaa rehellisyyttään adverbialilla *ehdottomasti*. Lisäksi käytössä on epiteetit *luotettava* (kaksi kertaa), *avoin*, *kunnollinen* ja *sosiaalinen*.

Reippautta esitteleviä sanoja on samoin viisi: *energinen*, *pirteä*, *pirtsakka*, *puheliias* ja *reipas*. Ainoastaan *reipas* esiintyy kahdeksassa ilmoituksessa, muut epiteetit kukin kerran.

Hellyyttä kuvaillaan neljällä sanalla. *Empaattinen*, *hellä*, *lempeä* ja *lämminsydäminen* esiintyvät kukin kerran. *Empaattinen* on Suomen kielen perussanakirjan mukaan 'myötätuntoisesti eläytyvä'. Kolme epiteettiä kertoo ilmoittajansa käyttäytymisestä: *hyvätapainen*, *kiltti* ja *uskollinen*. *Uskollinen* on Viitaniemen (1997: 56) mukaan kontakti-ilmoitukseen vakiintunut adjektiivi.

Aamusetin naiset kuvaavat runsaasti myönteistä elämänsäasettään, eri sanoja on kahdeksan ja saneita 31. Suurin esiintymä on sanalla *iloinen*, jota käyttää 13 naista – tämä on samalla suosituin luonnetta kuvaava adjektiivi. Kuusi naista kertoo olevansa *huumorintajuinen*; lisäksi eräs ilmoittaja on leikkimielisesti *huumorilla varustettu*. Neljässä ilmoituksessa esiintyy *mukava* ja kahdessa *positiivinen* 'myönteinen, suopea; suotuisa, edullinen' (PS).

Neljä mainintaa on sanalla *elämänmyönteinen* 'elämälle myönteinen, optimistinen' (näistä yhdessä sanat on kirjoitettu erikseen eli *elämän myönteinen*). Adjektiivilla *elämänmyönteinen* luodaan positiivista ilmapiiriä (Viitaniemi 1997: 56). Tälle synonyyminen on mielestäni negaation avulla muodostettu adjektiivi *ei ruttuturpainen*. Yhdyssanan määräiteosana on sana *ruttu* 'ryppy, kurttu' (PS), edussanana -turpainen (*turpa* on Suomen kielen perussanakirjan mukaan 'ark., vars. halv. ihmisen suusta t. kasvoista; vrt. kuono, naama, pärstä).

Rehellisyys, avoimuus, empaattisuus, liikunnallisuus; elämänarvoja, joita edellyttää elämänsä mieheltä, *ei ruttuturpainen*, nuorekas, viisikymppinen nainen. – – (A 7.11.2001)

Tunteitaan kuvaavia epiteettejä aineistossani on kaksi, *romanttinen* ja *tunteellinen*. *Romanttinen* 'romantiikkaan taipuvainen' (PS) esiintyy kolmessa ilmoituksessa.

– – Luonteeni on iloinen ja *romanttinen*, sillä lesken syli seon lämpöinen, onhan sullakin? (A 17.4.2002)

Muita luonteita kuvailevia adjektiiveja on Aamusetissa kolme: *hiljainen* (2 esiintymää), *boheemi* ja *tasapainoinen*. Adjektiivista tasapainoinen kerron sivulla 56. *Boheemi* voi olla joko substantiivi 'huolettoman epäsovinnainen ihminen' tai adjektiivi 'B. elämäntapa, luonne'. (PS.) Tässä katsoin sen adjektiiviksi, sillä se esiintyy luettelossa muiden adjektiivien kanssa.

– – Sinua kaipaa hiljainen, lempeä, *vähän boheemikin*, yhdestä ikiomasta miesystävästä haaveileva, hyvätapainen, hoikka vaaka-nainen. (A 19.6.2002)

Ulkonäköä kuvailevia adjektiiveja on ilmoituksissa käytetty 23 erilaista, yhteensä esiintymiä on 57. Molemmilla tavoilla mitattuna ryhmä onkin toiseksi suurin Aamusetin ilmoittajilla. Kokoa ilmaisevia sanoja on kaksitoista erilaista. Suosituimmat ovat 11:llä esiintyvä *hoikka* ja yhdeksällä esiintyvä *sopusuhtainen* 'jonka osat ovat oikeassa, luontevassa suhteessa toisiinsa, sopusointuinen, harmoninen' (PS). Lisäksi eräs naisista käyttää lyhennettä *sopusuht*. Eräs naisista on kuvaillut itseään kiertoilmauksella *hoikahko*, joka on muodostettu moderatiivijohtimella kantasanasta *hoikka*. Tämän kanssa synonyymiseksi voidaan katsoa *keskikokoinen*. Ihannemittojen ulkopuolelle jäävät *pyöreä* (2 esiintymää), *lihava* ja *pyöreähkö*. *Lihava* on negatiivisesti latautunut, mutta *pyöreä* ja sen moderatiivijohdos *pyöreähkö* positiivisia (Viitaniemi 1997: 61).

Pituutensa ilmoittaa 7 naista: *pitkä* (3 esiintymää), *pieni* (2), *lyhyt* ja *pitkähkö*. Katson *pieni*-sanan viittaavan nimenomaan pituuteen, sillä ilmoittajan kuvailu alkaa sanoilla *Pieni, pyöreä, vaalea ja iloinen*. Numeroin pituutensa on ilmoittanut 13 naista, painonsa vain yksi.

Hiuksiaan on kuvailut 13 kirjoittajaa, käytössä on vain kaksi adjektiivia. Vastakohtaiset *tumma* ja *vaalea* eivät jakaannu kuitenkaan tasaisesti, vaan niiden suhde on 3 : 10. Sanaliittona adjektiivit *hoikka* ja *vaalea* esiintyvät kahdessa ilmoituksessa. Vaaleus ja hoikkuus voidaan nähdä perinteisen naiskauneuden peruslähtökohtana ja siten hyvinkin positiivisena kuvailuna.

– – Itse olen reipas, kuntoilua harrastava, tasapainoinen, iloinen, *vaalea* ja *hoikka*. Elämänarvot kunnossa. – – (A 8.8.2001)

Aamusetissa on yhdeksän yleisolemusta kuvaavaa adjektiivia, jotka yhtä poikkeusta lukuun ottamatta esiintyvät jokainen kerran. Adjektiivi *sutjakka* esiintyy yhdessä ilmoituksessa. Sen määritelmä on 'hoikka ja notkea; luistava, sujuva' (KS). Puhekielisempi määritelmä sanalle on "'sutjakka", seksikäs nainen' (SS s.v. *sutjake*).

– – Täällä ihan ok, mainittuja asioita omaava, 170 cm, *sutjakka*, 37-vuotias nainen, joka etsii kestävä, tositarkoitukseen perustuvaa luottamuksellista ihmissuhdetta. (A 31.7.2002)

Ulkonäön kuvailu on pääosin positiivista. Aineistossani esiintyvätkin *nätti* (2 esiintymää), *hyvännäköinen*, *kivännäköinen*, *sievä* ja *ulkonäöstäni huolehtiva*. Ulkonäön kuvailu voi kuitenkin toisinaan olla neutraalia tai suorastaan negatiivista. Aineistossani tällaisia adjektiiveja ovat *ei hullumman näköinen*, *katseenkestävä* ja *ruma*. Näiden sanojen valinnalla saattaa olla kyse suoranaisestä rehellisyydestä tai kirjoittajan toiveesta herättää kiinnostus.

Olisin kiinnostunut avarakatseisesta (taiteista nauttiva) reilusta KAVERISTA, joka on savuton. Itse olen *ruma*, *lihava*, vapaa nainen (ikä 56 v., paino 95 kg). – – (A 10.10.2001)

Harrastuksia, aktiivisuutta, koulutusta ja sivistystä on kuvailtu 26:ssä Aamusetin ilmoituksessa. Eri sanoja on yhteensä 20. Naiset kuvailevat koulutustaan vain akateemisuuksellaan: seitsemän kirjoittajista kertoo olevansa *akateeminen*, *akat. siv.* tai *yliopistotutkinnot suorittanut*. Akateemisuus on eräänlainen kattokäsite, joka ei kerro kirjoittajansa ammatista, työtehtävistä tai työnantajasta juuri mitään. Sen arvo onkin juuri henkisessä pääomassa, tiedossa. Yksikään Aamusetin ilmoittajista ei kerro ammattikoulutuksestaan.

Älykkyydestään voi kertoa muutoinkin kuin koulutuksensa kautta, esimerkiksi sanoilla *fiksu*, *keskustelutaitoinen* tai *kielitaitoinen*. *Fiksu* 'ark. nokkela, sukkela, terävä, kekseliäs, älykäs, hyväkäyttöksinen, hieno' (PS) esiintyy kahdessa ilmoituksessa. Mielestäni kaikkiin näihin sanoihin liittyy oletus, että ilmoittaja hakee kaltaistaan henkilöä, jonka kanssa voi keskustella virikkeellisesti ja mahdollisesti muillakin kuin suomen kielellä. Suomen kielen perussanakirjan mukaan *kielitaitoinen* viittaa varsinkin vieraiden kielten taitoon, Kielitoimiston sanakirja määrittelee sanan 'joka osaa (vieraita) kieliä'. Kirjoittaja haluaa kertoa taidostaan mahdollisesti siksi, että suomenkielinen kumppani ei välttämättä ole hänelle ainoa vaihtoehto. Toisaalta kirjoittaja ei kerro kielitaidostaan enempää, joten tämä vaihtoehto ei kuulosta täysin oikealta. Mahdollisesti hän haluaa kertoa pitävänsä matkustelusta ja olevansa ihanteellinen matkakumppani.

Ryhmään muut kuuluu poikkeuksellisen paljon pitkiäkin partisiippirakenteita, yhtä poikkeusta lukuun ottamatta jokainen ryhmän jäsen on partisiippi. Harrastuksista on luontevaa kertoa partisiippirakenteella, sillä usein lyhyempi ilmaus (kuten aineistoni ainoa poikkeus *tanssitaitoinen*) ei ole mahdollinen. Partisiipeista on käytössä *ajatteleva*, *arvostava*, *harrastava*, *kiinnostunut*, *käyvä*, *menettänyt*, *pitävä* ja *viihtyvä*. *Menettänyt* on ainoa sellaisenaan negatiiviseksi katsottava partisiippi. Sen merkitys aukeaa tarkastelemalla koko ilmaisua: *vaeltamiselle, luonnonrauhalle ja purjehdukselle sydämensä menettänyt*. Ilmaus on siten neutraali tai positiivinen ja kertoo ilmoittajan harrastuksista ja mieltymyksistä.

Seitsemän ilmoittajista kertoo pitävänsä koti-illoista, mikä sopii kontakti-ilmoitusten funktioon. Näiden henkilöiden toiveena lienee lämmin ihmissuhde ja yhteisen kodin luominen. Ilmoittajat kertovat myös kiinnostuksestaan luontoa ja kulttuuria kohtaan. Ilmeneekö kiinnostus vaelluksen harrastamisena vai luontodokumenttien katsomisena, käykö ilmoittaja mieluummin oopperassa vai kirjastossa? Kiinnostuksen laatu ei ilmoituksista ilmene, ja saattaakin olla, että itsestä halutaan antaa todellisuutta positiivisempi kuva.

Hei sinä noin 50-vuotias kristitty aikuinen mies. Sinua etsii 47-vuotias *luonnosta, liikunnasta ja kulttuurista kiinnostunut* eronnut nainen. – – (A 14.8.2002)

– – Itse olen 56 v. vaalea, *kunnon koti-illoja arvostava, mutta myös tansseista pitävä*. Ehkä löydämme näin toisemme?! (A9.1.2002)

Olen liikunnallinen, *musiikista, matkustelusta, teatterista, tansseista ja koti-illoista pitävä* elämän pohdiskelija. – – (A 31.7.2002)

Työhön liittyviä adjektiiveja esiintyy kymmenen kertaa, sanoja on kuusi erilaista. Suosituin on ilmoittajan taloudellista riippumattomuutta osoittava *omillaan toimeen tuleva*, jota käyttää neljä naista. Tämä onkin kontakti-ilmoituksiin vakiintunut tapa ilmaista omaa toimeentuloaan (Viitaniemi 1997: 63). Eräs ilmoittaja kertoo olevansa jopa *hyvin toimeentuleva*. Kolme ilmoittajaa kertoo ammatistaan paljon epämääräisemmin: *työelämässä oleva* (2 esiintymää) ja *työssäkäyvä*.

Yksi ilmoittajista on *eläköityvä*, iästään päätellen varhaiseläkkeelle jäävä. Ammattiaan ei erittele yksikään aineistoni nainen, mutta eräs kertoo olevansa *henkistä alaa edustava*. Tämä on hieman epämääräinen ilmaus ja saattaa viitata esimerkiksi johonkin kulttuurialaan. Sanan *henkinen* määritelmä on 'älyllinen, sielullinen, psyykkinen; hengen-, sielunelämään kuuluva t. sitä koskeva' (PS). Kirjoittaja saattaa myös tarkoittaa *hengellistä alaa*.

– – Olen 58-vuotias, vähän pyöreä, uskallan kyllä katsoa peiliin, ihan sopiva kainaloon. *Kohta eläköityvä*. – – (A 31.7.2002)

Henkistä alaa edustava, romanttinen nainen etsii samanlaista, noin 60-vuotiasta todellista miesystävää, ei seikkailijaa. – – (A 25.9.2002)

Ystävänetsintään, perheeseen, lemmikkeihin ja lapsiin liittyviä adjektiiveja esiintyy kaikkiaan 26. Eri adjektiiveja on käytetty kahdeksaa. Siviilisäät्यों naiset kuvailevat neljällä eri sanalla, joista ehdottomasti suosituin on 15 kertaa esiintyvä *vapaa*. Tämän kanssa synonyymisia ovat *eronnut* (4 esiintymää) ja *itsenäinen* (2). Toisaalta itsenäisyys voi viitata myös henkilön riippumattomuuteen; kontekstiin sopivia määritelmiä sanalle ovat 'tois(t)en vallasta, holhouksesta, avusta tms. riippumaton; oman päänsä mukaan toimiva, esikuvista, vaikutteista tms. riippumaton, omintakeinen' (PS). Vapauden vastakohtana eräs ilmoittaja kertoo olevansa *avoliitossa asuva*.

Täällä *vapaa* 48 v., akateeminen nainen Turusta. – – (A 7.2.2001)

– – Sinua etsii 46 v., *turhista siteistä vapaa* nainen. – – (A 13.4.2001)

– – *Eronnut, itsenäinen* nainen 50 + haluaisi vielä uuden ihmissuhteen, jossa on tilaa hellyydelle ja aikaa toisillemme. (A 7.2.2001)

Lapsistaan ja lemmikeistään kertoo kaksi ilmoittajaa: toinen on *eläinrakas* ja toinen kahden *lapsen kanssa asuva*. Lisäksi kaksi naista kertoo omasta yksinäisyydestään ja kaipuustaan löytää uusi kumppani kertomalla olevansa *yhdestä ikiomasta miesystävästä haaveileva* tai *yksin jäänyt*. Näistä jälkimmäinen saattaa tarkoittaa eron tai puolison kuoleman jälkeen yksin jäänyttä, mutta se voi viitata myös muutoin yksin olevaan ja yksinäiseen henkilöön.

Aamusetin ilmoituksissa **ikään** liittyviä adjektiiveja on vain yksi. Tarkka tai likimääräinen ikä tulee ilmi 63 ilmoituksessa (esim. *28-vuotias, 4-kymppinen, 50+*), näistä 46 ilmoittaa ikänsä vuoden tarkkuudella. Tarkan ikänsä ilmoittaneiden perusteella ilmoittajien keski-ikä on 46,0 vuotta. Aamusetin naisilmoittajien keski-ikä on vuosina 1996–1996 ollut 45 vuotta (Viitaniemi 1997: 69), mikä on lähes yhtäläinen oman aineistoni kanssa. Nuorin ilmoittajista kertoo olevansa 22 v, vanhin *vähän yli 70-vuotias*.

Yksitoista naista käyttää sanaa *nuorekas*, jonka Suomen kielen perussanakirja määrittelee 'nuorelta vaikuttava, nuoren tavoin ajatteleva t. käyttäytyvä, nuorelle ominainen'. Yhteiskunnassa, jossa nuoruutta ihannoidaan ja arvostetaan, voi olla tarpeellista vakuuttaa toinen omasta nuorekkuudestaan, joka ei välttämättä ole sidoksissa ikään.

Matkailu, mökkeily, tanssi, teatteri ym. hauskeempaa ystävän kanssa. Akat. siv. 61-vuotias *nuorekas* leski etsii fiksua tupakoimatonta miesystävää.
Liikuntaa harrastava 169cm (9.10.2002)

Asuinpaikastaan tai kansallisuudestaan kertoo kuusi naista. *Suomalainen* ja *ulkomaalainen* esiintyvät kumpikin kaksi kertaa, *inkerin-suomalainen* ja *turkulainen* kerran.

Suomalaisuuteen ja ulkomaalaisuuteen saattaa liittyä erilaisia affekteja eli tunnetiloja. Stereotypiat elävät vahvoina ja kansallisuus saattaakin määritellä sen, minkälaisen ensivaikutelman ihmisestä luomme. *Suomalainen* voi olla sekä adjektiivi että substantiivi. Sen määritelmä on 'Suomeen kuuluva, Suomesta kotoisin t. lähtöisin oleva, Suomen asukkaille, oloille tms. ominainen; kansallisuudeltaan Suomen väestöön kuuluva; Suomen kansalainen' (PS). Kummassakin oman aineistoni ilmoituksessa

kirjoittaja ikään kuin korostaa omaa suomalaisuuttaan käyttämällä sanaliittoa *tavallinen suomalainen* (ilmauksesta ks. Löytty 2004: 48–52).

Hei, oletko vapaa, pitkä 56-60 v. suomalainen mies, savuton ja rehellinen. Tuletko ystäväksi *tavalliselle suomalaiselle* naiselle. – – (A 13.2.2002)

Eräänlainen vastakohta suomalaiselle on *ulkomaalainen*, jota myöskin voi käyttää sekä substantiivina että adjektiivina. Ulkomaalaisen synonyymi *ulkomainen* (KS, PS)⁹ on 'ulkomailla oleva t. tapahtuva, ulkomailta peräisin oleva tms., ulkomaan' (PS). Nykyisin Suomessakin on yhä enemmän ulkomaalaistaustaisia henkilöitä, joten etnisyys alkaa olla eräs valinta- ja hakukriteeri. Esimerkiksi vuonna 2001 Suomessa oli ulkomaiden kansalaisia noin 98 600 ja vuonna 2003 noin 107 000 – vuonna 2008 luku on kasvanut jo 45,3 % vuodesta 2001 ja on lähes 143 300 (Väestö 2008).

Isossa-Britanniassa, jossa väestö on etnisesti kirjavampaa kuin Suomessa, 7 % kontakti-ilmoituksen laatijoista ilmaisee oman etnisyytensä (Coupland 1996: 193). Muikku-Werner (2009: 71) havaitsi tutkimuksessaan, että maahanmuuttajanaiset hakevat usein suomalaista miestä. Omassa aineistostani on kolme ulkomaalaisen jättämää ilmoitusta, joista kahdessa etsittävänä on nimenomaan suomalaismies. Näissä ilmoituksissa suomalaisuuteen yhdistetään rehellisyys ja moraalinen tuki.

Olet vapaa, rehellinen, tavallinen suomalainen mies, vähintään 178 cm, 37-43 vuotias, tarvitsen sinua elämäkumppaniksi. Itse olen noin 38-vuotias, kunnollinen ulkomaalainen, yhden lapsen yksinhuoltajaäiti. – – (A 17.4.2002)

Inkerin-suomalainen nainen haluaisi tutustua tositarkoituksella *suomalaisen*, 35-55 v. miehen kanssa, joka ei polta tupakkaa, eikä alkoholi ole ongelma, ja voit moraalisesti tukea ja auttaa liikeasioissa. **Lilja** (A 13.4.2001)

Samankaltaisuutta toisen kanssa naiset kuvailevat seitsemällä eri tavoin. Kaksi naista kertoo olevansa *samanikäinen* kuin hakemansa kumppani. Kummassakin esimerkissä ikähaarukka on viisi vuotta.

Olet elämänarvoja kunnioittava vapaa 70-75 v. mies, joka et polta, et kaljoittele. Olen vapaa *samanikäinen* kotona viihtyvä, myös teatterissa ja matkoilla käyvä nainen. – – (A 30.1.2002)

⁹ Huom. Suomen kielen perussanakirjassa *ulkomaalainen* par. *ulkomainen*; Kielitoimiston sanakirjassa sanat esiintyvät tasavertaisina.

Sinä 40-45-vuotias, kunnollinen, savuton mies, jonka elämää alkoholi ei hallitse. Olet huumorintajuinen ja hyvännäköinen sekä sopusuhtainen. Vastaustasi odottaa *samanikäinen* nainen pitempiaikaiseen suhteeseen. – – (A 20.3.2002)

Samanhenkinen ja *samoin tunteva* esiintyvät samoin kumpikin kahdessa ilmoituksessa. Samankaltaisuuttaan toisen kanssa kuvataan myös ilmauksilla *mainittuja asioita omaava, näitä asioita arvostava, samanmoinen* sekä *samoilla ominaisuuksilla oleva*. Yhteistä kaikille ryhmän sanoille on se, että ilmoittaja kuvaa aluksi ihannekumppaniaan ja kertoo sitten olevansa yhdessä tai useammassa suhteessa samankaltainen toisen kanssa. Tapa on taloudellinen ja käytännöllinen, sillä näin ilmoittaja voi kirjoittaa laajankin kuvauksen ja mahduttaa siihen sekä itsensä että ihannekumppaninsa. Osassa ilmoituksissa kuvailu on hyvinkin laajaa.

Hei mies! Tunnistatko tästä itsesi. Olet iloinen, huumorintajuinen, elämänmyönteinen, tanssitaiteinen, romanttinen, luotettava ja vapaa. Luonto on lähellä sydäntäsi, pidät matkustamisesta sekä rauhallisista koti-illoista. Sinut haluaisi ystäväkseen *samanhenkinen* 52-vuotias nainen. – – (A 6.3.2002)

Muihin luokkiin sopimattomiksi olen katsonut seuraavat adjektiivit: *ei mammonaa hakeva, kokeilunhaluinen, mukiinmahtuva, ok, paljon maailmaa nähnyt, sopiva kainaloon, terve, tavallinen ja upea*. *Terve* ja *tavallinen* esiintyvät kolme kertaa, muut ryhmän sanoista esiintyvät kukin kerran. Yhteensä eri adjektiiveja on yhdeksän ja esiintymiä 13.

Ilmaus *Ei mammonaa hakeva* sopisi työtä kuvailevien adjektiivien kanssa samaan ryhmään. *Mammona* 'omaisuus, rikkaus, raha (epäjumalana)' (PS) ei ole ilmoittajalle tärkeää, vaan hyvä ihmissuhde. Toisaalta ilmaus kertoo jotain henkilön mahdollisesta suhtautumisesta kotielämään ja luontoon. Hänelle raha ei määrittele koko elämää ja sanele onnen ehtoja. Ilmaus sisältää myös sen, ettei vastaajan rikkaus tai suurituloisuus ole hakijalle pääasia. Kahden ihmisen onnellinen yhdessäolo on elämässä tärkeämpää kuin raha ja sen tekeminen.

– – Vastaapa ihan vaikka ”pirruuttas” n. 169 cm, reippaalle, energiselle, *ei mammonaa hakevalle* naiselle. Etsin reilua mieskaveria, Ihmistä. Kävelläänkö ehkä myös yhdessä? (A 10.1.2001)

Kokeilunhaluinen viittaa uskoakseni ilmoittajan uteliaisuuteen uusia asioita kohtaan. Lukijalle syntyy mielikuva, että ilmoittaja kokeilee mielellään hänen omia harrastuksiaankin ja on valmis uusiin haasteisiin. *Mukiinmahtuva* on mielestäni synonyyminen sanan *mukiinmenevä* 'kohtalainen, laatuunkäypä, tyydyttävä, sopiva' (PS) kanssa. Ilmaus *sopiva kainaloon* tuo ilmoitukseen intiimiyttä ja ilmoittajan haaveen läheisyydestä. Sekä *tavallinen* että *upea* voivat viitata joko luonteeseen tai ulkonäköön. *Ok* on neutraali ja melko vähätteleväkin tapa kuvata itseään. Sen puhekielisempi muoto *okei* tarkoittaa 'ark. hyvä, selvä (on), kunnossa, OK' (PS). Ilmaus *paljon maailmaa nähnyt* viitanee ilmoittajan elämäkokemukseen ja ulkomailla matkusteluihin. Tätä tukee myös hänen toiveensa löytää kielitaitoinen kumppani (ks. myös s. 41).

– – Täällä *ihan ok*, mainittuja asioita omaava, 170 cm, sutjakka, 37-vuotias nainen, joka etsii kestäväää, tositaroitukseen perustuvaa luottamuksellista ihmissuhdetta. **Tulevaisuus yhdessä?** (A 31.7.2002)

Paljon maailmaa nähnyt, yliopistotutkinnot suorittanut nainen etsii noin 60-vuotiasta tanssi- ja kielitaitoista kumppania, ei seikkailijaa. **Wienervals** (A 8.5.2002)

Aamusetin ilmoittajista kolme kertoo olevansa *terve*. Ilmoittajat ovat iältään keski-ikäisiä – yksi ilmoittajista kirjoittaa olevansa *5-kymppinen* ja kaksi muuta ovat mahdollisesti hieman vanhempia (ainakin he molemmat hakevat vähintään 60-vuotiasta miestä). Adjektiivilla ilmoittajat viittanevat sekä ruumiilliseen että henkiseen terveyteen. Terveys voi viitata myös muihin seikkoihin, jotka ovat kontakti-ilmoituksille luontevia. Suomen kielen seksisanakirja antaa adjektiiville neljä merkitystä, joista kolme sopii omaan aineistoonikin: 'sellainen, jolla ei ole sukupuolitauteja; sukupuolisuudesta: siveä, kunnollinen; sukupuolisesti (normaalin) aktiivinen. Näissä merkityksissä sanaa uskoakseni käyttävät kuitenkin huomattavasti nuoremmat henkilöt.

4.2 Substantiivit

Aamusetin ilmoittajat viittaavat itseensä 24 eri substantiivilla, yhteensä esiintymiä on 87. Suurin osa ilmoituksen kirjoittajista viittaa itseensä sanalla *nainen*. *Nainen* esiintyy 59 kertaa. Suosittuja ovat myös sanasta *nainen* muodostetut määritysyhdyssanat, joita

olivat *leskinainen*, *vaaka-nainen*, *yksinhuoltajanainen* ja *XL-nainen*. Määrittelysyhdyssanassa alku- eli määriteosa nimensä mukaisesti määrittelee jälki- eli edusosansa tarkoitteen (VISK § 408). Näin samastakin sanasta saadaan muodostettua eri tarkoituksiin sopivia, erilaisia seikkoja tähdentäviä sanoja. Yhdysanoissa ja sanaliitoissa *nainen* esiintyy yhteensä seitsemän kertaa. Eräissä ilmoituksessa esiintyi *Nainen*, joka saattaa olla joko kirjoitusvirhe tai oman naiseutensa ja itsensä korostamista.

– – Olen pirtsakka, nuorekas, sopusuhtainen, tanssia, matkustelua, löhöilyä, retkeilyä, mökkeilyä, ulkoilua, leffoja, teatteria ja koti-iltoja harrastava *Nainen*. Iloinen mieli matkassa ja matkaa olisi kiva jatkaa hyvän ystävän kanssa. Oletko se kenties Sinä? (A 8.5.2002)

Leikkisempi tapa on viitata itseensä on **tyttömäisyytensä korostaminen**. Viidessä ilmoituksessa esiintyy substantiivi *runotyttö*, *tyttö*, ”*tyttö*” tai *tyttönen* (esiintyy kaksi kertaa). Luonnehdintoja ei ilmoituksissa kuulu ymmärtää täysin kirjaimellisesti. Vaikka ilmoituksesta ei kävisikään ilmi kirjoittajan ikää, lienee väärinkäsitysten riski olematon. Eräs *tyttö*-sanan määritelmistä onkin ’(vars. leik. t. tuttavallisessa sävyssä) yl. naisesta’ (KS). *Tyttö*-sanan käyttö voi olla samantapaista kuin adjektiivin *nuorekas* (ks. s. 43).

– – Täällä olisi n. 40 v. *tyttönen*, joka kaipaa seuraasi. – – (A 9.1.2002)

Reipas, rehellinen ja fiksu mies, ikä 65-75 vuotta. Tule ystäväksi ja mökkikaveriksi yksin jääneelle ”*tytölle*”. Olen terve, reipas, tanssitaitoinen, kiltti ja sopusuhtainen. Kirjoitathan punatukkaiselle ”*tytölle*” (A 3.4.2002)

Perheasemaa kuvaavat substantiivit on suurin yksittäinen ryhmä. Siihen kuuluu seitsemän eri substantiivista ja yhteensä kymmenen esiintymää. Neljä ilmoittajaa kuvaa itseään leskeytensä kautta: *leskinainen* (2 esiintymää), *leski* ja *leskirouva*. Kirjoittaja on jo kokenut kumppaninsa kuoleman ja sen aiheuttaman surun. Leskeys tuntuu kertovan jotain myös ilmoittajan iästä, sillä Aamusetin lesket ovat jokainen yli 60-vuotiaita.

Perinteinen ydinperhe on menettänyt yleisyyttään, nykyisin yhä useampi nainen on lastensa ainoa vanhempi. Tämän ansiosta yksinhuoltajuutta ei enää tarvitse hävetä tai salailla. Toisaalta äitiytensä ilmoittaminen on järkevää jo ennen varsinaista tutustumista. Kuusi naista kuvaa yksinhuoltajuuttaan: *yh-äiti* (3 esiintymää), *yh*, *yksinhuoltajaäiti*, *yksinhuoltajanainen*. Epiteetit kertovat sitoutumisesta äitiyden tehtäviin ja perheen

pitämistä tärkeänä. Kumppaniksi kaivataan miestä, joka pitää lapsista ja kykenee isän tehtäviin.

Kahden yksinhuoltajanaisen on taloudellisesti järkevää hakea kumppania samalla ilmoituksella. Syy voi olla myös toinen: näin kirjoittaja antaa itsestään sosiaalisen ja mukavan, tutustumisenarvoisen kuvan. Alla olevan esimerkin yh-äidit viittaavat itseensä myös **luonnetta/koko olemusta kuvaavalla** substantiivilla *selviytyjätyyppi*. Sanaa *selviytyjä* voidaan käyttää 'ihmisestä joka kykenee selviytymään suuristakin vaikeuksista' (PS). Ilmaus saattaa liittyä yksinhuoltajuuteen ja arjen elämästä selviytymiseen, mutta taustalla saattaa olla muitakin tilanteita, joista kirjoittaja katsoo selviytyneensä. Lisäksi yhdessä ilmoituksessa esiintyy *elämän pohdiskelija*.

Täällä olisi kaksi turkulaista noin 30-vuotiasta hyvännäköistä ja sopusuhtaista yh-äitiä. Olemme itsenäisiä, mukavia, omillaan toimeen tulevia, kokeilunhaluisia, liikunnallisia *selviytyjätyyppejä*. – – (A 24.4.2002)

Hieman odotuksenvastaisesti vain kahdessa ilmoituksessa kirjoittaja on käyttänyt itsestään ulkonäköään luonnehtivaa substantiivia. *Vaaleaverikko* on 'vaaleaverinen nainen, blondiini, ”blondi” (PS). On kiinnostavaa, että kyseisen ilmoituksen nimimerkinä on *Blondi*. Ilmoittaja on joko tahallaan tai tahattomasti korostanut vaaleita hiuksiaan. Sana *blondi* voi olla joko positiivinen tai negatiivinen (Viitaniemi 1997: 41), tässä se lienee tarkoitettu positiiviseksi. *XL-nainen* lienee kaunisteltu ilmaus suurikokoiselle ihmiselle, mutta saattaa luoda myös mielikuvaa itseensä luottavasta ja mahdollisesti kauniista henkilöstä (vrt. esim. *XL-malli*; ks. myös *XL-missi* s. 66).

– – Olen vapaa pitkä *XL-nainen*. Pidän ulkoilusta, tanssista ym. mukavasta toiminnasta. Ethän polta, etkä käy Alkossa liian useasti. Odotan milloin kirje kolahtaa. (A 7.11.2001)

Muita substantiiveja on seitsemän: *hoituri*, *lady*, *mummeli*, *naarasnalle*, *turutar*, *vaaka-nainen* ja *yhden miehen nainen*. Kahdella naisella esiintyvä *vaaka-nainen* tuo kirjoittajastaan tiedon, että hän on syntynyt syksyllä ja mahdollisesti uskoo horoskooppeihin. Huomionarvoista on, että kummassakin esiintymässä on väliviiva – oikein kirjoitettuna sana on *vaakanainen*.

Sanalle *hoituri* voi olla kaksi merkitystä. Suomen kielen perussanakirjan mukaan *hoituri* 'ark. (sairaanhoidaja)' on leikillinen tapa viitata ammattiinsa. Suomen kielen seksisanakirja selittää sanalle synonyymiksi substantiivin *hoitajatar* 'miehen sukupuolitarpeista huolehtiva nainen', joten sana voi viitata rohkeasti aistilliseen naiseen. Kontakti-ilmoituksen kontekstissa molemmat tulkinnat voivat olla oikeita. Ilmoittaja on voinut myös tahallisesti käyttää ilmaisua, jolla on kaksi merkitystä. Mikäli ilmoittaja ei substantiivilla viittaa ammattiinsa, lienee hän tavoitellut ilmoitukseen "pikkutuhmaa" sävyä.

Etsintäkuulutus! Pieni, pyöreä, vaalea ja iloinen 48 v. *hoituri* etsii tanssikaveria ja hauskaa juttuseuraa savuttomasta miehestä, joka pitää omakotiasumisesta, grilli-illoista, luonnosta ja eläimistä. Kädentaidot eivät pahitteeksi. (A 8.8.2001)

Lady 'yl. hienokäytösisestä, sivistyneestä naisesta' (PS) (sana voi tarkoittaa myös vastaavaa arvonimeä, vrt. *lordi*) on käytössä yhdessä ilmoituksessa. Se tuo ilmoitukseen ja ilmoittajaan arvokkuutta. Sana *mummeli* on leikillinen nimitys mummi (PS). Ilmoituksesta ei käy ilmi, onko ilmoittaja todella isoäiti vai haluaako hän vain käyttää leikillistä, kenties puhekielistäkin epiteettiä. Ilmoitukseen mummeli tuo kuitenkin leikillisen ja arkisenkin sävyn.

Olen elämänmyönteinen, savuton 62-vuotias mieleltäni nuorekas *mummeli*, vailla lämmintä ja hyvää ihmissuhdetta – (A 30.1.2002)

Naarasnalle on ilmeisesti leikillinen ilmaus, joka saattaa viitata ilmoittajan ulkonäköön. Sana *naaras* on 'nainen, tyttö (sukupuolikumppanina)' (SS)¹⁰. Suomen kielen perussanakirja ei pidä sanaa neutraalina, vaan se on 'halv. naisesta sukupuoliolentona'. Yhdistettynä sanaan *nalle* 'vars. last. (lelu)karhu' (PS) ei *naaras*-sanan mahdollinen halventava merkitys näy mielestäni. Ilmoitus on mielestäni pikemminkin hellyttävä ja leikillinen. Ilmoituksessa näkyy myös symmetria: *naarasnalle* toivoo löytävänsä itselleen kaveriksi *uroskarhun* (kontakti-ilmoitusten epiteettien symmetriasta ks. Viitaniemi 1997: 131). Harmoniaa lisää sana *pesä*, jonka viittaa hauskaasti sekä karhunpesään että kuvaannollisesti ihmisen asuntoon.

Sinä 50-60-vuotias uroskarhu. Täällä 56-vuotias *naarasnalle* odottaa grilliseuraa pesän edustalle! **Nalle** (A 19.6.2002)

¹⁰ Työni kannalta on kiintoisaa, että Suomen kielen seksisanakirja antaa sanalle *naaras* kaksi esimerkkiä, jotka ovat kontakti-ilmoituksista.

Turutar on ainoa itseen viittaava substantiivi, joka sisältää maantieteellisen ulottuvuuden. Feminiinijohtimella *-tar* johdettu muoto on ilmoituksen henkeen napakka. Asuinseutunsa korostaminen ei ole tässä kuitenkaan välttämätöntä, koska kyseessä on turkulainen kaupunkilehti. Tunteisiin vetoava *yhden miehen nainen* kertoo hakijan hakevan nimenomaan yhtä kumppania ja vakavaa suhdetta. Samalla se viestii, ettei onnenonkijoiden ja pettureiden kannata vastata lainkaan.

Nyt vapaana nuorekas *turutar*. – – (A 24.4.2002)

Olen *yhden miehen nainen...*, mutta mistä löydän sen miehen? Sain rohkeutta laittaakseni ensimmäisen kerran ilmoituksen, koska haluan löytää sinut, ”sen oikean”, todella paljon. – – (A 6.3.2002)

4.3 Otsikot ja nimimerkit

Aamusetin ilmoituksissa on yhteensä 99 nimimerkkiä. Näistä kolme esiintyy kahdessa ilmoituksessa, muut ainoastaan kerran. Yksi ilmoittajista ei ole käyttänyt minkäänlaista nimimerkkiä, vaikka se lehden palstan luonteeseen tuntuu kuuluvan.

Noin viidennes (19) nimimerkeistä tuo leipätekstiin lisäinformaatiota itsestä tai toisesta. Kolme ilmoitusta päättyy horoskooppimerkkiin, esimerkiksi *Rapu 58-v. Oinas 53-v.* (kahden naisen jättämä yhteinen ilmoitus). Kaupunkilehdessä oman kotipaikkansa ilmoittaminen on luonnollisesti vähäistä, ainoa nimimerkki aineistossani on *Turun seutu*.

Sekä henkilön ominaisuuksia että harrastuksia kuvataan viidessä nimimerkissä. Nimimerkki voi kertoa ilmoittajansa ulkonäöstä tai luonteesta, esimerkiksi *Blondi*, *Hyvä kuuntelija* ja *Turhautunut*. Aamusetin nimimerkeissä ilmoitetut harrastukset ovat kaikki ainakin osaksi liikunnallisia, tanssi ja ulkoilu tuntuvat kiinnostavan lehden lukijoita. Tansseista ovat edustettuina latinalaistanssi *Cha-cha-cha* sekä lukion ”vanhojen tansseistakin” tuttu *Wienervals*. Toisaalta matkalle voi lähteä polkupyörän sijaan tarvittaessa myös autolla.

Haluan tutustua Turkuun ja lähiympäristöön. Tuletko oppaakseni noin 60-70-vuotias savuton, alkoholiongelmaton, suomalainen mies? Itse olen luonnossa ja kotona viihtyvä 63-vuotias nainen. Ilmoittaudu. *Autoillen tai pyöräillen* (A 24.4.2002)

Lisäksi viisi nimimerkeistä antaa ”yhdistettyä” lisäinformaatiota itsestä. Tämä onkin taloudellinen tapa, sillä näin nimimerkkiin saa sisällytettyä esimerkiksi ulkonäkönsä kuvailua ja horoskooppimerkkinsä tai tiedon sekä harrastuksestaan että pituudestaan: *Hoikka härkäneito, Liikuntaa harrastava 169cm*. Eräs marraskuussa 2002 jätetty ilmoitus päättyy nimimerkkiin *Syky/1945*. Nimimerkki viittaa uskoakseni kyseiseen vuodenaikaan sekä henkilön syntymävuoteen.

Neljätoista naista käyttää jonkinlaista nimeä nimimerkinään. Näistä kuusi on kasvin nimiä: *Lilja, Linnea borealis* ’vanamo’, *Päivänkakkara, Silkkiunikko* ja kahdessa ilmoituksessa esiintyvä *Sinivuokko*; *Lilja* saattaa tosin olla ilmoituksen jättäjän oikeakin nimi. Ilmoittaja voi valita nimimerkkinsä vuodenajan mukaan, kuten *Kevätmieli* tai *Joulutonttu*. Nimimerkki *Nalle* liittyy suoraan itse ilmoitukseen (ks. s. 49).

Nimimerkki saattaa tarkoittaa suhteen laatua. Se voi kertoa ilmoittajan etsivän vakavaa suhdetta: *Ei seikkailijoille, Tavoitteena kestävä suhde*. Samalla nimimerkki voi kuitenkin kertoa ilmoittajan olevan kielitaitoinen ja sivistynyt: *Amor Vincit Omnia* ’Rakkaus voittaa kaikki’. Kuusi aineistoni nimimerkeistä kuuluu tähän ryhmään.

Yksitoista naista lopettaa ilmoituksensa yksinäisyytensä kuvailuun, kuten *Rakkautta kaipaava* ja *Yksinäinen*. Nimimerkeistä kolme muodostuu adjektiivin *yksinäinen* ja jonkin substantiivin muodostamasta sanaliitosta: *Yksinäinen majakka, Yksinäinen meritähti* ja *Yksinäinen sydän*. Tämä on hieman yllättäväkin havainto, sillä yksikään Aamusetin nainen ei leipätekstissä kuvaile itseään adjektiivilla *yksinäinen*. Sana lienee yleinen nimimerkeissä sen vuoksi, että sen avulla on käytännöllistä luoda erilaisia tunteisiin vetoavia sanaliittoja ja metaforia. *Yksinäinen* voi tuoda lukijalle negatiivisia assosiaatioita tai ehkä yksinäisyyden myöntäminen on ilmoittajalle itselleenkin vaikeaa. Usein sen sijaan käytetään lievempiä ilmauksia (ks. myös Viitaniemi 1997: 39).

Kuusi nimimerkkiä on syntynyt jonkin suomalaisen musiikkikappaleen innoittamana. Kaksi naista on valinnut nimimerkkinsä Markku Aron kappaleen mukaan: *Etsin, kunnes löydän sun* ja *Etsin kunnes löydän sut*. Innoittajina toimivat lisäksi Marjatta Leppänen,

Tuomari Nurmio, Freeman ja Hector: *Sydämeni syvyyteen, tuohon tyhjäan huoneeseen, Ei rakkautta saa, jos vain odottaa, Ajetaan tandemilla ja Olen nielaissut kuun.* Aamusetin ilmoittajat ovat tuntuneet mieltyneen musiikkiin, eikä muita kulttuuriviitteitä nimimerkeissä esiinnykään. Jokainen musiikkikappaleista kertoo ihmisuhteista ja rakkauden kaipuusta sekä yhdessäolosta, joten ne sopivat luontevasti kontakti-ilmoitusten kontekstiin.

Hei! Sinä positiivisen elämänasenteen omaava, rehellinen mies! Pidät pitkistä keskusteluista, kävelyretkistä, luonnosta, leffoista ja kulttuurista yleensä. Osaat etsiä hopeareunuksen synkästäkin pilvestä etkä piilottele hymyäsi. Pirteä 31 v. nainen etsii seuraasi, ajatuksiasi ja haaveitasi. ***Etsin, kunnes löydän sun*** (9.1.2002)

Viiden nimimerkin pääasialliseksi tarkoitukseksi katson huomion ja kiinnostuksen herättämisen. Kysymykset ovat tässä hyvä apuneuvo: *Tulevaisuus yhdessä?, Sinäkö se oot?, 1+1=?.* Laskutehtävällä kirjoittaja lienee tarkoittanut, että parisuhde voi luoda kahdesta ihmisestä yhden yksikön. Nimimerkki tuo esiin kuitenkin myös sen, ettei kahden ihmisen kohtaaminen välttämättä johda parisuhteeseen ja yhtenäisyyteen.

Nimimerkki voi luoda tunnelmia tai konkreettisiakin aikoja ja paikkoja. Aineistossani näkyvät kaikki vuodenaajat talvea lukuun ottamatta: *Kevättä kohden, Kesälläkö sinut löydän, Syksyn ensimmäinen violetti ruusu.* Tunnelmaa voi luoda romanttisilla kulisilla tai ihmisen rakkaudenjanoon vetoamalla, kuten *Punaviiniä kynttilänvalossa* ja *Rakkaus on ikuista* (esiintyy kahdessa ilmoituksessa).

Suhteen toiseen osapuoleen tai meihin liittyy viisitoista nimimerkkiä, joista *Yhdessäkö eteenpäin* esiintyy kahdella kirjoittajalla. Ilmoittaja voi puhutella lukijaa suoraan, kuten nimimerkeissä *Kaksi kunnollista sinä ja minä* sekä *Rohkeutta pappi*. Tarkoituksena voi olla myös yhteisen elämän kuvaaminen, kuten *Kuljetaanko yhdessä elämän lenkkipolulla*. Tässä nimimerkki on katsottava metaforiseksi ja *elämän lenkkipolun* viittaavan itse elämään. Polkua on mukavampi kulkea toisen henkilön kanssa.

Luokitteluni ulkopuolelle jää yhdeksän nimimerkkiä, joita ovat *Feelings 'tunteet', Henkinen kasvu, Jospa löytäisinkin, Katse eteenpäin, Matkalla vuoteen 2001, Onni tulee löytäen, Pilkettä elämään, Päivä kerrallaan ja Tiedä vaikka kolahtaisi. Onni tulee löytäen* on mukailtu J. H. Erkon ajatuksesta *Onni ei tule etsien, se saapuu eläen*. En ole kuitenkaan luokitellut sitä kulttuuriviitteisiin, sillä kyseessä ei ole suora lainaus.

Toisaalta kulttuuriviitteet esiintyvät usein kirjoittajan muistin pohjalta ja kirjoittaja on kenties tarkoittanut nimimerkkinsä suoraksi lainaukseksi.

Kuten luvussa 2.4 totesin, nimimerkkien luokittelu on adjektiiveja ja substantiiveja moniulotteisempaa ja monimutkaisempaa. Itseä kuvailevia adjektiiveja esiintyy ainakin kymmenessä ja itseen viittaavia substantiiveja 28:ssa nimimerkissä. Itseen viittaavista substantiiveista suurin osa (14) on jonkinlainen (sala)nimi. Useat tässä luvussa esittelemistäni nimimerkeistä voisivat sopia useampaankin eri kategoriaan. Tästä syystä niiden luokittelu ao. ryhmiin on vain suuntaa-antavaa eikä eri ryhmien tarkkojen lukumäärien ilmoittaminen ole mielekäästä. Luvussa 6.3 palaan tähän uudestaan.

Otsikoita Aamusetin ilmoituksissa on yhteensä 15, joista *Hei!* esiintyy viidessä ilmoituksessa. Suurin osa (yhdeksän) otsikoista on huomion herättämistä, kuusi ilmoitusta alkaa lukijaa puhuttelevalla kysymyksellä. Kirjoittaja voi houkutella lukijaa huomaamaan tekstinsä erilaisella huudahduksella, kuten *Etsintäkuulutus!*, *Hei mies!*, *Huom!*, ja *Mies!*. Otsikon kysymyksenä voi olla esimerkiksi *Avaisiko uusi kevät meille yhteisen tien?*, *Löytäisinkö sinut näin?* tai *Mistä on tosimitiet tehty?*. Aamusetin otsikoita käsittelen lisää luvussa 6.3.

5 Z-lehden ilmoitukset

Tässä luvussa käsittelen Z-lehdessä esiintyviä adjektiiveja, itseen viittaavia substantiiveja sekä otsikkoja. Otsikkojen yhteydessä käsittelen myös niitä löytämiäni lopetuksia, jotka voi katsoa nimimerkeiksi. Luvussa 6 vertailen Z:n ilmoituksia Aamusetin vastaaviin.

5.1 Adjektiivit

Z-lehden ilmoituksissa naiset ovat käyttäneet yhteensä 109 eri adjektiivia. Osa adjektiiveista esiintyy useampaankin kertaan, joten adjektiivien lukumäärä on yhteensä 204.

Elämäntapoja kuvailevia adjektiiveja Z-lehdessä on kuusi erilaista. Päähteidenkäyttöä kuvataan kahdella sanalla, *raitis* (3 esiintymää) ja *savuton* (7). On kiintoisaa, että kumpikaan *raitis*-sanoista ei ole absoluuttinen: toisen edellä on määrite *lähes*, toisen *melkein*.

– – Itse olen keskimittainen ja laihahko savuton ja *lähes raitis*. Rakastan luontoa, lintuja, taidetta, kirjoja. Etsin ystävää/seurustelusuhdetta. (Z 4/02)

Z:n naiset pitävät liikuntaa tärkeänä ja kuusi naista määritteleekin itsensä sen kautta. Liikuntaa kuvaavia adjektiiveja on kolme erilaista: *sporttinen* (3 esiintymää), *urheilullinen* (2) ja *monenlaista liikuntaa harrastava* (1). Lisäksi eräs ilmoittaa olevansa *urheilullinen ulkoiselta olemukseltaan* (ks. luokka ulkonäkö). Ylipäätään *urheilullinen* kertoo jotain henkilön ulkonäöstäkin, samoin aktiivisuudesta (Lotvonen 1996: 60). Toisaalta ihminen voi olla urheilullinen vaikkei urheilua harrastaisikaan ja sanan määritelmä onkin '1. urheilun alaan kuuluva, sitä koskeva; 2. urheiluhenkkinen, urheilijamainen' (PS). *Urheilullinen* saattaa siten viitata vaikka penkkiurheiluunkin (ks. s. 65).

Eräs ilmoittaja arvostaa hyviä elintapoja ylipäätään ja käyttää itsestään epiteettiä *kunnollista elämää elävä*. Kontekstiin sopivat ilmoittajan toive *tavallisesta turvallisesta elämästä* sekä *rehdistä pohjalaisesta* kumppanista.

Yhteinen elämä

Jos olet n. viisikymppinen, tupakoimaton, rehti pohjalainen. Pidät luonnosta ja arv. terveell. tapoja. Olen itse tasapainoinen, *kunnollista elämää elävä* l-nainen. Kirjoita, tutustutaan, näemme soiko meille yhteinen elämän sävel, johon ei kuulu kapakat vaan tavallinen turvallinen elämä toisistamme huolehtien. (Z 6/01)

Luonnetta ja ulkonäköä ilmoituksissa on kuvailtu viidellä eri adjektiivilla, joista suosituin on seitsemässä ilmoituksessa esiintynyt *naisellinen*. Viisi naista on kuvaillut itseään adjektiivilla *poikamainen* 'pojan kaltainen, pojalle ominainen' (PS). *Naisellinen* ja *poikamainen* ovat ikään kuin toistensa vastakohtia (ks. myös *femme* ja *butch* -jaottelu s. 64). On kuitenkin huomattava, etteivät naiset kuvaile itseään epiteeteillä *tyttömäinen* tai *miehekäs*. *Tyttömäinen* koetaan ehkä liian lapselliseksi, *miesmäinen* liian epänaisselliseksi ja itselle vieraaksi. Itseään voi toki kuvailla sukupuoliastomastikin: eräs ilmoittaja käyttää itsestään adjektiivia *androgynni* 'kaksineuvoinen, -sukuinen' (SS, s.v.

androgyninen). Kirjoittaja ei halua määritellä itseään kummankaan sukupuolen jäsenenä eikä pelkästään toisena.

160/50/23w ujo mutta energinen *poikamainen* nainen seisoo yksin likomärissä vaatteissa kylmässä syyssateessa. – – (Z 6/01)

Naisellinen ja urheilullinen 28-vuotias l-nainen etsii noin 25-35-vuotiasta naisellista naista Etelä-Suomesta. – – (Z 5/02)

Kirjeystäväksi?

Etsin sinua! Kirjoittelemaan ja jakamaan kokemuksia. Olen 24 v. bi-nainen hesasta-siilitukkainen ja *androgyni*. – – (Z 4/03)

Kahdessa ilmoituksessa esiintyy *siisti* ja yhdessä *trendikäs* 'trendin mukainen, muodikas'. Sekä siisteys että trendikkyys saattavat kuvata ilmoittajan ulkonäköä, koko olemusta tai luonnetta. Suomen kielen perussanakirja antaa sanalle *siisti* neljä määritelmää: '1. ulkoasultaan puhdas, tahraton; huoliteltu, kunnollinen, moitteeton, järjestyksessä oleva; 2. puhtautta suosiva, siisteydestä huolta pitävä; 3. kuv. siistit elämäntavat; 4. slg. hieno, kaunis; hyvä'. *Siisti*-sana voi viitata myös hakijan terveyteen, ja Suomen kielen seksisanakirja antaakin sille merkityksen 'sukupuolitauteja sairastamaton (kontakti-ilmoituksissa)'. Ilmoituksen kontekstiin sopii mielestäni useampikin *siisti*-sanana merkitys, sillä ilmoittaja kertoo elämäntapojensa olevan moitteettomat.

Haluaisitko ystäväystyä herkän ns. "kaapissa elävän" *siistin*, luotettavan, 48-vuotiaan nuorekkaan, monenlaista liikuntaa harrastavan savuttoman naisen kanssa. – – (Z 3/02)

Luonnetta ja perushyveitä kuvailevat adjektiivit on Z-lehden ilmoituksissa suurin ryhmä. Yhteensä erilaisia adjektiiveja on 40, kaikkien adjektiivien esiintymiä peräti 96.

Kunnollisuudestaan Z-lehden ilmoittajat käyttävät seitsemää erilaista epiteettiä, saneita on 21. Suosituimpia ovat *luotettava* (8 esiintymää) sekä *rehellinen* (6). *Avoin* ja *rehti* esiintyvät kaksi kertaa, *asiallinen*, *reilu* ja *vastuuntuntoinen* kukin kerran.

Reippautta kuvailevia adjektiiveja on viisi: *aktiivinen*, *ei arka/hiljainen*, *energinen*, *sosiaalinen* ja *töissä rohkea*. Sanan *aktiivinen* merkitys voi olla 'toimiva, toimelias, oma-aloitteinen, tehokas' (KS) tai 'seksuaalisesti aloitteikas' (SS). Esimerkissäni sanan merkitys ei aukea ja se saattaa olla tarkoituksellisesti monimerkityksellinen.

Let's have fun

Etsimme bileseuraa ja jutustelukavereita Savon seudulta. Olemme 30:n molemmin puolin, *aktiivisia* ja innokkaita kokeilemaan uusia asioita. (Z 5/02)

Hellydestään kertoo 15 naista. *Hellä, lempeä, lämmin, empatiaan kykeneväinen, sympaattinen* ja *symppis* 'ark. sympaattinen' (PS) luovat kontakti-ilmoitukseen sopivan kuvan rakastavasta ja tutustumisen arvoisesta henkilöstä. *Hellä* on Z-lehden toiseksi suosituin luonnetta kuvaileva adjektiivi (10 esiintymää).

Kesä kahdestaan

Etsin hellyyttä, läheisyyttä, kipinää elämäni... Siis missä olet sinä mukava, rehellinen ja hauska nainen...? Kirjettäsi odottaa naisellinen, 23-kesäinen, *symppis* ja hauska nuori nainen pk-seudulta... -- (Z 4/02)

Viisi naista kuvailee käyttäytymistään. Adjektiivi *kiltti* esiintyy kolmella, *kärsivällinen* ja *uskollinen* yhdellä ilmoittajalla. Myönteistä elämänasennettaan kuvaa 21 naista. *Huumorintajuinen* esiintyy 12 ilmoittajalla. Kolme kuvaa itseään epiteetillä *kiva*. *Iloinen* ja *mukava* esiintyvät kumpikin kaksi kertaa ja sekä *hauska* että *viaton* kerran. Toisessa ilmoituksessa sanaan *iloinen* liittyy lisämääre *ei pullosta*. Tällä kirjoittaja halunee ilmaista elämäntapojaan ja mahdollisesti raittiuttaan, sillä ilmauksella *olla iloisella tuulella, päällä* voidaan tarkoittaa 'juovuksissa, päissään' (PS).

-- Kirj. 46-vuotiaalle tummahkoihuksiselle, tav. kok. moottorinvaihdossa käyneelle, lapselliselle, lukem. musiikkia, kirjoittelua harrastavalle, hellyyttäsi kaipaavalle *iloiselle (ei pullosta)* hieman savuavalle naiselle. -- (Z 2/02)

Tunteellisuutta kuvaavia adjektiiveja on kolme: *herkkä* (6 esiintymää), *romanttinen* (3) ja *tunteellinen* (2). Luokitteluni ulkopuolelle jäävät epiteetit *tasapainoinen* (5 esiintymää), *rauhallinen* (3), *lapsellinen* (2), *ujo* (2), *halukas*, *kuuhullu*, *innokas kokeilemaan uusia asioita*, *omalaatuinen*, *sekava* ja *taiteellinen*. Sanaa *tasapainoinen* lienee käytetyn kuvaannollisessa merkityksessä, jolloin kirjoittaja viittaa mielensä olevan tasapainossa.

Osa naisista on valinnut itselleen uniikin tavan kuvailla itseään, mikä oletettavastikin on omiaan herättämään huomiota. Tällainen on esimerkiksi *kuuhullu* < *kuuhulluus* 'täydenkuun aikana esiintyvistä levottomuudesta tms.' (PS). *Lapsellinen* 'us.

väheksyvästi: lapsen kaltainen, lapsenomainen, lapsekas; yksinkertainen, kehittymätön, tyhmä, typerä, infantiili, naiivi' (PS) esiintyy sanakirjamerkityksestään huolimatta ilmoituksessa positiivisessa valossa.

Kalliolle kukkulalle

Puoliskoni sä olisitko? Se, jonka kanssa mun helppo olla ois kokonainen. Yhdessä kaksin kaikki jaettais, tohvelit sängyn alle laitettais, elämän arkea purjehdittais, kapteenina kissa ja koira, savupiipun savu suunnan näyttäis. Vierastan liian teoreettisia ihmisiä. Olen *lapsellinen* kypsä nainen. Viaton hölmö, joka kaipaa turvaisaa tukikeppiä rönsylleni. Järjestäjäsielua, vääpeli luonnetta. (Z 5/02)

Eräs kertoo olevansa *innokas kokeilemaan uusia asioita*, joka kenties tuo useampia vastauksia kuin omien harrastusten luettelointi. Innokkuudellaan uusiin asioihin ilmoittaja ikään kuin lupaa olevansa kiinnostunut myös vastaajan harrastuksista. *Halukas* 'sukupuolisesti innokas, himokas' (SS) voisi olla myös edellä käsittelemäni *aktiivisen* synonyymi. Myös Suomen kielen sanakirja antaa sanalle erikoismerkityksen 'sukupuolista halua tunteva, himokas, kiihkeä'.

Keski-Suomesta

Halukas 40-vuotias hakee naisia jutusteluun ja hellyyden hetkiin. Tule yöksi tai kuukaudeksi, sama se, kunhan olet huumorintajuinen ja luotettava. Ei bi-tytöille. Kuuntelen musiikkia ja lueskelen, yksin oleilen joten vaihtelua kaipailen. (Z 1/02)

Ulkonäköä on kuvailtu 23 eri adjektiivilla, joista yksikään ei nouse selkeäksi suosikiksi. Yhteensä ryhmän sanoja esiintyy 30 kertaa. Kokoaan Z:n naiset kuvailevat yhdeksällä eri adjektiivilla, joista vain *hoikka* esiintyy useammankin kerran (3 kertaa). Eräs ilmoittaja kertoo olevansa *kurvikas* 'muodokas' (PS); 'seksikäsmuotoinen (naisesta)' (SS). Ilmoittaja on sanavalinnallaan halunnut korostaa seksuaalisuuttaan ja seksikkyyttään, eikä hän haakaan pitkäaikaista ystävyyttä vaan nimenomaan seksiin perustuvaa suhdetta.

Seikkailijoille

27-vuotias lyhyttukkainen, *kurvikas* femme kaipaa kunnon panoa ilman sitoumuksia. Tampere tai pääkaupunkiseutu. (Z 3/02)

Itsestään voi kertoa myös vaatekokonsa avulla: *S-kokoinen*. Osa ilmoittajista kuvaa itseään neutraalisti, kuten *keskimittainen*, *laihahko*, *normaalivartaloinen*, *sopusuhtainen*, *tavallisen näköinen ja kokoinen*, *tav. kok.* Kauneus saattaa pelottaa

toisia, mutta epämiellyttävä ulkonäkö ei houkuta vastamaan. Tavallisuus koetaankin kenties valtiaksi, jota kannattaa mainostaa. Muutama ilmoittaja haluaa antaa itsestään täsmällisempää tietoa: neljä kertoo tarkan pituutensa ja yksi painonsa.

Hiuksistaan kertoo seitsemän ilmoittajaa. Hiuksista kerrotaan useimmin väri – *punatukkainen, tumma, tummahkoihiuksinen*. Kahdessa ilmoituksessa nainen kuvaa hiustensa pituutta: *lyhyttukkainen, siilitukkainen*. Ainoastaan *tumma* esiintyy kolmessa ilmoituksessa, muut esiintyvät vain kerran.

Yleisolemuksensa kuvailuun Z-lehden naiset käyttävät yhdeksää eri adjektiivia. Osa ilmoittajista kertoo olevansa jonkun tietyn näköinen: *ok-näköinen* (3 esiintymää), *kivannäköinen* (2), *naisennäköinen*. Keskenään synonyymiset *sievä, söpö* ja *söötti* 'ark. sievä, soma, suloinen, viehättävä, söpö' (PS) esiintyvät kukin yhdessä ilmoituksessa. Neutraali ilmaus on yhden naisen käyttämä *katseenkestävä*. Ulkonäköä voi kuvata myös vaatetyylinsä kautta, kuten esimerkiksi *farkuissa viihtyvä*. Ilmaus voi viitata myös kirjoittajan haluttomuuteen käyttää hametta, jolloin sen synonyymiksi saattaisi sopia *poikamainen*.

Sisältä kultaa...

Farkuissa viihtyvä, töissä rohkea, rakkaudessa ujo, S-kokoinen, pohjoisen kaunosielu, 46-vuotias etsii luotettavaa tavallista yhden naisen naista ystäväksi luontoon ja elämään. – – (Z 4/02)

Olen luokitellut tähän poikkeuksellisesti yhden *urheilullinen*-sanan, sillä ilmoittaja kertoo sen liittyvän ulkonäköönsä. Tästä esimerkistä käy samalla ilmi yksittäisten sanojen merkityksen muodostuvan vasta käyttöyhteydessään, toisia sanoja vasten.

Olen 29-vuotias tasapainoinen, hellä ja herkkä l-nainen pääkaupunkiseudulta. En ole onnistunut löytämään sinua ravintoloista tai sateenkaariryhmien tapaamisista. *Ulkoiselta olemukseltani olen urheilullinen* ja sievä, mutta ujo. – – (Z 2/03)

Aktiivisuutta ja sivistystä kuvailevia sanoja on Z-lehden ilmoituksissa seitsemän erilaista. Kaikkiaan esiintymiä on yhdeksän. Koulutuksestaan kertoo vain kaksi, adjektiivit ovat *akateeminen* (2 esiintymää) ja *kuolunpenkkejä kuluttanut*. Jälkimmäisen oletan olevan kirjoitusvirhe ja kirjoittajan tarkoittaneen ilmausta *koulunpenkkejä kuluttanut*. Ilmaus on leikillinen eikä kerro mitään koulutuksen tasosta tai suuntautumisesta. Penkkien kuluttaminen saattaa viitata myös tuloksettomaan

opiskeluun. Älykkyyttään ylipäättään kuvaa vain kaksi, kumpikin sanalla *fiksu*. 'ark. nokkela, sukkela, terävä, kekseliäs, älykäs, hyväkäyttöksinen, hieno' (PS).

– – Olen 35-vuotias, Suomen keskikolmanneksesta, savuton, *kuolunpenkkejä kuluttanut*. Käytännön hommat sujuvat, ajatus myös. Arvot ovat tärkeitä sekä ihmiset. Ja kesällä mullan tuoksu, talvella lumi ja pakkanen. – – (Z 5/01)

Muut-ryhmässä on erilaisia harrastusten ja kiinnostusten kohteita. Tällaisia adjektiiveja on neljä ja kukin esiintyy vain kerran. ilmaus voi olla hyvinkin täsmällinen, kuten *elokuvista, urheilusta, mökkeilystä, matkailusta ja uusista haasteista pitävä* tai *lukem. musiikkia, kirjoittelua harrastava* tai epämääräinen *monenlaisista asioista kiinnostunut*. Yhdessä ilmoituksessa esiintyy *autoileva*, jonka voisi katsoa viittaavan harrastusten sijasta työhönkin. Tämä ei kuitenkaan ole kontekstiin sopiva tulkinta, sillä ilmoittaja kertoo olevansa *työssäkäyvä ja autoileva*. Kenties ilmoittaja haluaa kertoa omistavansa ajokortin ja mahdollisesti autonkin. Välimatka ei liene hänelle este tutustua toiseen ja aloittaa uusi ihmissuhde.

Työtä kuvailevia adjektiiveja esiintyy vain kolme kertaa. Adjektiiveja on kaksi erilaista, *työssäkäyvä* (2 esiintymää) ja *omillaan toimeentuleva*. Kummassakaan ilmoituksessa kirjoittaja ei ole katsonut tarpeelliseksi eritellä työnsä sisältöä, vaan meriitiksi soveltuu jo pelkkä työelämässä oleminen. Kontakti-ilmoituksissa jo pelkkä työssäkäynti ja omillaan toimeen tuleminen saattavat kuvailla ihmistä tarpeeksi, työn sisältö ei ole oleellista vielä tässä vaiheessa.

– – Olen huumorintajuinen luonto, matkailu, teatteri, musiikki harrasteena. 03-suunnalla asuva *omillaan toimeentuleva* hellä herkkä nainen. Löydänkö lesbonaista, joka heittäytyisi kyytiini mun. – – (Z 1/03)

Ystävänetsintään liittyviä adjektiiveja on 10 erilaista, yhteensä niitä esiintyy 14 kertaa. Siviilisäätään ilmoittajat kuvaavat kolmella eri adjektiivilla, joista *vapaa* esiintyy viisi kertaa. *Seurustelukumppania vailla oleva* ja *yksinäinen* esiintyvät kumpikin kerran. Sanat eivät ole täysiä synonyymeja, vaan niillä on vivahde-ero. *Vapaa* voi olla kuka vain, joka ei elä (vakituisessa) parisuhteessa. *Seurustelukumppania vailla oleva* sisältää merkityksen, että ihminen ei ole vapaa omasta tahdostaan. *Yksinäinen* on sanana monimerkityksellisin, Suomen kielen perussanakirjan mukaan sillä on kolme merkitystä: '1. ilman seuraa, kumppania tms. oleva, yksin, itsekseen oleva, 2. jossa t.

jolloin jku on t. jotkut ovat yksin, 3. muista erillään t. eristyksissä sijaitseva, yksittäinen’. Tässä tapauksessa merkitys lienee ensimmäinen – ilmoittaja on vailla parisuhdetta, minkä vuoksi hän turvautuukin kontakti-ilmoitukseen. Yksinäisyys saattaa johtua myös ilmoittajan mörököllyydestä (adjektiivista *yksinäinen* lisää s. 51).

Voimaa ystävydestä

Hei! 39-vuotias *yksinäinen* mörökölli pääkaupunkiseudulta vailla luotettavaa, mukavaa naista ystäväksi. – – (Z 6/02)

Kahdessa ilmoituksessa kirjoittaja viittaa lemmikkieläimiin, joko allergiansa tai eläinrakkautensa kautta: *allerginen, eläinrakas*. Tämä onkin taloudellinen tapa kertoa suhtautumisestaan eläimiin. Lapsistaan ei tässä ryhmässä kerro kukaan.

Muita ystävänetsintään liittyviä adjektiiveja on viisi. *Rakkaudessa ujo* on sympatiaa luova ilmaus, jonka voisi lukea myös siviilisäädystä kertomiseen. Ujous liittyy nimenomaan rakkauteen, mistä syystä henkilö on yksin ja hakee itselleen uutta ystävää. *Hellyyttäsi kaipaava* ja *naisseuraa hakeva* ovat samansisältöisiä, mutta edellinen puhuttaa lukijaa henkilökohtaisesti. Ryhmään olen katsonut kuuluvaksi myös ilmauksen *kaapissa elävä*. *Kaapissa eläminen* tarkoittaa homoseksuaalisuutensa salaamista, julkisesti homoseksuaalisuutensa tunnustavasta ihmisestä käytetään ilmausta *tulla ulos kaapista* (SS; kaapin metaforasta ks. myös Pakkanen 2007: 15–16).

Kevättä ilmassa

Haluaisitko ystävyystyä herkän *ns. ”kaapissa elävän”* siistin, luotettavan, 48-vuotiaan nuorekkaan, monenlaista liikuntaa harrastavan savuttoman naisen kanssa. – – (Z 3/02)

Eräs ilmoittajista kuvaa itseään ilmauksella *vakavasti ihmissuhteisiin suhtautuva*. Ilmoittaja näyttäytyy ystäviään arvostavana henkilönä, mikä antaa lukijalle varmuutta vastata ilmoitukseen. Tekstistä käy ilmi ilmoittajan hakevan kirjeystäviä. Otsikko kuitenkin viittaa siihen, että kirjeystävyyden kehittyminen läheisemmäksi ystävyudeksi ei ole kirjoittajan mielestä mahdoton tai epätoivottu ajatus.

Etsin sinua

40 ja risat nainen etsii kirjeenvaihtoseuraa lesbonaisista. Olen työssäkäyvä tavallinen punapää. *Vakavasti ihmissuhteisiin suhtautuva*. (Z 6/01)

Ikää kuvailevia adjektiiveja ilmoituksissa esiintyy neljä erilaista. Enemmistö Z:n naisista kertookin ikänsä tarkkana tai lähes tarkkana lukuna (esim. *37-vuotias*, *23-kesäinen*, *160/50/23w* – näistä viimeisin viittaa henkilön pituuteen, painoon ja ikään). Tarkan tai tarkahkon ikänsä kertoo 73, vuoden tarkkuudella ikänsä ilmoittaa 61 naista. Z:n ilmoittajien keski-ikä on 34,5 vuotta (tarkan ikänsä ilmoittaneiden perusteella laskettuna). Nuorin ilmoittaja on *18-vuotias*, vanhin kertoo olevansa etsimänsä kumppanin tavoin *myös yli [viisikymppinen]*.

Aikuinen ja *nuorekas* esiintyvät kumpikin kaksi kertaa. Lisäksi esiintyvät *kypsä* ja *nuori*. *Kypsä*-sana on mielenkiintoinen valinta. Sanan merkitys lienee tässä 'kuv. täysin kehittynyt, valmis' (PS). Tällöin ilmoittaja viittaa sanavalinnallaan aikuisuuteensa, mikä ei kuitenkaan estä häntä olemasta *lapsellinen* ja *viaton*. Ikänsä nainen ei ilmoituksessaan kerro. *Nuori*-sanankäyttö on samoin hieman yllättävää, sillä ilmoittaja kertoo kuitenkin samassa virkkeessä oman ikänsä. Todennäköisesti ilmoittaja pitää nuoruutta valttina, jota kannattaa mainostaa.

– – Olen lapsellinen *kypsä* nainen. Viaton hölmö, joka kaipaa turvaisaa tukikeppiä rönsylleni. Järjestäjäsielua, väepeli luonnetta. (Z 5/02)

– – Kirjettäsi odottaa naisellinen, 23-kesäinen, symppis ja hauska *nuori* nainen pk-seudulta... – – (Z 4/02)

Asuinpaikastaan tai kansallisuudestaan kertoo kolme Aamusetin naista. Kaksi kuvaa itseään adjektiivilla *tamperelainen*. Yhdessä ilmoituksessa asuinalueen kuvaus on epämääräisempää: *03-suunnalla asuva*. Koska Z on valtakunnallinen julkaisu, omasta asuinpaikastaan kertomisen uskoisi olevan yleisempää. Toisaalta suuri osa ilmoittajista kertoo asuinpaikastaan muutoin kuin adjektiivilla, esimerkiksi *olen Vammalan läheltä*, *olen – – eteläisestä Suomesta*, *asun 05-suunnalla*. Paikkakuntaan voi toisaalta sisältyä myös positiivisia mielikuvia (Muikku-Werner 2009: 81).

Joillekin etsijöille rakkautta eivät estä välimatkat, eikä kumppanin oleteta välttämättä asuvan samalla seudulla kuin itse.

Kaverit kadoksissa

Täällä Hämeessä olis naispari (33v.&25v.) vailla samanhenkisiä kavereita (kirje-bailu-kyläily). – – Voitte olla mistäpäin Suomea vaan meillä on auto. (Z 6/01)

Maalaisrakko kaipaa

Naiset 30-60, nyt matkustamaan maalle, täällä kaipaa 40-vuotias XL-seuraa. Saat olla mistä vain. – – (Z 2/02)

– – Asun Hämeessä mutta Suomihan on pieni maa. (Z 4/02)

Samankaltaisuutta toisen kanssa kuvaavia adjektiiveja ilmoituksissa on kaksi, kumpikin esiintyvät kerran. Adjektiivit ovat *samanhenkinen* ja *vastaavanlainen*. Näissä samankaltaisuus ulottuu syvälle: elämäntapoihin, luonteeseen ja kiinnostuksen kohteisiin. Sanat ovat kontekstisidonnaisia, joten niiden tulkinta riippuu täysin ihannekumppanin kuvailusta. Kummassakin ilmoituksessa kirjoittaja kuvailee aluksi ihannekumppaniaan positiivisesti, jonka jälkeen kertoo kuvauksen sopivan myös itseensä.

Kohtaa minut

Hei, sinä 30–45-vuotias iloinen, hellä ja naisellinen lesbo-nainen. Haluatko elämäsi uuden ystävän, kumppanin. Pidäthän liikunnasta, kulttuurista sekä luonnosta ja olethan savuton. Seuraasi odottaa *samanhenkinen* nainen Etelä Suomesta. (Z 5/01)

Muita adjektiiveja Z-lehden ilmoituksissa on kahdeksan. *Herkeä* lienee *herkkä*-sanon synonyymi, vrt. *herkentyä* ~ *herkistyy*, *herkentää* ~ *herkistää*, *herketä* ~ *herkistyy* (PS). Kyseessä saattaa olla painovirhekin ja kirjoittajan tarkoittavan sanaa *herkkä*. Paino- tai kirjoitusvirheeseen viittaa sekin, että samassa ilmoituksessa on kaksi muutakin kirjoitusvirhettä (*taitis* 'raitis' ja *löydtänyt* 'löytänyt'). *Tasokas* 'hyvä-, korkeatasoinen, laadukas' (PS) saattaa Lotvosen mukaan liittyä ulkonäköön, käytökseen tai varallisuuteen. Vaikka *tasokas* esiintyykin toisinaan kontakti-ilmoituksissa, ei sillä normaalisti viitata ihmiseen. (Lotvonen 1996: 61–62.)

Olemisen sietämät. keveys

Olen 36-vuotias, naisseuraa hakeva, vapaa, *herkeä* femme. Toivon että olet Tampereen seudulta, taitis tai melkein. 30–40-vuotias tasapainoinen, itsensä löytänyt "reippaita" elämänarvoja omaava. Lähetä kuva, mikäli mahdollista. (Z 5/01)

Rakas naiseni

Haluatko herätä viereltäni talviaamuna takkatulen räiskintään hirsimökissä rauhaisan järven ympäröimänä? – – Olen tunteellinen, *tasokas* ja huumorintajuinen seurustelukumppania vailla oleva ok-näköinen nainen. (Z 1/03)

Itseään voi kuvailla arkisesti adjektiivilla *tavallinen* tai monipuolisemmin ilmaisulla *elämän rosoistakin puolta maistanut*. Jälkimmäinen kertoo lukijalle ilmoittajan elämäkokemuksesta menemättä kuitenkaan yksityiskohtiin. Eräs nainen kertoo olevansa *itsensä tunteva*. Osa kuvailuista ei avaudu lukijalle kovin helposti, kuten esimerkiksi *moottorinvaihdossa käynyt ja savuava* (ks. ilmoitus s. 56). *Savuava* viittaa todennäköisesti henkilön tupakointiin. Maaseudun rauhaa ja terveellisiä elämäntapoja arvostava ilmoittaja voi kertoa olevansa *luonnon ja luomun kypsyttämä*.

Kyllä maalla on mukavaa

Olen *luonnon ja luomun kypsyttämä*, liki 50-vuotias l-nainen, rehti romantikko. Oletko sinäkin aito itsesi, et täydellinen mutta tasapainoinen. Olen nyt valmis uuteen pitkäaik. suhteeseen, tositarkoituksella. Savu nousee, mutta vain saunaa lämmittäessä, humallunkin mieluummin niityn kukista ja turvallisesta olkapäästä. Naisellisuutesi on plussaa, mutta ei tärkein asia. (Z 4/02)

5.2 Substantiivit

Itseen viittaavia substantiiveja esiintyy Z-lehden ilmoituksissa 41 erilaista, yhteensä esiintymiä on 87. Suosituin on sana *nainen*, jota käyttää 29 naista. Lisäksi se on 18 yhdyssanassa tai sanaliitossa. Täten *nainen* esiintyy yli puolessa itseen viittaavista substantiiveista. Osa ilmoittajista ei viittaa itseensä millään substantiivilla.

Seitsemässä ilmoituksessa esiintyy *tyttö tai mimmi*. *Tyttö* esiintyy kolme kertaa, *opiskelijatyttö* ja *tytön hupakko* kumpikin kerran. *Hupakon* määritelmä on 'ajattelemattomasta, hupsusta tytöstä (t. naisesta)' (PS). *Mimmi* ei esiinny ainoassakaan ilmoituksessa yksinään vaan ainoastaan yhdyssanan jälkiosana: *ei sporttimimmi* ja *sinkkumimmi* esiintyvät kumpikin kerran.

Perheasemansa kautta itseään on kuvaillut kolme naista: *yh, yksinhuoltajanainen* ja *yksinhuoltaja äiti* esiintyvät kukin kerran (näistä sanoista ks. s. 47–48).

Lesboutsensa kautta itsensä määrittelee 25 naista, käytössä on kymmenen erilaista substantiivia. Tämä onkin suurin substantiivien ryhmä. Hieman yllättävästikin ei-heteroseksuaaleille suunnatussa Z-lehdessä moni ilmoittaja haluaa määritellä itsensä suuntautumisensa kautta. Suosituin ryhmän sanoista on kymmenen naisen käyttämä *l-*

nainen, jolle synonyymisia ovat kahdella naisella esiintyneet *lesbonainen* ja *lepakko* sekä *lesbo*, *lesbo-nainen* ja *naisista pitävä nainen* (kullakin 1 esiintymä). *Lepakko* on lesbon puhekielinen muunnos. Sitä käytetään toisinaan myös lesbokulttuurin esineissä. (Sateenkaari-Suomi 2007: 40.) Yksi ilmoittajista haluaa lisätä kuvaukseensa romanttisuutta ja uskollisuutta ja kuvaa itseään ilmauksella *yhden naisen nainen*. Kahdessa ilmoituksessa etsijänä on *naispari*.

Yksinäiset l-naiset

Täällä odottaa kohta 32-vuotias *l-nainen* kirjeitä samankaltaisista toivottavasti olet eläinrakas. Kirjoittele! Olen Vammalan läheltä! (Z 5/01)

– – Olemukseltani olen *yhden naisen nainen*. Elämäni muuten kunnossa vain sinä puuttuu.02- sekä 03- alueelta. (Z 5/03)

Kaverit kadoksissa

Täällä Hämeessä olis *naispari* (33v.&25v.) vailla samanhenkisiä kavereita (kirje-bailu-kyläily). – – (Z 6/01)

Eräs ilmoittaja kuvaa itseään substantiivilla *bi-nainen*. On huomattava, että Z-lehdessä on biseksuaalien kontakti-ilmoituksille oma ryhmänsä, johon aineistoni *bi-nainen* olisi ilmoituksensa voinut laittaa. Etsitty kumppani on mahdollisesti vaikuttanut ryhmän valintaan.

– – Olen 24 v. *bi-nainen* hesasta-siilitukkainen ja androgyyni. Rakastan lävistyksiä ja kehoani koristavat tatuoinnit joista olen ylpeä! Elen avoliitossa, mutta kaipaen omaa lepakkoa. – – (Z 4/03)

Neljä naista käyttää itsestään substantiivina *femme* 'lesboparin feminiininen osapuoli' (SS). Lesbokulttuurissa *femmen* vastakohtana on *butch* 'lesbosuhteissa: maskuliinisesti esiintyvistä (osapuolesta)' (SS). Anna Lassilan mukaan "Butchin voisi määritellä maskuliinisuuteen pukeutuvaksi naiseksi, femmen feminiinisuuden pukeutuvaksi naiseksi. Toisin sanoen butch ja femme uudelleenkäyttävät maskuliinisuutta ja feminiinisuutta lesborakkauden rooleissa. Butch on esimerkiksi macho 'rekkakuski' tai sliipattu 'herrasmies', femme voi olla filmitähtimäisen fatale tai marilynmonroemainen kisuiliini." (Lassila 1996: 139.) *Femme* ja *butch* -erottelu ei tyydytä kaikkia, sillä se voidaan kokea liian yksinkertaistavaksi ja stereotyyppiseksi. Osa aineistoni *femmeistä* vierastaa itsekin tällaista luokittelua.

Ystäviä etsiskellen

Olen 21-vuotias lesbo, toinen kissalastemme äideistä. *Minut voisi luokitella femmeksi jos luokitella haluaa, itse en.* – – (Z 3/02)

Tositarkoituksella?

Sinä mielenkiintoinen l-nainen pääkaupunkiseudulta. Seuraasi kaippaa 27-vuotias nainen, *enemmän femme kun butch*, puoliksi tieteilijä, puoliksi taiteilija. Tule kanssani etsimään elämästä uusia ulottuvuuksia, syvyyksiä, avaruuksia... (Z 3/02)

Harrastusten ja aktiviteettien kautta itseensä viittaa kahdeksan naista, kukin ilmaisu esiintyy vain kerran. *Hyötyliikkuja, usein penkkiurheilija*¹¹ kuvaa kirjoittajan suhtautumista liikuntaan ja urheiluun. Suomen kielen perussanakirja määrittelee sanat seuraavasti: *hyötyliikunta* 'liikunta jossa yhdistyvät huvi ja hyöty, esim. lumen luonti' ja *penkkiurheilija* 'ahkera urheilukilpailuissa kävijä, urheilua seuraava henkilö'. Ilmoittaja lienee siis urheilusta kiinnostunut, mutta omassa elämässään ei juuri liikuntaa harrastava henkilö.

– – Olen 47-vuotias tumma tasapainossa mieli kuten kilotkin. Olen *hyötyliikkuja, usein penkkiurheilija*. Olen kiinteästi työelämässä, mutta työ ei ole elämäni. Sinä voisit olla sitä. – – (Z 4/02)

Eräs kirjoittaja on *puoliksi tieteilijä, puoliksi taiteilija*¹². Tämä saattaa viitata henkilön harrastuksiin ja luonteeseen sekä kenties hänen koulutukseensa ja ammattiinsakin. Mielestäni ilmaus on kontakti-ilmoituksessa osuva, sillä se mainostaa vähillä sanoin kirjoittajansa monipuolisuutta. Mainostekstin konteksti näkyy muissakin ryhmän sanoissa. Yksi nainen kirjoittaa olevansa *kuuntelija, tekijä, liikkuja*¹³ – monipuolisesti kaikkea. Itseään epiteetillä *taistelija* kuvaava valottaa ilmoituksessaan tilannettaan ja valitsemansa substantiivin mielekkyyttä. Kontekstista voi päätellä ilmoittajan todellakin ”taistelleen” elämässään saavuttaakseen tasapainon ja oppiakseen hyväksymään itsensä.

Terapian avulla itseksi

En pakene enää yksinäisyyttä, kaipauksen kipua, enkä herkkyyttä. Löysin itsekunnioitukseni häpeän, syyllisyyden, kirkon ja seks. kielteisen kulttuurin varjosta. Valonani on vahva usko hyviin ihmisiin, kirjallisuus, kirjoittaminen. Etsin uutta. Rikkautta ja voimaa sisäisesti upeista naisista. 44-vuotias *taistelija*⁰¹⁷-alueelta. (Z 2/03)

¹¹ Huom. Olen huomionut sanat erikseen, siis sekä *hyötyliikkuja* että *penkkiurheilija*.

¹² Tämän ilmaisun olen katsonut yhdeksi, sillä ilmauksen lopullinen merkitys syntyy vasta sen molempien osien summasta.

¹³ Tässä olen katsonut olevan kolme eri substantiivia.

Eräs nainen käyttää itsestään kuvailua *ei bilehile*. Yhdyssanan alkuosana on *bile|et* 'slg. kekkerit, kemut, hipat, bailut' (PS). Ilmoittaja haluaa tuoda ilmi, ettei tupakoi eikä harrasta ravintoloita. Toisaalta hän ei välitä myöskään urheilusta. Lyhenne *mt-tapaus* on uskoakseni lyhenne sanasta *mielenterveystapaus*.

– – En polta, *enkä ole bilehile* enkä sporttimimmi. Valitettavasti olen allerginen eläimille. Ei mt-tapauksille. (Z 5/02)

Luonnetta ja koko olemusta kuvaavia substantiiveja ilmoituksissa esiintyy viisi erilaista, kukin sanoista kerran. Uniikeilla ratkaisuilla onkin mahdollista herättää lukijan kiinnostus. Eräs nainen kuvaa itseään ilmauksella *pohjoisen kaunosielu – kaunosielun* määritelmä on 'vars. iron. elämästä vieraantunut (esteettinen) haaveilija' (PS). Ryhmässä on muitakin negatiivisiksi tai ironisiksi katsottavia substantiiveja: *hölmö*, *mörökölli* ja "uneksija". *Mörököllin* määritelmä on 'ark., us. leik. juro ihminen, murjottaja' (PS). Lisäksi käytössä on ilmoittajan tunteikkuudesta kertova *romantikko*, jonka merkitys on kuten adjektiivilla *romanttinen* (ks. s. 39, 73–74).

Kolmessa ilmoituksessa itsen kuvailu käy **ulkonäön** kautta. *Punapää* 'punapäinen ~ punatukkainen' (PS) esiintyy kahdesti, kokoon liittyvä *XL-missi* kerran (ks. myös *XL-nainen* s. 48).

Muita itseä kuvailevia substantiiveja on seitsemän erilaista, kukin esiintyy kerran. Horoskooppinsa kautta itseään kuvailee *rapu*. Toinen aineistoni naispareista kuvailee itseään *naisparin* lisäksi myös ilmaisulla *kaunotar ja hirviö(-riiviö)*. Ilmaisuu sopisi mahdollisesti myös ryhmään *ulkonäkö*, tosin *hirviö(-riiviö)* ei todennäköisesti kuvaa *ulkonäköä* vaan *luonnetta*. Kyseessä on mahdollisesti parisuhteen keskinäinen vitsikin tai muu yhteinen nimitys. Substantiivit *tuleva puolisosi* ja *ystävä* olisin voinut lajitella myös ryhmään *perheasema*. Sanat luovat ilmoitukseen lämpöä ja tuttavallisuutta, mikä *kenties* kehottaa lukijaa vastaamaan ilmoitukseen.

– – Sinä nainen joka et juo etkä omista lemmikkieläimiä; vastaa jos oot vapaa-olen *kenties tuleva puolisosi*. (Z 2/03)

Odotan sinua nainen

Joko vihdoinkin löydän sinut? Olen 53-vuotias virkanainen, savuton, huumorintajuinen hellä *ystävä*. – – (Z 5/01)

Lyhenne *Sh* ei auennut minulle. Sillä on useita merkityksiä, joista kontekstiin sopivat ainakin ammattinimikkeet 'sosiaalihuoltaja' tai 'sairaanhoitaja' (Lyhenneluettelo 2009: 33). Toisaalta lyhenne voi tarkoittaa täysin muutakin.

Elämäni nainen

Etsin vakaata suhdetta, rehellisestä hellästä ja herkästä naisesta. Toivon että olet savuton, terveitä elämäntapoja noudattava, huumorintajuinen ja keskustelutaitoinen. Täällä vastaavanlainen 170 cm sopusuhtainen 48-vuotias *Sh* etsii sua edelleen. – – (Z 2/02)

Lisäksi aineistostani löytyvät substantiivit *ihminen* ja *virkanainen*. *Ihminen* on kiintoisa sana, sillä se ei kerro ilmoittajasta mitään. Kuitenkin sanaan on liitettävissä monia merkityksiä Suomen kielen perussanakirjan mukaan *ihminen* voi viitata lajiin, yksilöön tai luonteeseen, persoonallisuuteen tm. erityisominaisuuksiin, esim. *ihan tavallinen ihminen*. Ihminen voi olla myös 'nainen, sukupuolikumppani' (SS). Itse koen kirjoittajan haluavan substantiivin avulla antaa itsestään tavallisen ja inhimillisen kuvan. Näennäisesti neutraalin sanan avulla on mahdollista luoda itsensä ja lukijan välille jonkinlainen yhteenkuuluvuuden tunne. Tämän tarkoituksena on esittää itsensä sympaattisena henkilönä ja siten herättää lukijan kiinnostus. *Virkanainen* kertoo ilmoittajan olevan työelämässä. Sen merkitys on Suomen kielen perussanakirjan mukaan 'virastossa, toimistossa tms. työskentelevästä naisesta; yl. työssä käyvästä naisesta (kotiäidin t. -rouvan vastakohtana)'. Statusarvoltaan se vastaa adjektiivia *työssäkäyvä* (ks. s. 59).

Ihan kiva elämä!

Oman kullan kun vielä saisin. Kulta puhuisi, pussaisi, halaisi, hellittelisi, nauraisi, sylittelisi, niin minäkin. Kulta ei tupakoisi, eikä kapakoisi. En minäkään. Olen 34-vuotias, rehellinen, kiltti, luotettava... *Ihminen*. – – (Z 5/01)

Odotan sinua nainen

Joko vihdoinkin löydän sinut? Olen 53-vuotias *virkanainen*, savuton, huumorintajuinen hellä ystävä. – – (Z 5/01)

5.3 Otsikot ja nimimerkit

Z-lehden ilmoituksille tyypillinen piirre on otsikko. Vain yhdestä ilmoituksesta otsikko puuttui kokonaan. Suurin osa (21) otsikoista antaa lisätietoa ilmoituksen laatijasta. Näistä enemmistö, 11 ilmoittajaa, kertoo kotipaikkansa jo otsikossa: *Etsin... 017-alue*,

Etsintäkuulutus Manseen, Sisä-Suomi kutsuu. Tämän tarkoituksena on maantieteellisesti sopivan kumppanin rajaaminen ennen itse ilmoitusta.

Ulkonäöstä ja luonteesta kertoo kuusi naista otsikossaan. Otsikko voi kertoa jotain ilmoittajan ulkonäöstä, kuten *Pieni ja pyöreä*, tai hänen arvomaailmastaan, kuten *Vihreä humanisti*. Toisaalta *Pieni ja pyöreä* saattaa viitata ilmoituksessa etsittyyn henkilöönkin. Otsikko voi houkutella lukijaa lupaamalla paljon, kuten *Sisältä kultaa...* Leipätekstin kanssa yhtenäisen kokonaisuuden muodostaa *Terapian kanssa itseksi* (ilmoitus sivulla 65). Ilmoittaja haluaa kertoa heti aluksi taistelustaan ja tervehtymisestään, jonka ansiosta hän on eheä ihminen – tutustumisen arvoinen henkilö, jonka elämäkokemus auttaa häntä selviämään elämän muistakin koettelemuksista.

Harrastuksia kuvaavia otsikoita on aineistossani kaksi: *Puolukoita poimimaan* ja *Romanttiset koti-illat*. Puolukoiden poimiminen ei välttämättä viittaa yhteiseen harrastukseen, vaan se voi toimia myös tunnelmanluojana. Toisaalta se kertoo jotain etsijän arvomaailmasta: kyseessä lienee luonnonläheinen henkilö, joka mahdollisesti vastustaa turhaa kuluttamista ja osaa nauttia luonnon antimista.

Puolukoita poimimaan

Kanervista rinteen nään, on kesä kohta ohi puolen... Jo iäkkäämpi, ehkä myöskin kypsempi naishenkilö, odotan sinua. (Z 5/02)

Samoin varallisuudestaan kertoo kaksi aineistoni ilmoittajaa: *Mersuni etupenkki* ja *Oma tupa oma lupa*. Varallisuudesta kertominen heti otsikossa vihjaa lukijalle, että ilmoittaja tulee omillaan toimeen. Se saattaa kuitenkin houkutella mahdollisia onnenonkijoita. Toisaalta jälkimmäinen otsikoista sisältää viittauksen oman kodin rauhaan sekä toiveeseen löytää kumppani tekemään kodista kodin.

Indigo ja *Sinivuokko* ovat ainoat aineistoni otsikoista, joissa ilmenee jonkinlainen nimi. Molemmat ovat salanimiä ja sopisivat mielestäni nimimerkeiksi. *Indigo* 'eräs syvän sininen väriaine, indigosini' (PS) saattaa tarkoittaa kirjoittajan lempiväriä tai se voi toimia tunnelman luojana. Tunnelman luojaksi on tarkoitettu mahdollisesti myös *Sinivuokko*. Yhtenäisyyttä leipätekstiin luo viittaus kevättaivaaseen sekä ilmoituksen ajankohta: Suomen kielen perussanakirja määrittelee ao. kasvin 'aikaisin keväällä kukkiva sinikukkainen vuokko'. Otsikko saattaa myös viitata ilmoittajan asuinseutuun, sillä sinivuokko on 'aikaisin keväällä kukkivia leinikkikasveja, vars. eräs Etelä-Suomen

lehtometsissä kasvava laji’ (KS). Ilmoituksesta ei käy ilmi, viittaako otsikko ilmoittajaan, ihannekumppaniin vai mahdollisesti johonkin muuhun.

Sinivuokko

Vieläkö iltatähti kimmeltää, kevättaivaalla? Nainen 55-65 vuotta, viestini on sinulle. (Z 1/03)

Kahdeksan ilmoittajaa on halunnut kertoa otsikossaan toivotun suhteen laadusta. Tämä tuntuukin järkevältä ratkaisulta, sillä ilmoituksella voi olla erilaisia funktioita (ks. s 13). Erilaiset toiveet näkyvät kiintoisasti omassa aineistossanikin: *Hellyydellä ja rakkaudella, Kirjeystäväksi?, Seikkailijoille, Sydänystäväkseni ja Tositarkoituksella?* kertovat jo ennen leipätekstiä toivotun suhteen laadusta ja suhteen vakavuudesta. Näin lukija säästyy lukemasta itselleen epäsovivaa ilmoitusta. Otsikko voi myös puhutella lukijaa suoraan, kuten *Tyttöystävä ja Vaimoksi mulle*.

Otsikoista 12 kertoo hakijan yksinäisyydestä (esim. *Kaipaän ystävää*) tai pyrkii herättämään yksinäisten lukijoiden huomion (esim. *Yksinäiset l-naiset*). Yksinäisyys lieneekin suurimpia syitä hakea kumppania lehden välityksellä. Ryhmä on läheinen äskeisen kanssa ja ne voisikin luokitella yhteen. Eräs naisista lievittää yksinäisyyttään olemalla *Yksinäinen – ei yksin*. Yksinäisyys ja yksinolo ei olekaan sama asia ja ihminen voi tuntea olonsa yksinäiseksi toisten ihmisten seurassakin. Nimimerkissä *Tyttö etsii toista* :) esiintyy aineistoni ainoa hymiö. Hymiöiden esiintyminen lienee paljonkin yleisempää internetissä kuin lehtien ilmoituksissa.

Kahdeksan otsikkoa sisältää jonkinlaisen kulttuuriviitteen. Viittaus voi kohdistua kirjallisuuteen, musiikkiin tai elokuviin. Tällaisia ovat esimerkiksi *Olemisen sietämät. keveys* (Milan Kunderan romaani), *Kyllä maalla on mukavaa* (Finntrion kappale) ja *Rakkautta ja anarkiaa* (elokuvafestivaalien nimi). Kulttuuriviitteellä on mahdollista ilmaista jotain maustaan tai kertoa tuntevansa kulttuuria. Siten se kertoo ilmoittajastaan enemmän mitä parilla sanalla on mahdollista.

Suurimpia ryhmiä (19 otsikkoa) on huomion ja kiinnostuksen herättäminen, jolloin otsikon tarkoitus on yksinkertaisesti vain kiinnittää lukijan huomio itse ilmoitukseen. Hyväkään ilmoitus ei välttämättä tule luetuksi eikä kiinnostavakaan ihminen löydettyksi, mikäli ilmoitus hukkuu toisten joukkoon. Useissa tapauksissa otsikko päättyy huuto- tai kysymysmerkkiin, kuten *Attention!* ’huomio!’ *Ihan kiva elämä!*, *Missä sä oot ja Oletko*

olemassa?. Yksi ilmoituksista alkaa tervehdyksellä *Tervehdys* ja eräs toinen rallatuksella *Trimpati-trimpati-trei!* Rallatus on Nalle Puhista ja otsikko muodostaakin leipätekstin kanssa selkeän kokonaisuuden.

Trimpati-trimpati-trei!

Olen 37-vuotias, 180 cm, naisellinen nainen, koko XXXL Luonteeni on kuin Nalle Puhilla, ehkä vähän ulkomuotokin. Oletko pomppiva Tikruni vai haaveileva Nasuni? Tule jakamaan kanssani hinajapurkki, jota elämäksi kutsutaan! Olisi kiva, jos olisit iältäsi alle 45-vuotias. (Z 2/02)

Otsikoista 12 toimii tunnelman luoja. Innoittajana toimivat esimerkiksi Suomen neljä vuodenaikaa: *Hankien loistoa*, *Kevät keikkuen tulevi*, *Kesää on vielä jäljellä* ja *Syksy*. Kaksi naista on käyttänyt samaa otsikkoa *Kevättä ilmassa*. Otsikko voi myös viitata tunnelmaa luovaan paikkaan, kuten *Joenvarrella odotan*, *Pois sateesta* ja *Pää pilvissä...* viittaavat metaforisesti säähän ja sitä kautta ilmoittajan tunnetiloihin.

Suhteen haettuun osapuoleen tai meihin yhdessä viittaa 12 naista otsikossaan. Otsikot ovat vastaavia kuin suhteen laadun tarkennuksessa ja yksinäisyydestä kertovissakin. Niiden tarkoituksena on toisen tunteisiin vetoaminen ja toivottu yhteinen elämä: *Hellyys, sinä ja minä*, *Odotan sinua nainen*, *Sinua varten*, *Yhdessä talvea kohti*.

Muita otsikoita on neljä. *Nyt tai ei koskaan* ja *Ota hetkestä kiinni* tuovat lukijalle haasteen vastata ilmoitukseen. Vastaamalla ei menetä mitään, mutta voi saavuttaa hyvinkin paljon. Otsikon *Pusi pusi* voisi luokitella myös huomion ja kiinnostuksen herättämiseksi. *Elämä koskettaa* kertonee ilmoittajan tunteikkuudesta ja rakkaudesta elämää ja sen erilaisia ilmiöitä kohtaan.

Kaikissa otsikoissa ei ole selkeää, viittaako kuvailu itseen vai toiseen. Selkeästi itseä kuvaavia adjektiiveja Z-lehden otsikoissa on kuusi, itseen viittaavia substantiiveja seitsemän. Itsen kuvailu painottuu leipätekstiin, kun taas otsikolla on muita tehtäviä.

Kolmessatoista Z-lehden ilmoituksessa on nimimerkiksi luokiteltava loppu, joista yhdessä lukeekin *Nimim. Vihtori ja Klaara*. Kolme nimimerkkiä kuvaa ilmoittajan tai haettavan kumppanin asuinpaikkaa: *E-Suomi*, *Tampere tai pääkaupunkiseutu*, *Hmi-Tre-Vammala*. Seitsemän Z-lehden nimimerkkiä kuvailee haettavaa osapuolta tai meitä yhdessä. Z:n nimimerkkejä käsittelen lisää luvussa 6.3.

6 Ilmoitusten eroja ja samanlaisuuksia

Tässä luvussa keskityn kuvailemaan Aamusetin ja Z-lehden välisiä eroja ja samanlaisuuksia. Pohdiskelen myös mahdollisia syitä eroihin. Käsittelen adjektiiveja, substantiiveja sekä otsikoita ja nimimerkkejä erikseen kuten aiemmissakin luvuissa. Analyysini lopuksi (luvussa 6.4) kokoa tuloksistani pienen yhteenvedon.

6.1 Adjektiivit

Koko aineistossani on yhteensä 227 eri adjektiivia ja 453 esiintymää. Kummassakin lehdessä on käytetty yhteensä yli sataa eri adjektiivia; Aamusetissa eri adjektiiveja on 118 ja Z:ssä 109. Kaikkiaan adjektiiveja esiintyy Aamuset-lehdessä 249 ja Z-lehdessä 204. Aamusetissa on siis adjektiiveja sekä sanoina että saneina enemmän kuin Z:ssä. Luokittelun avulla on havaittavissa kiintoisia eroja lehtien välillä. Adjektiivien lukumäärät lehdittäin ja yhteensä olen koonnut taulukkoon 1. Saneiden määrät lehdittäin ja yhteensä löytyvät liitteestä 5.

Viitaniemen (1997: 52) aineistossa naiset ovat viitanneet itseensä 88 eri adjektiivilla, yhteensä saneita on 313. Määrä on yllättävän pieni, sillä hänen aineistonsa koostuu 200 naisen ilmoituksesta. Ainakin osin ero selittyy erilaisilla kriteereillä: Viitaniemi ei ole huomionnut adjektiiviksi pidempiä partisiippirakenteita, joilla oman aineistoni ilmoittajat kertovat usein harrastuksistaan.

Yleispäteviä päätelmiä hetero- ja ei-heteroilmoittajien eroista ei voi tietenkään tehdä tutkimalla kontakti-ilmoituksia, etenään kun päähuomioni kiinnittyy vain osaan tekstin sanoista (s. o. adjektiivisiin ja substantiivisiin ilmauksiin). Joitakin kiinnostavia päätelmiä analyysini perusteella on kuitenkin mahdollista tehdä.

	Aamuset		Z-lehti		Yhteensä	
	Eri adj.	Adj. yht.	Eri adj.	Adj. yht.	Eri adj.	Adj. yht.
Elämäntavat	7	16	6	17	13	33
Luonne 1	3	7	5	16	8	23
Luonne 2	30	67	40	96	70	163
Ulkonäkö	23	57	23	30	46	87
Aktiviteetti	20	26	7	9	27	35
Työ	6	10	2	3	8	13
Ystävänetsintä	8	26	10	14	18	40
Ikä	1	11	4	6	5	17
Kansallisuus	4	6	2	3	6	9
Samanlaisuus	7	10	2	2	9	12
Muut	9	13	8	8	17	21
Yhteensä	118	249	109	204	227	453

TAULUKKO 1. Eri adjektiivien ja kaikkien adjektiivien esiintymien määrät Aamusetissa ja Z-lehdessä sekä molemmissa yhteensä. Luonne 1 tarkoittaa luonnetta ja ulkonäköä, luonne 2 tarkoittaa luonnetta ja perushyveitä.

Elämäntapoja kuvailu on kummassakin lehdessä lähes yhtä yleistä. Molempien lehtien naiset kuvailevat elämäntapojaan yhteensä 33 adjektiivilla, mikä on 7 % kaikista adjektiiveista (ks. liite 5). Mielenkiintoista on, että Aamusetin ilmoittajat kuvaavat yleisimmin raittiuttaan, Z-lehden ilmoittajat savuttomuuttaan. Aamusetissa on käytössä lisäksi ilmaukset *ei absolutisti* ja *ei savuton*. Näillä ilmoittaja viestii samalla, ettei ole toisenkaan suhteen liian joustamaton. Tyypillisesti negatiivisina pidettyjen ominaisuuksien esiintuominen vaatii rohkeutta, mutta tässä tekstilajissa ratkaisu on järkevä. Suoranainen valehtelu tai asioiden salaaminen ei ole mahdollista, mikäli tarkoituksena on rakentaa kestävä parisuhde.

Z:ssä ilmoittajat kuvailevat liikunnallisuuttaan hieman Aamusetin ilmoittajia yleisemmin. Vaikka sanavalinnat eroavatkin toisistaan, on sanoma silti selkeä: liikunta on positiivinen tapa kuvailla itseään. Terveet elämäntavat lupailevat tervettä ja tervehenkistä kumppania. Liikunnallisuus voi kuitenkin tarkoittaa eri ihmisille eri asioita (ks. s 19). Lisäksi sillä voidaan viitata henkilön elämäntapoihin, reippauteen tai mahdollisesti kilpailuhenkisyyteen (Wahlström 2002: 81). Lisäksi eräs Z-lehden ilmoittajista kuvaa itseään yleiskäsitteellä *kunnollista elämää elävä*, jolla voi viitata esimerkiksi kohtuulliseen päihteidenkäyttöön, terveelliseen ruokavalioon sekä liikunnan harrastamiseen.

Luonnetta ja ulkonäköä on kuvattu Z-lehdessä selkeästi enemmän kuin Aamusetissa: eri sanoja on Z-lehdessä viisi ja saneita yhteensä 16, kun vastaavat luvut Aamusetissa ovat kolme ja seitsemän. Yhteensä sanoja on 23 eli 5 % kaikista adjektiiveista. Suosituin ryhmän sanoista on *naisellinen*, jolla on yhteensä 12 esiintymää (A 5 ja Z 7). Z-lehden ilmoituksissa näkyy muunkinlainen sukupuoleen perustuva määrittely: *poikamainen* esiintyy viidessä, *androgynni* yhdessä ilmoituksessa. Z:n ilmoittajat siis hyödyntävät kuvailussaan perinteistä sukupuolikäsitystä uudella tavalla. Heteroilmoittajien on todettu korostavan omaa sukupuoltaan (Holappa 2004: 57), mutta ei-heteroille on mahdollista leikkiä eri sukupuolirooleilla. Oma sukupuoli ei ole ainoa, jolla oma itse voidaan määritellä.

Luonnetta ja perushyveitä on kuvailtu aineistossani sekä eniten että monipuolisimmin. Eri adjektiiveja on yhteensä 70, esiintymiä jopa 163 – tämä kattaa yli kolmanneksen kaikista adjektiiveista. Ryhmä on suosituimpi Z:n ilmoittajien keskuudessa kuin Aamusetin. Suosituimmat sanat ovat positiivisesta elämänsenteesta kertovat *huumorintajuinen* (A 6 ja Z 12) ja *iloinen* (A 13 ja Z 2). *Huumorintajuinen* on selkeämmin Z-lehden ja *iloinen* Aamusetin ilmoittajien käytössä.

	Aamuset		Z-lehti		Yhteensä	
	Eri adj.	Adj. yht.	Eri adj.	Adj. yht.	Eri adj.	Adj. yht.
Kunnollisuus	5	9	7	21	12	30
Reippaus	5	12	5	5	10	17
Hellyys	4	4	6	15	10	19
Käyttäytyminen	3	3	3	5	6	8
Elämänsenne	8	31	6	21	14	52
Tunteellisuus	2	4	3	11	5	15
Muut	6	7	10	18	13	22
Yhteensä	30	67	40	96	70	163

TAULUKKO 2. Aamusetin ja Z-lehden luonnetta kuvaavien adjektiivien ryhmittely.

Lähes kaikissa ryhmissä Z-lehden adjektiivit ovat yleisempiä kuin Aamusetin. Poikkeuksena on reippautta ja myönteistä elämänsenetta kuvaavat epiteetit, jotka ovat Aamusetin ilmoittajien keskuudessa suosituimpia kuin Z-lehdessä. Kuusi naista luonnehtii itseään adjektiivilla *romanttinen* (A 3 ja Z 3). Viitaniemen (1997: 58) mukaan sanaa käyttävät maalaavat usein ilmoituksessaan jonkun romanttisen hetken, kuten toiveen käpertyä kumppaninsa syliin. Omassa aineistossani tämä ei kuitenkaan

ilmennyt. Sanoilla voi olla myös lähisynonyymeja ja esimerkiksi Aamusetin *boheemi* vastaa Z-lehden epiteettiä *taiteellinen*.

Ulkonäön kuvailussa on käytetty yhteensä 46:ta adjektiivia, esiintymiä on 86 eli 19 % kaikista adjektiiveista. Kummassakin lehdessä eri adjektiiveja on lähes t. samäärä. Mielenkiintoinen ero onkin sanojen esiintymisessä: ulkonäköä kuvailevia adjektiiveja esiintyy Aamusetin ilmoituksissa lähes kaksi kertaa enemmän kuin Z-lehdessä.

Suosituimmat sanat, *hoikka*, *vaalea* ja *sopusuhtainen*, esiintyvät yhteensä 34 kertaa – näistä 30 Aamusetissa. Näiden suosio perustuu länsimaiseen kauneuskäsitykseen ja laihuuden ihannointiin. Ulkonäön kuvailu on siis yleisempää miestä hakevilla kuin naista hakevilla ilmoittajilla. Asiaan ei välttämättä vaikuta niinkään ilmoittajan sukupuoli, sillä esimerkiksi homomiesten on todettu kuvailevan sekä omaa että toisen ulkonäköä heteroita enemmän (Pesonen 1995: 182). Tämä vahvistaisi yleistä olettamusta, että kauneus on enemmän miesten arvostama ominaisuus ja naisille muut seikat ovat tärkeämpiä.

Aktiviteettia ja sivistystä kuvailee 8 % kaikista adjektiiveista. Näiden kuvailu on Aamusetin ilmoittajille tärkeämpää kuin Z-lehden. Aamusetin ilmoittajat kuvaavat sekä koulutustaan että älykkyyttään ylipäättään yleisemmin kuin Z:n ilmoittajat. Suosituimmat sanat ovat *akateeminen* ja *fiksu*, joista edellinen esiintyy yhteensä seitsemässä ja jälkimmäinen neljässä aineistoni ilmoituksessa.

Oleellinen ero liittyy kuitenkin harrastusten kuvailuun: Z-lehden ilmoittajista niitä kuvailee vain neljä, mutta Aamusetin ilmoittajista peräti viisitoista. Seitsemän Aamusetin ilmoittajista kertoo pitävänsä koti-illoista, Z:n ilmoittajista ei yksikään. Tämä selittynee osaksi kirjoittajien keski-ikäällä, sillä Aamusetin ilmoittajat ovat Z:n ilmoittajia yli kymmenen vuotta vanhempia (ks. s. 76). Moni ilmoittajista kuvailee harrastuksiaan myös muutoin kuin adjektiivilla.

– – Luonteeltani olen iloinen ja huumori ei puutu matkasta, oikeastaan kaikki kiinnostaa, konsertit, teatteri, matkailu, tanssikin (vaikka ei kapakat), koti-illat, hyvät ihmissuhteet, vain Sinä puutut! – – (A 31.7.2002)

Tyttö etsii toista :)

Olen 25 vee, akateeminen ja eteläisestä Suomesta. Pidän matkustelusta, elokuvista, luonnossa liikkumisesta ja pitkistä keskusteluista. – – (Z 4/02)

Työn kuvailu adjektiivein on kummassakin lehdessä vähäistä, adjektiiveja esiintyy aineistossani yhteensä vain 13 (eri sanoja yhteensä kahdeksan). Tämä on vain 3 % adjektiiveista. Työn kuvailu on Aamusetin ilmoittajille yleisempää kuin Z-lehden. Työssäkäynti itsessään saattaa olla meriitti. Se viestii, että ilmoittajalla on säännöllinen palkka, elämän perusedellytykset kunnossa ja hänen elämässään on ainakin jotain sisältöä.

Ystävänetsintään liittyviä adjektiiveja on aineistossani yhteensä 40, eri sanoja 18. Sanat kattavat 9 % kaikista adjektiiveista. Adjektiivit ovat hieman monipuolisempia Z-lehdessä, mutta muutoin yleisempiä Aamuset-lehdessä. Suosituin on *vapaa*, joka esiintyy 20 ilmoituksessa. *Vapaa* on eritoten Aamusetin ilmoittajien käytössä (Aamusetissa 15 esiintymää, Z-lehdessä 5). Sanan yleisyys on toisaalta ymmärrettävissä, mutta toisaalta ystävää etsivän voisi olettaakin olevan vapaa uuteen suhteeseen.¹⁴ Seuraavaksi suosituin epiteetti *eronnut* esiintyy pelkästään Aamuset-lehdessä (4 kertaa).

Lapsista ja lemmikkieläimistä on loogista kertoa jo ilmoituksessa. Yh-äiti ei yleensä toivo vanhemmaksi soveltumatonta kumppania eikä kissan omistaja eläinallergista rakastajaa. Kummassakin lehdessä on kaksi tähän alaryhmään katsomaani adjektiivia. Z:ssa ne kuvaavat eläinrakkautta tai -allergiaa, Aamusetissa toinen kuvaa eläinrakkautta ja toinen vanhemmuutta: *kahden lapsen kanssa asuva*. Enemmistö kertoo äitiydestään ja lapsistaan substantiivilla (ks. s. 80). Hakijat kertovat myös yleisesti rakkaudenkaipuustaan, Z:ssa hieman Aamusetia useammin.

Ikää kuvailevia adjektiiveja on aineistossani yhteensä vain 17 eli 4 % kaikista käytetyistä adjektiiveista. Suosituin adjektiivi, *nuorekas*, esiintyy 13 kertaa, joista peräti 11 kertaa Aamuset-lehdessä. Sanaa voi käyttää kuka vain itsensä nuoreksi tunteva tai nuoruutta ihannoiva. Sanan yleisyys Aamuset-lehdessä riippuu uskoakseni nykyisestä kauneuskäsityksestä, jonka mukaan nuori nainen on kauniimpi kuin vanha. Nuoruutensa

¹⁴ Suhteessa eläminen ei kuitenkaan tosielämässä estä ihmistä hakemasta itselleen uutta seuraa. Muikku-Werner (2009: 79) kertoo saksalaisen Margot Berghausin (1985) havainneen, että vain alle puolet ilmoittajista olivat vapaita.

ohittanut ihminen voi aina kuvailla itseään nuorekkaaksi. Z:n naiset kuvailevat itseään myös sanoilla *kypsä, aikuinen ja nuori*.

Tarkan tai tarkahkon (tarkahkoksi katson esim. ilmaisun *4-kymppinen*) iän mainitsee 136 naista eli 68 % kaikista ilmoittajista. Vuoden tarkkuudella ikänsä kertoi yhteensä 107 naista. Määrä on yllättävänkin pieni, sillä esimerkiksi City-lehdessä ikänsä mainitsee jokainen (Pesonen 1995: 185), Helsingin Sanomissa ja Karjalaisessa lähes jokainen (Muikku-Werner 2009: 78). Olen laskenut ilmoittajien keski-ikänsä ilmoittaneiden kesken. Koko aineistoni ilmoittajien keski-ikä on 40,3 vuotta. Tämä sopii yhteen Viitaniemen (1997: 69) tutkimuksen kanssa, jossa naisilmoittajien keski-ikä on 41 vuotta. Aamusetin ilmoittajien keski-ikä on 46,0 vuotta ja Z-lehden 34,5 vuotta. Z-lehden ilmoittajat ovat siis selkeästi Aamusetin ilmoittajia nuorempia. Uskon tämän johtuvan siitä, ettei ei-heteronaisten ole niin helppoa löytää itselleen puolisoa kuin heteroiden. Seta järjestää suurimmissa kaupungeissa ravintolailtoja ja muuta toimintaa, mutta pienemmällä paikkakunnilla toisiin naisiin ”tositarkoituksella” tutustuminen voi olla lähes mahdotonta.

Asuinpaikkaansa tai kansallisuuttaan kuvaa yhteensä yhdeksän naista (2 % kaikista adjektiiveista). Kuvailu on kaupunkilehti Aamusetissa yllättäen yleisempää kuin valtakunnallisessa Z:ssä. Asuinpaikkansa kertoo kuitenkin kolme Z:n ja vain yksi Aamusetin ilmoittaja. Ryhmän yleisyys Aamusetissa selittyykin kansallisuuteen viittaavilla adjektiiveilla. Yksikään Z-lehden nainen ei kerro kansallisuuttaan, mutta Aamusetissa esiintyvät *inkerin-suomalainen, suomalainen ja ulkomaalainen*.

Samankaltaisuutta toisen kanssa kuvaa vain 2 % adjektiiveista. Sanoja esiintyy 12 kertaa, useimmin Aamusetissa. Yleisimmin esiintyy *samanhenkinen*, jolla on kaksi esiintymää Aamuset- ja yksi Z-lehdessä. On mielenkiintoista, että miesseuraa hakevat naiset kuvaavat itseään toisen kanssa samankaltaiseksi naisseuraa hakevia useammin. Samankaltaisuus ei ole ilmoittajien mielestä sukupuolesta kiinni, vaan siihen vaikuttaa ihmisen sisin.

Muita adjektiiveja esiintyy aineistossani yhteensä 21 kertaa. Sanojen osuus kaikista adjektiiveista on 5 %. Luokittelun ulkopuolisia adjektiiveja ei odotetusti ole kovin paljon, sillä olen laatinut luokittelun omaan aineistooni sopivaksi. Näitä luokitteluni

ulkopuolelle jääneitä sanoja löytyy hieman useammin Aamuset- kuin Z-lehdestä. Suosituin on neljä kertaa esiintyvä *tavallinen* (A 3 ja Z 1).

Luvussa 3.2 esittelin Muikku-Wernerin (2009: 69) laatiman ilmoituksen, jossa esiintyvät hänen aineistonsa yleisimmät adjektiivit. Ilmoitus oli seuraavanlainen:

Vapaa, nuori/nuorekas, naisellinen, kunnollinen nainen haluaa tutustua vapaaseen, raittiiseen, huumorintajuiseen ja kunnolliseen/rehelliseen/luotettavaan mieheen.

Lupasin laatia analyysini päätteeksi oman aineistoni pohjalta vastaavan ilmoituksen, joka koostuisi aineistoni suosituimmista adjektiiveista. Koostan ilmoituksen vain itsen esittelyyn käytetyistä adjektiiveista, sillä en ole työssäni käsitellyt lainkaan ihannekumppanin kuvailua kontakti-ilmoituksissa. Aamusetin ja Z:n ilmoitukset koostuvat adjektiiveista, jotka esiintyvät yli viisi kertaa (Aamusetissa näitä adjektiiveja on 8, Z:ssä 7). Lisäksi laadin ilmoituksen adjektiiveista, jotka esiintyvät koko aineistossani yhteensä yli kymmenen kertaa (näitä adjektiiveja on 7). Koostamani Aamusetin ja Z:n ilmoitukset eroavat toisistaan melko paljon:

Aamuset: Vapaa, iloinen, hoikka, nuorekas, vaalea, sopusuhtainen, reipas ja huumorintajuinen nainen

Z-lehti: Huumorintajuinen, hellä, luotettava, naisellinen, savuton, rehellinen ja herkkä nainen

Molempien lehtien ilmoitukset: Vapaa, huumorintajuinen, iloinen, hoikka, nuorekas, naisellinen ja hellä nainen

Aamusetin ja Z-lehden suosituimmat sanat eroavat toisistaan hyvinkin paljon ja täsmälleen samoja adjektiiveja esiintyy vain yksi (*huumorintajuinen*). Molempien lehtien ilmoituksista koostettu ilmoitus sisältää neljä Aamusetin ja kolme Z:n suosituinta adjektiivia. Erot suosituimpien adjektiivien välillä ovat ilmeiset, mutta mistä tämä mahtaa johtua?

Aamusetin malli-ilmoituksessa on 3 ulkonäköä ja 3 luonnetta kuvailevaa adjektiivia, joiden lisäksi sekä ystävänetsintää että ikää kuvailevia on kumpikin 1. Tämän perusteella Aamusetin ilmoittajille tuntuisi olevan tärkeintä kuvata omaa ulkonäköään sekä luonnettaan. Nämä ovat myös suurimmat ryhmät. *Hoikka, vaalea* ja *sopusuhtainen* vastaavat naiskauneuden vaatimuksia. Ominaisuudet ovat positiivisia ja edistävät

”myyntiä”, joten niiden käyttö on kannattavaa. Perinteistä naiskuvaavaa tukevat adjektiivit *iloinen* ja *nuorekas*. *Vapaa* on kontakti-ilmoituksille tyypillinen epiteetti, jolla vakuutetaan lukija omasta valmiudesta uuteen suhteeseen.

Z:n ilmoituksessa luonnetta kuvailevia adjektiiveja on peräti viisi, perushyveitä sekä luonnetta ja ulkonäköä (yhdessä) kuvailevia 1 molempia. Luonteen kuvailu onkin suurin ryhmä, jolla Z:n naiset itseään kuvailevat. *Huumorintajuinen*, *hellä*, *luotettava*, *rehellinen* ja *herkkä* ovat ihmissuhteessa arvostettuja ominaisuuksia. Lisäksi ilmoittajat kertovat olevansa *naisellisia* ja *savuttomia*. *Naisellinen* on kiintoisa adjektiivi, jonka vastakohtana työssäni on esiintynyt *poikamainen* (huom. *miehekäs* tai *tyttömäinen* eivät esiinny kertaakaan, ks. myös s. 54).

Molempien lehtien yhteisestä malli-ilmoituksesta luonnetta kuvaa 3 adjektiivia, kaikkia muita (ikä, luonne, luonne ja ulkonäkö sekä ystävänetsintä) 1 kutakin. Luonnetta kuvaavat adjektiivit ovatkin suurin adjektiivien ryhmä. Muikku-Wernerin (2009: 69) ilmoitus sisältää neljä yleisintä adjektiivia, joista kolme on yhtäläisiä oman aineistoni kanssa. Poikkeus hänen luettelossaan on *kunnollinen*, joka esiintyy omassa aineistossani vain yhdessä Aamusetin ilmoituksessa.

Viitaniemen (1997: 52) aineistossa naisten seitsemän suosituinta adjektiivia ovat *vapaa*, *rehellinen*, *huumorintajuinen*, *yksinäinen*, *hoikka*, *luotettava* ja *vaalea*. Näistä vain *rehellinen* ja *yksinäinen* eivät ole oman aineistoni seitsemän suosituimman joukossa. Kymmenen aineistoni naista kuvaa itseään *rehelliseksi*, joten sana on kuitenkin suosituimpien joukossa. Sitä vastoin vain yksi kuvaa itseään epiteetillä *yksinäinen*.

City-lehden kontakti-ilmoituksia tutkinut Pesonen (1995: 185) ei löytänyt aineistostaan yhtään negatiivista itsen kuvailua. Omassa aineistossani selkeästi negatiivisia ovat ainakin *lihava* ja *ruma*, jotka kumpikin ovat samasta Aamusetin ilmoituksesta. Pääosin itsen kuvailu on hyvinkin positiivista ja vastaamaan houkuttelevaa. City-lehden ilmoittajat eivät viittaa sanalle *iloinen* ikinä itsen vaan pelkästään toiseen (mts. 181), mutta omassa aineistossani se on kolmanneksi suosituin adjektiivi.

Homomiehet kertovat harrastuksistaan heteromiehiä useammin (Pesonen 1995: 182). Oman aineistoni mukaan heteronaiset kuvailevat harrastuksiaan ja ajanviettotapojaan ei-heteroita useammin adjektiiveilla. Kuvailuissa käytetään usein pitkiäkin

partisiippimuotoja, kuten *asioita X ja Y harrastava*. Erilaisia harrastuksia ja aktiviteetteja kuvaavia substantiiveja esiintyy kuitenkin vain ei-heteroilla.

6.2 Substantiivit

Itseen voi viitata eri substantiivilla sen mukaan, mitä itsestään haluaa kertoa ja mitä puolia korostaa. Molemmista lehdissä esiintyy 87 erilaista substantiivia, mutta Z:n ilmoittajat viittaavat itseensä monipuolisemmin kuin Aamusetin. Olen koonnut substantiivien esiintymät (sekä sanojen että saneiden osalta) taulukkoon 3. Kaikki saneet löytyvät liitteestä 6, johon olen koonnut ne sekä lehdittäin että yhteensä.

	Aamuset		Z-lehti		Yhteensä	
	Eri subst.	Subst. yht.	Eri subst.	Subst. yht.	Eri subst.	Subst. yht.
Nainen	2	60	1	29	3	89
Tyttö/mimmi	4	5	5	7	9	12
Perheasema	7	10	3	3	10	13
Lesbous	–	–	10	25	10	25
Aktiviteetit	–	–	8	8	8	8
Ulkonäkö	2	2	2	3	5	7
Luonne/olemus	2	2	5	5	7	7
Muut	7	8	7	7	13	14
Yhteensä	24	87	41	87	64	175

TAULUKKO 3. Eri substantiivien sekä kaikkien substantiivien esiintymien määrät Aamuset- ja Z-lehdissä sekä molemmissa yhteensä.

Aineistossani yleisin on *nainen*, joka kattaa yli puolet kaikista substantiiveista (ks. kuvio 3 liitteestä 6). Tulos on yhtäläinen Viitaniemen (1997: 35) tutkimuksen kanssa. Epiteetti *nainen* esiintyy noin kaksi kertaa useammin Aamusetissa kuin Z:ssä. Lisäksi yksi Aamusetin ilmoittajista korostaa olevansa *Nainen*. Lisäksi *nainen* esiintyy erilaisissa yhdyssanoissa (esim. *yksinhuoltajanainen*, *lesbonainen*). Näitä substantiiveja on aineistossani noin 66 %.

Tyttö/mimmi-ryhmään kuuluvia substantiiveja löytyy melko tasainen määrä molemmista lehdistä. Aamusetin naiset kuvaavat itseään pelkästään *tytöiksi* (yksi

käyttää deminutiivijohdosta *tyttönen*), kun taas Z:n naisista kaksi on *mimmejä*. *Tyttö* tai *mimmi* tuo ilmoitukseen tuttavallisuutta (Viitaniemi 1997: 36).

Perheaseman kuvaileminen substantiivilla on Aamusetin ilmoittajille yleisempää kuin Z-lehden. Aamusetissa neljä naista viittaa itseensä leskeytensä ja kuusi yksinhuoltajuutensa kautta, Z:ssa kaikki kolme viittaavat itseensä yksinhuoltajana. Z:n naiset eivät viittaa itseensä leskinä todennäköisesti sen vuoksi, että he eivät ole voineet avioitua toisen naisen kanssa ja näin jäädä leskeksi. Toisaalta leskeksi jäämisestä voidaan puhua silloinkin, kun avoliitto tai muu pitkäaikainen, vakava suhde päättyy toisen kuolemaan. Z:n naiset voivat olla leskiä myös entisen heteroavoliittonsa jäljiltä. Mahdollisiin entisiin miessuhteisiinsa naiset eivät kuitenkaan viittaa muutoin kuin lastensa ja äitiytensä kautta.

Lesboudestaan kertovat odotuksenmukaisesti vain Z-lehden ilmoittajat. Näitä substantiiveja on kymmenen sanaa ja 25 sanetta, mikä tekee ryhmästä toiseksi suurimman heti epiteetin *nainen* jälkeen. Suosituin on kymmenen naisen käyttämä *l-nainen*. *Bi-naisia* on yksi ja *femmejä* neljä. Lesbous on Z:n naisille tärkeä tapa määrittellä itsensä. Sen avulla luodaan me-henkeä ja erottaudutaan heteroseksuaalisesta valtaväestöstä.

Samoin **harrastuksistaan ja aktiviteeteistaan** kertovat substantiivilla vain Z-lehden ilmoittajat (8 sanaa ja sanetta). Tämä on hieman yllättävää, sillä Aamusetin ilmoittajat harrastavat ilmoituksistaan päätellen kuitenkin runsaasti. Aamusetin naiset käyttävät harrastustensa kuvailuun kuitenkin adjektiiveja Z:n naisia useammin.

Ulkonäköä kuvaavalla sanalla itseensä viittaa kuusi naista, joista neljä on Z-lehden ilmoittajia. Kolme naista kuvaa itseään hiusten värinsä kautta: *punapääh* (Z 2) ja *vaaleaverikkö* (A 1). Lisäksi molemmista lehdistä löytyy itsensä kokonsa mukaan määrittelevä henkilö: Aamusetissa *XL-nainen* ja Z:ssa *XL-missi*. Ulkonäön kuvailu on huomattavasti suosittumpaa adjektiiveilla kuin substantiiveilla.

Luonnetta ja koko olemustaan on kuvannut substantiivilla yhteensä seitsemän naista. Yleisimmin ryhmä on Z:n ilmoittajien käytössä, Aamusetissa sanoja esiintyy vain kahdessa ilmoituksessa. Kaikki ryhmän sanat ovat keskenään erilaisia ja kuvaavat

ilmoittajaansa monipuolisesti. Neljä Z-lehden sanoista on luokiteltavissa ironisiksi, esimerkiksi *mörökölli*.

Muita, aiempiin ryhmiin sopimattomia on 13 substantiivia. Kummastakin lehdestä löytyy horoskooppiin (*vaaka-nainen, rapu*) ja ammattiin (*hoituri, virkanainen*) liittyvät epiteetit. Nimityksen *virkanainen* Viitaniemi (1997: 39–40) katsoo olevan eräänlainen yleisnimitys, jolla on selvä statusarvo. Kiintoisasti Aamusetissa esiintyy *yhden miehen nainen*, jonka pari Z-lehdessä on *yhden naisen nainen*. Z:n ilmauksen luokittelin lesbouteen liittyväksi. Etunimiä aineistossani ei esiinny.

6.3 Otsikot ja nimimerkit

Eräs aineistoni oleellinen ero on, että otsikoita esiintyy pääosin Z:ssa ja nimimerkkejä Aamusetissa. Vain yhdestä Aamusetin ilmoituksesta puuttuu nimimerkki ja yhdestä Z:n ilmoituksesta otsikko. Aamusetin aineistossa on kuitenkin 15 otsikoksi katsomaani aloitusta. Vastaavasti 13 Z-lehden ilmoitusta päättyy nimimerkkimäiseen lopetukseen. Työssäni kutsun näitä otsikoiksi ja nimimerkeiksi, vaikka niitä ei ehkä kirjoittajansa mielestä sellaisiksi olekaan tarkoitettu.

Aamusetin otsikoista yhdeksän on tarkoitettu huomion herättämiseksi, suosituin on viiden naisen käyttämä *Hei!*. Tervehdyksen tarkoituksena saattaa olla ilmoituksen tekeminen persoonallisemmaksi ja lukijaa puhuttelevammaksi. Jonkinlaiseksi vastapariksi huomion herättämiselle voisi nähdä kysymyslausekkeen. Kuusi otsikoista sisältää kysymyksen, joista viisi viittaa suhteen haettuun osapuoleen tai meihin yhdessä, esimerkiksi *Missä olet vapaa mies?* ja *Avaisiko uusi kevät meille yhteisen tien?*.

Kolme Z-lehden nimimerkeistä kuvaa kirjoittajansa kotipaikkaa tai muutoin rajaa asuinseutua, kuten *Hmi-Tre-Vammala*. Yksi ilmoitus on todella tarkoitettu nimimerkiksi: *Nimim. Vihtori ja Klaara* (kyseessä on naisparin yhdessä jättämä ilmoitus). Kenties nimimerkit kuuluvat niin selkeästi kontakti-ilmoitusten genreen, että kirjoittajat ovat halunneet päättää tekstinsä nimimerkkiin lehden käytännöstä huolimatta. Z:n nimimerkeistä suurin osa kuvailee suhteen haettua osapuolta tai meitä yhdessä. Tällainen on esimerkiksi *Vain sinä, minä ja sun kitara*. Kahta nimimerkkiä en

ole osannut lajitella mihinkään ryhmään, mutta esimerkiksi *Tveka inte!* voisi olla huomion herättämistä.

Käsittelen vielä hieman otsikoiden ja nimimerkkien eroja aineistoni pohjalta (Z:n 99 otsikkoa ja 99 Aamusetin nimimerkkiä). Otsikossa kotipaikkansa ilmoittaa joka kymmenes kirjoittaja. Odotuksenmukaisesti nimimerkkinä sitä vastoin toimii nimi (noin 14 % kaikista nimimerkeistä). Nimenä on yleensä jonkinlainen salanimi, kuten *Tähtönen*. Sekä otsikoista että nimimerkeistä noin joka kolmannes tarkentaa suhteen laatua, kertoo hakijan yksinäisyydestä tai viittaa suoraan hakijaan ja yhteiseen elämään (*Ei seikkailijoille; Ystäviä etsiskellen; Kumppaniksi tuletko mun*). Huomion ja kiinnostuksen herättäminen on yleisempää otsikossa. Tämä johtuu siitä, että otsikon tehtävänä onkin suurelta osin juuri lukijan huomion saaminen. Kiinnostusta herättävä otsikko lisää ilmoituksen lukijoiden määrää. Metaforien käyttö ja tunnelman luominen on lähes yhtä yleistä molemmissa. Esimerkiksi viittaus vuodenaikaan sitoo ilmoituksen sen hetkiseen hetkeen. Lisäksi se luo yhtenäisen tilan ilmoittajan ja lukijan välille.

Selkeästi itseä kuvailevia adjektiiveja ja itseen viittaavia substantiiveja esiintyy enemmän nimimerkeissä kuin otsikoissa. Tämä selittyy suurelta osin sillä, että nimimerkkinä on usein jonkinlainen (sala)nimi, kuten *Lumiperhonen*.

6.4 Muita huomioita

Kontakti-ilmoituksissa itseä kuvaillaan pääosin adjektiiveilla ja esimerkiksi Pesosen (1995: 174) aineistossa niiden osuus kaikista sanoista on 12 %. Itsen kuvailussa keskeisiä ovat lisäksi substantiivit, jolla itseen viitataan. Esimerkiksi omista harrastuksista kerrotaan kuitenkin muillakin tavoin kuin adjektiivein ja substantiivein. Itseä kuvaillaan leipätekstin lisäksi myös otsikoissa ja nimimerkeissä. Kontakti-ilmoituksissa oma minuus rakentuu näiden tutkimieni seikkojen lisäksi muillakin tavoin. Erilaisuudestaan huolimatta jokainen aineistoni teksti on tunnistettavissa kontakti-ilmoitukseksi, vaikka se esiintyisikin jossain muussa ympäristössä.

Joissain ilmoituksissa ei ole itsen kuvailua lainkaan tai sitä on hyvin niukasti. Adjektiivien määrä vaihtelee samoin paljonkin. Pesosen mielestä ilmoittaja kuitenkin kertoo itsestään eniten silloin, kun ilmoitus ei ole perinteistä adjektiivien luettelua.

Tekstityypistä poikkeavat ilmoitukset paljastavat ilmoittajastaan yksityiskohtia, jotka kertovat paljonkin kirjoittajastaan. Tämä saattaa toisaalta lisätä paljastumisen vaaraa ja enemmistö ilmoittajista kätkeekin itsensä adjektiivien taakse. (Pesonen 1995: 186.)

Get it while you can, girl

Freedom's just another word for nothing left to loose... Jäädään tai lähdetään, metsästetään myrskyjä, hukutaan pimeneviin iltoihin ja nukutaan pitkään sunnuntaisin. Vain sinä, minä ja sun kitara. (Z 5/01)

Ilmoitusten pituudella on suuriakin eroja. Osaksi ilmoituksen pituus riippuu lehdestä: Z-lehdessä ilmoituksen maksimipituus on 350 merkkiä, Aamusetissa 15 riviä. Näin Aamusetin ilmoitus voi olla pituudeltaan jopa 680 merkkiä, kuten alla olevassa esimerkissä¹⁵. Lisäksi ilmoituksen pituuteen vaikuttaa kirjoittajan persoona: toisille kirjoittaminen on luontevampaa ja sujuvampaa kuin toisille, toisille sitä vastoin on ominaista niukkasanaisuus ja olennaisessa pysyminen. Lyhyessä ilmoituksessa itsen ja toisen kuvailu on työstetty minimiin. Liian tiukka kuvailu vähentää todennäköisten vastaajien määrää. Ilmoittajan onkin tehtävä valinta sen suhteen, kuinka tiukasti rajaa vastaajat ja mitä itsestään todella haluaa kertoa.

28-vuotias, vaalea ja hoikka runotyttö haluaa tutustua alle 40-vuotiaaseen, sivistyneeseen ja aikuiseen mieheen. **Sinivuokko** (A 3.11.2001)

Löytyykö vielä tosi miestä? 55-65-vuotias, elämäsi balanssissa, olet sivistynyt ja pidät itsestäsi huolta, vapaa ja sanojesi mittainen, itsestäsi huolta pitävä, rehellinen, ethän myöskään tupakoi, eikä alko ole ongelma. Elämästäsi kuitenkin puutun minä. Olen 58-vuotias, vähän pyöreä, uskallan kyllä katsoa peiliin, ihan sopiva kainaloon. Kohta eläköityvä. Luonteeltani olen iloinen ja huumori ei puutu matkasta, oikeastaan kaikki kiinnostaa, konsertit, teatteri, matkailu, tanssikin (vaikka ei kapakat), koti-illat, hyvät ihmissuhteet, vain Sinä puutut! Turhan puhujat älkää vaivautuko! Kerro luottamuksella itsestäsi. Anna nimesi ja puhelinnumero, soitan varmasti! **Odotan sinua** (A 31.7.2002)

Suuri osa itsen kuvailusta kätkeytyy ihannekumppanin kuvailuun. Mikäli tavoitteena on löytää esimerkiksi *tanssitaiteinen mies*, on etsijänäkin todennäköisesti tanssimista harrastava henkilö. *Pidät matkustamisesta sekä ulkoilusta* viestii kirjoittajan itsekin pitävän samoista asioista, vaikka ilmoituksessa ei niin kerrotakaan. Oman itsensä kuvailu on todella monimuotoista ja tietyssä mielessä koko ilmoitus kuvaa

¹⁵ Z-lehdessä merkiksi lasketaan myös välimerkit, joten huomioin ne Aamusetin ilmoituksessakin.

kirjoittajaansa – siinäkin tapauksessa, ettei se sisältäisi lainkaan varsinaista itsen kuvailua, kuten seuraavassa esimerkissä.

En etsi rikasta, komeaa vaan huomaavaista, rakasta ja hellää miestä, jolla on joskus jopa aikaa olla paikoillaan. Lapset pelkkää plussaa. Hyvä myös jos vasara pysyy kädessä niin kotona kuin mökillä. N. 35-45, savuton.
Yksinäinen meritähti (A 10.1.2001)

Osa ilmoittajista käyttääkin itsen kuvailuun adjektiivia *vastaavanlainen*, *samanmoinen* tms. Kuten edellä (s. 30, 45) kerroin, näillä ilmauksilla voidaan viitata hyvinkin moninlaisiin ja laajoihin kuvailuihin.

7 Pohdinta

Työni lopuksi kokoaan vielä havaintoni yhteen ja pohdin syitä analyysini tuloksiin sekä vertailen työtäni aiempiin tutkimuksiin. Aluksi (luku 7.1) pohdin työtäni ja sen aihetta yleisesti. Johdannossa (luku 1.2) esitin joukon erilaisia työhypoteeseja sekä uskomuksiani siitä, minkälaisia seikkoja aineistostani tulisi löytymään. Alaluvussa 7.2 käyn hypoteesit ja tutkimusongelmat yksitellen läpi.

7.1 Yleistä pohdintaa

Oman itsen esittely kontakti-ilmoituksissa kertoo samalla jotain kulttuuristamme sekä aikakautemme arvomaailmasta. Pääosin itsen kuvailu on positiivista, sellaista minkälaisena haluamme itsemme nähtävän. Ilmoittajat kuvaavat täten tiedostamattaankin positiivisena pidettyä naiskuvaa ja toistavat kontakti-ilmoitusten käytänteitä. Oman itsen kuvailu saattaa hyvinkin olla rehellistä, mutta yleensä siinä jätetään kertomatta omista negatiivisista ominaisuuksista.

Osa kontakti-ilmoitusten sisältämästä informaatiosta on luettavissa ”rivien välistä”, esimerkiksi itsen ja toisen kuvailut kietoutuvat toisiinsa. Toisinaan ilmoittajat käyttävätkin termiä *vastaavanlainen* tai vastaavaa ilmaisua. Tällöin ilmoituksessa kuvailullaan joko itseä tai toista, toisinaan melko tarkastikin. Kuvailun jälkeen kerrotaan haettavan *vastaavanlaista* henkilöä tai että itse on *vastaavanlainen* kuin edellä kuvailtu ihannekumppani. Tapa on taloudellinen, sillä usein ilmoituksen hinta määräytyy sen

pituuden mukaan. Aamuset- ja Z-lehdet sallivat vain tietyn mittaisen ilmoituksen. Lyhyeen tekstiin tulee siis mahdollistaa mahdollisimman paljon kuvailua, mikä lisää mahdollisuutta löytää itselleen sopiva kumppani.

Aamusetin ja Z-lehden ilmoitukset eroavat toisistaan, mikä uskoakseni johtuu etsityn henkilön sukupuolesta. Naiset ja miehet etsivät ihannekumppanistaan erilaisia ominaisuuksia ja kohdistavat mielenkiintonsa eri seikkoihin. Tämä heijastuu siihen, miten ilmoittajan kannattaa itseään markkinoida. Toisaalta ilmoittajat ovat yksilöitä eikä yleispätevien päätelmien tekeminen ole mahdollista.

Suurelta osalta tutkimukseni tukee aiempia tutkimuksia. Vertailua aiempiin tutkimuksiin olen pyrkinyt tekemään aina, kun se on tuntunut mielekkäältä. Uskon tutkimukseni jatkavan suomalaista kontakti-ilmoitusten tutkimisperinnettä ja toivon sen osaltaan hyödyttävän jatkotutkimuksissa. Olisi kiinnostavaa jatkaa myöhemmin tutkimustani ja huomioida siinä myös toisen kuvailu. Itsen ja toisen kuvailut kietoutuvat toisiinsa, ja lukijan vastaamishalukkuuteen vaikuttaakin ilmoitus kokonaisuudessaan.

7.2 Yhteenveto

Aamusetin ja Z-lehden ilmoitukset eroavat toisistaan ainakin adjektiivisten ja substantiivisten ilmausten osalta. Aamusetin ilmoittajat toistavat ehkä tiedostamattaankin perinteistä naiskuvaa, johon kuuluu miellyttävä ulkonäkö sekä käytös. Aamusetin ilmoittajat ovatkin kuvanneet ulkonäköään useammin kuin Z-lehden. Molemmissa lehdissä ulkonäön kuvailu on pääosin positiivista tai neutraalia. Joko miehet todella arvostavat ulkonäköä naisia enemmän tai sitten tämä uskomus on syvään juurtunut. Aamusetin naiset kuvailevat myös reippauttaan ja myönteistä elämänasennettaan Z:n naisia useammin.

Z:n naiset ovat Aamusetin naisia selkeästi nuorempia, ilmoittajien välinen keski-ikä eroaa toisistaan yli kymmenellä vuodella. Ei-heteronaisten saattaa olla melko hankala löytää itselleen kumppania. Etenkään pienillä paikkakunnilla heillä ei ole kohtauspaikkoja, kun taas heteronaiset voivat kokeilla kumppaninhakua esimerkiksi ravintoloista. Kontakti-ilmoitukset ovat luonteva vaihtoehto, mikäli seuranhaku muutoin on vaikeaa tai jopa mahdotonta. Osassa Z-lehden ilmoituksissa viitataan myös

mahdollisuuden muuttaa, mikäli ihannekumppani asuu toisessa kaupungissa – *Suomihan on pieni maa*, kuten eräs naisista kirjoitti. Toisaalta asuinalue voi olla tarkastikin määritelty.

Lehtityypit vaikuttavat ilmoituksiin ja selittävät osan niiden välisistä eroista. Aamuset on turkulainen kaupunkilehti ja Z maanlaajuisesti ilmestyvä, ei-heteroille suunnattu aikakauslehti. Z-lehden ilmoitukset ovat avoimia, kuten aiempien tutkimusten perusteella odotinkin. Koodi-ilmoituksia en ilmoituksista löytänyt tai sitten ne eivät auenneet itselleni, koodia tuntemattomalle. Osa ilmoittajista viittaa itseensä alakulttuurin sanoilla *femme* ja *lepakko*, jotka eivät välttämättä ole tuttuja Aamusetin lukijoille. Aamusetin ilmoittajat ovat vanhempia kuin Z-lehden, mutta tämä ei juurikaan heijastu ilmoitustekstien tyyliin ja sävyyn.

Ennako-odotuksistani huolimatta Aamusetin naiset kuvailevat itseään useammilla adjektiiveilla kuin Z-lehden. Määrä on suurempi sekä sanojen että saneiden tasolla. Erot adjektiivien määrässä saattavat selittyä lehtien eroilla. Z-lehden ilmoitus voi olla pituudeltaan 350 merkkiä, Aamusetin 15 riviä. Omassa aineistossani Aamusetin ilmoitus on pisimmillään 680 merkkiä (olen laskenut mukaan myös välilyönnit, sillä ne huomioidaan Z-lehdessäkin). Aamusetin ilmoitus voi siten olla lähes kaksi kertaa yhtä pitkä kuin Z:n. Adjektiivien väliset erot voisivat muuttua, mikäli molemmissa lehdissä sallittaisiin yhtä pitkät ilmoitukset.

Z-lehden ilmoittajat viittaavat itseensä kuitenkin monipuolisemmilla substantiiveilla kuin Aamusetin. Substantiiveja on yhtä monta kummankin lehden aineistossa. Aamusetin ilmoittajat viittaavat itseensä substantiivilla nainen yli kaksi kertaa useammin kuin Z-lehden ilmoittajat. Toisaalta Z:n ilmoittajat viittaavat itseensä usein lesboutensa kautta, joka tuntuukin olevan heille tärkeä määrittelykeino. Uskon tämän johtuvan siitä, että vähemmistöt kokevat tärkeäksi määrittellä itsensä suhteessa valtaväestöön. Lesbous on tärkeä osa omaa identiteettiä ja itsen määrittelytapa. Heteroilmoittajien ei sitä vastoin ole tarpeellista kuvailla itseään heteroina.

Me-tunne rakennetaan kussakin ilmoituksessa omalla tavalla, toisissa hyvinkin tarkasti ja tunteenomaisesti. Intertekstuaalisuuden voisi katsoa eräänlaiseksi koodi-ilmaisuksi, onhan sillä tarkoitus luoda me-tunne itsen ja ihannekumppanin välille. Intertekstuaalisia

viittaukset kohdistuvat aineistossani pääosin musiikkiin. Lainaamalla tunteisiin sopivaa kappaletta voi muutamalla sanalla kuvata omia ajatuksiaan ja toiveitaan.

Z:n ilmoittajat pitävät tärkeänä maantieteellisen sijaintinsa kertomista. Hieman yllättäen osa Aamusetin ilmoittajistakin kertoi asuinpaikkansa, useimmiten suomalaisuutensa tai ulkomaalaisuutensa kautta. Naiset kertovat ulkomaalaisuudestaan ehkä sen vuoksi, että se nähdään itseä merkittävästi määrittävänä tekijänä (kuten lesbous). Aamusetin ilmoituksista ei löytynyt Turun murretta, eikä yleispuhekieltä myöskään juuri esiintynyt kummassakaan lehdessä. Ilmoittajat ovat halunneet kirjoittaa huolellisen, kirjakielisen ilmoituksen, joka kertoo samalla heidän luonteestaan.

Olen tarkastellut työssäni mainoskieltä, sillä kontakti-ilmoitukset ja mainokset ovat lähtökohdiltaan samantapaisia. Molemmissa on kyse tuotteen tai palvelun markkinoinnista – kontakti-ilmoituksissa ”myytävä tuote” on oma itse. Kenties suurin poikkeavuus perinteisen mainoksen ja kontakti-ilmoituksen välillä ilmenee kohdeyleisössä: kontakti-ilmoittajat hakevat tyypillisesti yhtä seuralaista eikä heidän tavoitteenaan ole mahdollisimman suuri ”myynti”.

Kuten mainosten, myös kontakti-ilmoitusten perusrungoksi voisi katsoa AIDA-kaavan. AIDA-kaavan mukaan teksti rakentuu neljästä seikasta: huomio, kiinnostus, halu ja toiminta. Hyvä ilmoitus kiinnittää lukijan huomion ja herättää hänen kiinnostuksensa. Huomio herätetään esimerkiksi kiinnostavalla otsikoinnilla ja nimimerkillä. Molemmissa lehdissä nämä on lihavoitu ja siten helppo huomata. Itse leipätekstin on herätettävä lukijan kiinnostus. Yleensä leipätekstissä esiintyvä kuvailu luo ilmoittajasta positiivisen kuvan. Kiinnostus johtaa puolestaan haluun vastata, mikä aiheuttaa toiminnan.

Ei-heteroseksuaalien asema Suomessa on parantunut selvästi viimeisen sadan vuoden aikana. Asenteiden muutos näkyy myös siinä, että nykyisin muidenkin kuin heteroiden on mahdollista hakea lehti-ilmoituksien avulla seuraa. Ilmoituksia ei enää tarvitse verhota koodien kätköön, vaan omista mieltymyksistään ja toiveistaan voi kertoa hyvinkin avoimesti. Tämä näkyy myös heteroiden ilmoituksissa. Ilmoittaja esiintyy kuitenkin poikkeuksetta anonyymisti, joten ilmoituksissa näkyy tietynlainen kätkeminen. Lisäksi eräs aineistoni nainen kertoo olevansa *ns. ”kaapissa elävä”*, joka kertoo hänen salaavan rakkautensa naisiin ulkomaailmalta.

Kontakti-ilmoitukset syntyvät toiveesta löytää ystävä, mutta kukin ilmoitus muotoutuu kirjoittajansa persoonallisuuden ja ajatusmaailman mukaisiksi. Lehtien palstoilla näkyekin ilmoituksia yhdistävän ystävänpaivuun lisäksi lukuisa määrä erilaisia yksilöitä. Parisuhde ja yhteiselo ovat nykypäivänäkin tärkeitä ja niiden etsimiseen voidaan käyttää erilaisia keinoja. Yksinäinen sydän on luova ja toiveikas.

Lähteet

Aineslähteet

Aamuset (A) on kahdesti viikossa ilmestynvä turkulainen kaupunkilehti, jonka levikki on 136 000 (v. 2009). Aineistoni on seuraavista lehdistä:

Vuosi 2001: numerot 10.1., 7.2., 13.4., 8.8., 10.10., 3.11., 7.11., 12.12.

Vuosi 2002: numerot 9.1., 30.1., 13.2., 6.3., 20.3., 3.4., 17.4., 24.4., 8.5., 19.6., 31.7., 14.8., 4.9., 25.9., 9.10., 6.11., 11.12.

Z-lehti (Z) on kuudesti vuodessa ilmestynvä ei-heteroille suunnattu aikakauslehti. Sen levikki on 4 000 – 6 000 (v. 2009). Aineistoni on seuraavista lehdistä:

Vuosi 2001: numerot 5–6

Vuosi 2002: numerot 1–6

Vuosi 2003: numerot 1–6

Kirjallisuus

Aamusetin mediakortti 2009. [Verkkoversio, viitattu 11.10.2009.] Saatavissa <http://www.aamuset.fi/mediakortti.html>.

Berghaus, Margot 1985: *Partnersuche angezeigt. Zur Soziologie privater Beziehungen*. Ullstein, Frankfurt am Main.

Coupland, Justine 1996: Dating advertisements. Discourses of the commodified self. *Discourse and Society* 7 (2), s. 187–207.

Digirakkaus. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja II. Toim. Ulla Paunonen ja Jaakko Suominen. Turun yliopisto, Turku.

Hautanen, Tarja 2005: *Yksityistilaisuus. Turkulaisten homojen ja lesbojen kulttuurihistoriaa*. Psyke ry./Turun alueosasto. SETA julkaisuja 18, Turku.

Hasan, Ruqaiya 1989 [1985]: The Structure of a text. Teoksessa *Language, context, and text: Aspects of language in a social-semiotic perspective*. Toim. M. A. K. Halliday ja Ruqaiya Hasan. Oxford University Press, Oxford.

Hentilä, Jorma 2004: *Kolmen vuosikymmenen merkkipaaluja*. [Verkkodokumentti.] Päivitetty 14.5.2004. [Viitattu 16.11.2009.] Saatavissa: http://www.seta.fi/doc/arkistokohtaan/Kolmen_vuosikymmenen_merkkipaaluja.pdf

Holappa, Anna 2004: Uhkea blondi huhuilee akateemista nallekarhuaan. Oikeaoppinen sukupuoli Internetin deitti-ilmoituksissa. Teoksessa *Digirakkaus*. Toim. Ulla Paunonen ja Jaakko Suominen. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja II. Turun yliopisto, Turku.

Ilmoitukset 2009. [Verkkodokumentti, viitattu 24.1.2010.] Saatavissa: <http://aamuset.ilmoitukset.com>

Iltanen, Kaarina 2000: *Mainonnan suunnittelu*. 7. ja uudistettu painos. Markkinointi-instituutin kirjasarja N:o 53. WSOY, Helsinki.

Itkonen, Terho 2007: *Uusi kieliopas*. 3., tarkistettu painos, tarkistanut ja uudistanut Sari Maamies. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.

Jussila, Raimo ja Länsimäki, Maija 1994: *Se siitä. Suomen kielen seksisanakirja*. WSOY, Helsinki.

Keltikangas-Järvinen, Liisa 1996: Suomalainen kansanluonne. Teoksessa *Olkaamme siis suomalaisia*. Toim. Pekka Laaksonen ja Sirkka-Liisa Mettomäki. Kalevalaseuran vuosikirja 75–76. SKS, Helsinki.

Koivisto, Helinä 1987: *Partisiippien adjektiivistuminen suomen kielessä*. SKST 474. SKS, Helsinki.

Kontula, Osmo ja Haavio-Mannila, Elina 1993: *Suomalainen seksi. Tietoa suomalaisten sukupuolielämän muutoksesta*. WSOY, Helsinki.

Kortesalmi, Anna 2009: *Voltin lehdistötiedote*. [Verkkodokumentti.] Päivitetty 25.9.2009. [Viitattu 24.1.2010.] Saatavissa: <http://voltti-lehti.fi/voltin-ilmestyminen-loppuu.htm>

KS = *Kielitoimiston sanakirja*. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 140. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 140, Helsinki 2006. [Verkkoversio, viitattu 1.9.2009.] Saatavissa: <http://ezproxy.utu.fi:2054/mot/turkuyo/netmot.exe?UI=figr&height=151>.

Laki ja samaa sukupuolta olevien parisuhteet. Työryhmän ehdotus. Oikeusministeriön lainvalmisteluosaston julkaisu 2/1999, Helsinki.

Lassila, Anna 1996: Tutut roolit, tuntemattomat alueet. Butch, femme ja identiteettipolitiikan dekonstruktio. Teoksessa *Uusin silmin. Lesbinen katse kulttuuriin*. Toim. Pia Livia Hekanaho, Kati Mustola, Anna Lassila ja Marja Suhonen. Yliopistopaino, Helsinki.

Lehtonen, Mikko 2004: Suomi rajamaana. Teoksessa *Suomi toisin sanoen*. Toim. Mikko Lehtonen, Olli Löytty ja Petri Ruuska. Vastapaino, Tampere.

Lotvonen, Tarja 1996: ”Etsin sinua!” Henkilökohtaista-ilmoitukset vuosina 1950, 1970 ja 1990. Teoksessa *Vitsistä videoon. Uusia kirjoituksia nykyperinteestä*. Toim. Eeva-Liisa Kinnunen, Kaarina Koski, Riikka Penttilä ja Minttu Pietilä. Tietolipas 146. SKS, Helsinki.

Lyhenneluettelo 2009. *Kielikello* nro 4. Kielenhuollon tiedotuslehti, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.

Löytty, Olli 2004: Erikoisen tavallinen suomalaisuus. Teoksessa *Suomi toisin sanoen*. Toim. Mikko Lehtonen, Olli Löytty ja Petri Ruuska. Vastapaino, Tampere.

Mattila, Hanna ja Kemppainen, Päivi 2004: Nettirakkaudesta parisuhteeksi. Internetissä kumppanuuden syntymistä edistävät tekijät. Teoksessa *Digirakkaus*. Toim. Ulla Paunonen ja Jaakko Suominen. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja II. Turun yliopisto, Turku.

Minkkinen, Sirkka, Nordenstreng, Kaarle, Rand, Max ja Starck, Margaretha 1979: *Joukkotiedotus*. 2., uudistettu painos. Tammi, Helsinki.

Monto, Vivikka 2000: *Kontakti-ilmoitusten adjektiivit Helsingin Sanomissa vuosina 1960 ja 1996*. Pro gradu -työ. Suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitos. Tampereen yliopisto, Tampere.

Muikku-Werner, Pirkko 2002: Minä, sinä ja me – kontakti-ilmoitusten ihmis- ja ihmissuhdekuva. Teoksessa *Kieli yhteiskunnassa – yhteiskunta kielessä*. Toim. Anna Mauranen ja Liisa Tiittula. AFinLA:n vuosikirja 2002/n:o 60. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, Jyväskylä.

-----2003: Kirjeenvaihtoa ja iltapäiväkahveja – kontakti-ilmoitusten ihanneihmiset ja -suhteet. *Virittäjä*, s. 322–350.

-----2005: ”Yhteiset ilot”. Kontakteja nimimerkein. Teoksessa *Tekstien arki. Tutkimusmatkoja jokapäiväisiin merkityksiimme*. Toim. Vesa Heikkinen. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 135. Gaudeamus, Helsinki.

-----2009: *Tositarkoituksella. Näkökulmia kontakti-ilmoituksiin*. SKS, Helsinki.

Mustola, Kati ja Pakkanen, Johanna 2007: Johdanto. Teoksessa *Sateenkaari-Suomi. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa*. Toim. Kati Mustola ja Johanna Pakkanen. Like, Helsinki.

Mustola, Kati 2007: Suomalaisten lesbo- ja homoliikkeiden historiaa. Teoksessa *Sateenkaari-Suomi. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa*. Toim. Kati Mustola ja Johanna Pakkanen. Like, Helsinki.

Mäntynen, Anne 2006: Näkökulmia tekstiin ja tekstilajien rakenteeseen. Teoksessa *Genre – tekstilaji*. Toim. Anne Mäntynen, Susanna Shore ja Anna Solin. Tietolipas 213. SKS, Helsinki.

Paasonen, Susanna 2004: Sääntöjä Marsille ja Venukselle. Nettiromanssin sukupuolitetut käsikirjoitukset. Teoksessa *Digirakkaus*. Toim. Ulla Paunonen ja Jaakko Suominen. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja II. Turun yliopisto, Turku.

Pakkanen, Johanna 2007: Kaappi. Teoksessa *Sateenkaari-Suomi. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa*. Toim. Kati Mustola ja Johanna Pakkanen. Like, Helsinki.

Paunonen, Ulla 2004: <Seireeni> *huokaus*, Missä Mr. Cool? Tapaustutkimus aikuisten virtuaalisista seurusteluyhteisöistä. Teoksessa *Digirakkaus*. Toim. Ulla Paunonen ja Jaakko Suominen. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja II. Turun yliopisto, Turku.

Perheet 2008. [Verkkodokumentti.] Päivitetty 29.5.2009. [Viitattu 27.11.2009]. Saatavissa: http://tilastokeskus.fi/til/perh/2008/perh_2008_2009-05-29_tie_001_fi.html

Pesonen, Henna 1995: ”Jos värähdit, ota yhteyttä”. City-lehden kontakti-ilmoitusten analyysia. Teoksessa *Kelaa vähä – kirjoituksia nuorista ja kielestä*. Toim. Seija Aalto ja Susanna Shore. Suomen kielen laitos. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Pitkänen, Antti J. ja Kohonen, Viljo 1984: *Johdatus kvantitatiiviseen kielen-tutkimukseen ja alan ATK-sovelluksiin*. Gaudeamus, Helsinki.

PS = *Suomen kielen perussanakirja I-II*. 2. painos. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 55. Valtion painatuskeskus, Helsinki 2004.

Raninen, Tarja ja Rautio, Päivi 2003: *Mainonnan ABC*. WSOY, Helsinki.

Rinne kangas, Arja 1996: *Der unpersonliche Markt für das persönliche Glück. Deutsche und Finnische Heiratsanzeigen im Vergleich*. Pro gradu -tutkielma. Germaanisien filologian laitos. Oulun yliopisto, Oulu.

Sateenkaari-Suomi. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa. Toim. Kati Mustola ja Johanna Pakkanen 2007. Like, Helsinki.

Shalom, Celia 1997: That great supermarket of desire. Attributes of the desired other in personal advertisements. Teoksessa *Language and Desire*. Toim. Keith Harvey ja Celia Shalom. Routledge, Lontoo.

Shore, Susanna ja Mäntynen, Anne 2006: Johdanto. Teoksessa *Genre – tekstilaji*. Toim. Anne Mäntynen, Susanna Shore ja Anna Solin. Tietolipas 213. SKS, Helsinki.

Siikala, Anna-Leena 1996: Suomalaisuuden tulkintoja. Teoksessa *Olkamme siis suomalaisia*. Toim. Pekka Laaksonen ja Sirkka-Liisa Mettomäki. Kalevalaseuran vuosikirja 75–76. SKS, Helsinki.

SKS = Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

SKST = Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia.

Soininen, Marjaana 1995: *Tieteellisen tutkimuksen perusteet*. Turun yliopiston täydennyskoulutuksen julkaisuja 43, Turku.

Solin, Anne 2006: Genre ja intertekstuaalisuus. Teoksessa *Genre – tekstilaji*. Toim. Anne Mäntynen, Susanna Shore ja Anna Solin. Tietolipas 213. SKS, Helsinki.

Suominen, Jaakko 2004: Tietokonetsseista alttarille? Digitaalisen parinvalinnan suomalaista historiaa. Teoksessa *Digirakkaus*. Toim. Ulla Paunonen ja Jaakko Suominen. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja II. Turun yliopisto, Turku.

Tiede, teknologia ja tietoyhteiskunta 2009. [Verkkodokumentti.] Päivitetty 19.3.2009. [Viitattu 24.1.2010.]. Saatavissa: http://tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_tiede.html#laitevaranto

Toimintakertomus 2008. [Verkkodokumentti, viitattu 24.1.2010.] Saatavissa: <http://seta.fi/index.php?k=16978>

Varis, Markku 1998: *Sumea kieli. Kiertoilmausten muoto ja intentio nykysuomessa*. SKST 717. SKS, Helsinki.

Varsa, Hannele 1988: ”Varakas herra etsii päiväkahviseuraa”. Teoksessa *Salattu seksuaalisuus*. Seksuaalipoliittinen yhdistys Sexpo ry. WSOY, Helsinki.

Viitaniemi, Annikka 1997: ”Akseli etsii Elinaansa”. *Henkilökohtaista-palstojen ilmoitusten kieli*. Pro gradu -työ. Suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitos. Turun yliopisto, Turku.

VISK = Auli Hakulinen, Maria Vilkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen ja Irja Alho 2004: *Iso suomen kielioppi*. [Verkkoversio, viitattu 1.10.2009.] SKS, Helsinki. Saatavissa: <http://scripta.kotus.fi/visk>.

Voltin mediakortti 2009. [Verkkoversio, viitattu 12.10.2009.] Saatavissa <http://www.voltti-lehti.fi/images/Volttimediakortti2009.pdf>

Vuokko, Pirjo 2003: *Markkinointiviestintä*. Merkitys, vaikutus ja keinot. WSOY, Helsinki.

Väestö 2008. [Verkkodokumentti.] Päivitetty 16.6.2009. [Viitattu 27.11.2009]. Saatavissa: http://tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html#ulkomaidenkansalaiset

Wahlström, Iina 2002: ”Hei sinä viehkeä”. *Mielikuvat ja niiden asema Internetin seuranhakupalveluissa*. Pro gradu -työ. Kulttuurien tutkimuksen laitos. Turun yliopisto, Turku.

Liite 1

Kontakti-ilmoituksissa esiintyvät itseä kuvailevat adjektiivit ja adjektiivimaiset rakenteet. En mainitse tekstissäni kaikkia adjektiiveja, sillä osa pitkistä partisiippirakenteista on keskenään samankaltaisia.

Adjektiivi	A	Z	Yht.	Sivulla
03-suunnalla asuva		1	1	61
aikuinen		2	2	60, 75
aistikas	1		1	37–38
akateeminen	5	2	7	30, 40, 58, 73
akat. siv.	1		1	40
aktiivinen		1	1	55
allerginen		1	1	59
androgyyni		1	1	54, 72
asiallinen		1	1	55
autoileva		1	1	58
avoin	1	2	3	38, 55
avoliitossa asuva	1		1	42
boheemi	1		1	27, 39, 73
ei absolutisti	2		2	37, 71
ei arka/hiljainen		1	1	55
ei hullumman näköinen	1		1	40
ei mammonaa hakeva	1		1	45
ei ruttuturpainen	1		1	38–39
ei savuton	2		2	37, 71
elokuvista, urheilusta, mökkeilystä, matkailusta ja uusista haasteista pitävä		1	1	58
eläinrakas	1	1	2	42, 59
eläköityvä	1		1	42
elämän myönteinen	1		1	38
elämänmyönteinen	3		3	38
elämän rosoistakin puolta maistanut		1	1	62
empaattinen	1		1	38
empatiaan kykeneväinen		1	1	55
energinen	1	1	2	38, 55
eronnut	4		4	42, 74
farkuissa viihtyvä		1	1	57–58
fiksu	2	2	4	41, 58, 73
halukas		1	1	56–57
hauska		1	1	55
hellyyttäsi kaipaava		1	1	59
hellä	1	10	11	38, 55, 76–77

Adjektiivi	A	Z	Yht.	Sivulla
henkistä alaa edustava	1		1	42
herkeä		1	1	61–62
herkkä		6	6	56, 61–62, 76–77
hiljainen	2		2	39
hoikahko	1		1	39
hoikka	11	3	14	39–40, 57, 73, 76–77
huumorilla varustettu	1		1	38
huumorintajuinen	6	12	18	55, 32, 72, 76–77
hyvännäköinen	1		1	40
hyvätapainen	1		1	38
iloinen	13	2	15	55–56, 72, 76–77
inkerin-suomalainen	1		1	43–44, 75
innokas kokeilemaan uusia asioita		1	1	56
itsensä tunteva		1	1	62
itsenäinen	2		2	42
kahden lapsen kanssa asuva	1		1	42, 74
katseenkestävä	1	1	2	40, 57
keskikokoinen	1		1	39
keskimittainen		1	1	57
keskustelutaitoinen	1		1	41
kielitaitoinen	1		1	41
kiltti	1	3	4	38, 55
kiva		3	3	55
kivannäköinen	1	2	3	40, 57
kokeilunhaluinen	1		1	45
koti-iltoja arvostava	1		1	41
kotioloista pitävä	1		1	
kotona viihtyvä	2		2	
kunnollinen	1		1	38
kunnollista elämää elävä		1	1	54, 72
kuntoilua harrastava	2		2	37
kuolunpenkkejä kuluttanut		1	1	58
kurvikas		1	1	57
kuuhullu		1	1	56
kypsä		1	1	60, 75
kärsivällinen		1	1	55
laihahko		1	1	57
lapsellinen		2	2	56, 60
lempeä	1	1	2	38, 55
lihava	1		1	39–40, 77
liikunnallinen	2		2	37
lukem. musiikkia, kirjoittelua harrastava		1	1	58
luonnon ja luomun kypsytämä		1	1	62
luonnossa ja kotona viihtyvä	1		1	
luonnossa viihtyvä	1		1	

Adjektiivi	A	Z	Yht.	Sivulla
luonnosta, liikunnasta ja				
kulttuurista kiinnostunut	1	1		43
luotettava	2	8	10	38, 55, 76–77
lyhyt	1		1	39
lyhyttukkainen		1	1	57
lämmin		1	1	55
lämminsydäminen	1		1	38
mainittuja asioita omaava	1		1	45
merellä, maalla, mökillä, metsässä, hihtäen, pyöräillen, vaeltaen, kaupungin kulttuurissakin viihtyvä	1		1	27
monenlaisista asioista kiinnostunut		1	1	58
monenlaista liikuntaa harrastava		1	1	53
moottorinvaihdossa käynyt		1	1	62
mukava	4	2	6	38, 55
mukiinmahtuva	1		1	45–46
musiikista, matkustelusta, teatterista, tansseista ja koti-illoista pitävä	1		1	41
naisellinen	5	7	12	54, 72, 76–77
naisennäköinen		1	1	57
naisseuraa hakeva		1	1	59
normaalivartaloinen		1	1	57
ns. ”kaapissa elävä”		1	1	59–60
nuorekas	11	2	13	43, 60, 74, 76–77
nuori		1	1	60, 75
näitä asioita arvostava	1		1	45
nätti	2		2	40
omalaatuinen		1	1	56
omillaan toimeen tuleva	4		4	42
omillaan toimeentuleva		1	1	58–59
ok	1		1	46
ok-näköinen		3	3	57
paljon ajatteleva	1		1	
paljon maailmaa nähnyt	1		1	45–46
pieni	2		2	39
pirteä	1		1	38
pirtsakka	1		1	38
pitkä	3		3	39
pitkähkö	1		1	39
poikamainen		5	5	54, 57, 72, 77
positiivinen	2		2	38
puheliias	1		1	38
punatukkainen		1	1	57, 66
pyöreä	2		2	39

Adjektiivi	A	Z	Yht.	Sivulla
pyöreähkö	1		1	39
raitis	4	3	7	36, 53
rakkaudessa ujo		1	1	59
rauhallinen		3	3	56
rehellinen	4	6	10	38, 55, 76–77
rehti		2	2	55
reilu		1	1	55
reipas	8		8	38, 76
romanttinen	3	3	6	39, 56, 65, 73
ruma	1		1	40, 77
samanhenkinen	2	1	3	45, 61, 75
samanikäinen	2		2	44
samanmoinen	1		1	45, 83
samoilla ominaisuuksilla oleva	1		1	45
samoin tunteva	2		2	45
savuava		1	1	62
savuton	3	7	10	36, 53, 76
sekava		1	1	56
seurustelukumppania vailla oleva		1	1	59
sievä	1	1	2	40, 57
siilitukkainen		1	1	57
siisti	1	2	3	37, 54–55
S-kokoinen		1	1	57
sopiva kainaloon	1		1	45–46
sopusuht.	1		1	39
sopusuhtainen	9	1	10	38, 39, 57, 73, 76
sosiaalinen	1	1	2	38, 55
sporttinen		3	3	53
suomalainen	2		2	43, 75
sutjakka	1		1	40
sympaattinen		1	1	55
symppis		1	1	55
söpö		1	1	57
söötti		1	1	57
taiteellinen		1	1	56, 73
tamperelainen		2	2	61
tansseista pitävä	1		1	41
tanssia, matkustelua, löhöilyä, retkeilyä, mökkeilyä, ulkoilua, leffoja, teatteria ja koti-iltoja harrastava	1		1	
tanssitaitoinen	1		1	41
tasapainoinen	1	5	6	39, 56
tasokas		1	1	62
tavallinen	3	1	4	43, 45–56, 62, 76
tavallisen näköinen ja kokoinen		1	1	57

Adjektiivi	A	Z	Yht.	Sivulla
tav. kok.		1	1	57
teatterissa ja matkoilla käyvä	1		1	
terve	3		3	46
toimeentuleva	1		1	42
trendikäs		1	1	54
tumma	3	3	6	40, 57
tummahkoihiuksinen		1	1	57
tunteellinen	1	2	3	39, 56
tupakoimaton	1		1	36
turkulainen	1		1	43
työelämässä oleva	2		2	42
työssäkäyvä	1	2	3	58, 67
töissä rohkea		1	1	55
ujo		2	2	56
ulkomaalainen	2		2	43–44, 75
ulkonäöstäni huolehtiva	1		1	40
upea	1		1	45–46
urheilullinen		2	2	53
urheilullinen (ulkoiselta olemukselta)		1	1	58
uskollinen	1	1	2	38, 55
vaalea	10		10	39–40, 73, 76–77
vaeltamiselle, luonnonrauhalle ja purjehdukselle sydämensä menettänyt	1		1	41
vakavasti ihmissuhteisiin suhtautuva		1	1	60
vapaa	15	5	20	42, 59, 74, 76–77
vastaavanlainen		1	1	61, 83
vastuuntuntoinen		1	1	55
viaton		1	1	56, 60
yhdestä ikiomasta miesystävästä				
haaveileva	1		1	42
yksin jäänyt	1		1	42
yksinäinen		1	1	59
yliopistotutkinnot suorittanut	1		1	40
Yhteensä	249	204	453	

Liite 2

Kontakti-ilmoituksissa esiintyvät itseen viittaavat substantiivit.

Substantiivi	A	Z	Yht.	Sivulla
bi-nainen		1	1	64, 79
ei bilehile		1	1	65
ei sporttimimmi		1	1	63
elämän pohdiskelija	1		1	48
femme		4	4	64, 79, 85
hoituri	1		1	48–49, 80
hyötyliikkuja		1	1	64–65
hölmö		1	1	65
ihminen		1	1	66–67
kaunotar ja hirviö(-riiviö)		1	1	66
kuuntelija		1	1	65
lady	1		1	48–49
lepakko		2	2	63, 85
lesbo		1	1	63
lesbo-nainen		1	1	63
lesbonainen		2	2	63, 78
leski	1		1	47
leskinainen	2		2	46–47
leskirouva	1		1	47
liikkuja		1	1	65
l-nainen		10	10	63, 79
mörökölli		1	1	65
mummeli	1		1	48–49
naarasnalle	1		1	48–49
nainen	59	29	88	46–47, 63, 78, 85
Nainen	1		1	47, 78
naisista pitävä nainen		1	1	63
naispari		2	2	63
opiskelijatyttö		1	1	63
penkkiurheilija		1	1	64–65
pohjoisen kaunosielu		1	1	65
punapää		2	2	66, 80
puoliksi tieteilijä, puoliksi taiteilija		1	1	65
rapu		1	1	66, 79
romantikko		1	1	65
runotyttö	1		1	47
selviytyjätyyppi	1		1	48
Sh		1	1	66
sinkkumimmi		1	1	63

Substantiivi	A	Z	Yht.	Sivulla
taistelija		1	1	65
tekijä		1	1	65
tuleva puolisosi		1	1	66
turutar	1		1	48–50
tyttö	1	3	4	47, 63
”tyttö”	1		1	47
tyttönen	2		2	47, 79
tytön hupakko		1	1	63
”uneksija”		1	1	65
vaaka-nainen	2		2	46, 48, 80
vaaleaverikkö	1		1	48, 79
virkanainen		1	1	66–67, 80
XL-missi		1	1	66, 79
XL-nainen	1		1	46, 48, 79
yh	1	1	2	47, 63
yhden miehen nainen	1		1	48–49, 80
yhden naisen nainen		1	1	63, 80
yh-äiti	3		3	47
yksinhuoltajanainen	1	1	2	46–47, 63, 78
yksinhuoltaja äiti		1	1	63
yksinhuoltajaäiti	1		1	47
ystävä		1	1	66
Yhteensä	87	87	174	

Liite 3

Kontakti-ilmoituksissa esiintyvät otsikot. Lukumäärä ilmoitettu vain, mikäli otsikko esiintyy useammassa kuin yhdessä ilmoituksessa. Kaikkia otsikoita en käsittele työssäni.

Otsikko	Lehti	Yht.	Sivulla
013-alue!	Z		
09-alue	Z		
Attention!	Z		69
Avaisiko uusi kevät meille yhteisen tien?	A		52
Get it while you can, girl	Z		
Elämä koskettaa	Z		70
Elämäni nainen	Z		
Etsin... 017-alue	Z		67
Etsin Lyytiä!	Z		
Etsin sinua	Z		
Etsintäkuulutus!	A		52
Etsintäkuulutus Manseen	Z		67
Etsiskelen lepakkotyttöä!	Z		
Etsitkö sinäkin	Z		
Hankien loistoa	Z		69
Hei!	A	5	52
Hei mies!	A		52
Hellyydellä ja rakkaudella	Z		68
Hellyys, sinä ja minä	Z		69
Herkkää (05-suunta)	Z		
Huom!	A		52
Hyväsydäminen nainen	Z		
Ihan kiva elämä!	Z		69
Ihmettäkö etsimässä?	A		
Indigo	Z		68
Jaettu aallonpituus	Z		
Joenvarrella odotan	Z		69
Kaipaam ystävää	Z		69
Kaksi mukavaa ladya	Z		
Kaksinaiselämää yhdeksi	Z		
Kalliolle kukkulalle	Z		
Kamuja tännepäin	Z		
Kaverit kadoksissa	Z		
Keski-Suomesta	Z		
Kesä kahdestaan	Z		
Kesää on vielä jäljellä	Z		69

Otsikko	Lehti	Yht.	Sivulla
Kevätajatuksia	Z		
Kevät keikkuen tulevi	Z		69
Kevättä ilmassa	Z	2	69
Kevättä odotellessa	Z		
Kirjeystäväksi?	Z		68
Kohtaa minut	Z		
Kumppaniksi tuletko mun	Z		
Kyllä maalla on mukavaa	Z		69
Let's have fun	Z		
Läheinen ystävä, rakastettu	Z		
Läydätkö sinut näin?	Z		
Löydätkö?	Z		
Löydätkö näin?	Z		
Löytyykö vielä tosi miestä?	A		
Löytäisinkö sinut näin?	A		52
Löydätkö sydänystävän -09	Z		
Maalaiserakko kaipaa	Z		
Mersuni etupenkki	Z		68
Mies!	A		52
Missä olet vapaa mies?	A		
Missä sä oot?	Z		69
Mistä on tosimiehet tehty?	A		52
Naiselleni	Z		
Nyt tai ei koskaan	Z		70
Odotan sinua nainen	Z		69
Olemisen sietämät. keveys	Z		69
Oletko olemassa?	Z		69
Oma tupa oma lupa	Z		68
Omani löydätkö	Z		
Ota hetkestä kiinni	Z		70
Pieni ja pyöreä	Z		67
Pois sateesta	Z		69
Poweria tampereelta	Z		
Puolukoita poimimaan	Z		67
Pusi pusi	Z		70
Pääkaupunkiseutu	Z		
Pää pilvissä...	Z		69
Rakas naiseni	Z		
Rakkautta ja anarkiaa	Z		69
Romanttiset koti-illat	Z		67-68
Salaisuuksien kevät	Z		
Seikkailijoille	Z		68
Sinivuokko	Z		68
Sinua kaivaten	Z		
Sinua varten	Z		69

Otsikko	Lehti	Yht.	Sivulla
Sinulle	Z		
Sinä & Minä	Z		
Sisältä kultaa...	Z		67
Sisä-Suomi kutsuu	Z		67
Sydänystäväkseni	Z		68
Syksy	Z		69
Syysunelma	Z		
Terapian avulla itseksi	Z		67
Tervehdys	Z		69
Trimpati-trimpati-trei!	Z		69
Tositarkoituksella?	Z		68
Tuu jo tangoon	Z		
Tyttö etsii toista :)	Z		69
Tyttöystävä	Z		68
”Tänä päivänä elän”	Z		
Vaimoksi minulle	Z		68
Vantaalaiset!	Z		
Vihreä humanisti	Z		67
Voimaa ystävydestä	Z		
Yhdessä talvea kohti	Z		69
Yhteinen elämä	Z		
Yksinäinen – ei yksin	Z		69
Yksinäinen sydän	Z		
Yksinäiset l-naiset	Z		69
Ystäviä etsiskellen	Z		
Ystävä lämmöllä	Z		
Ystäväänä kaipuu	Z		
Yhteensä			

Liite 4

Kontakti-ilmoituksissa esiintyvät nimimerkit. Lukumäärä ilmoitettu vain, mikäli nimimerkki esiintyy useammassa kuin yhdessä ilmoituksessa. Kaikkia nimimerkkejä en käsittele työssäni.

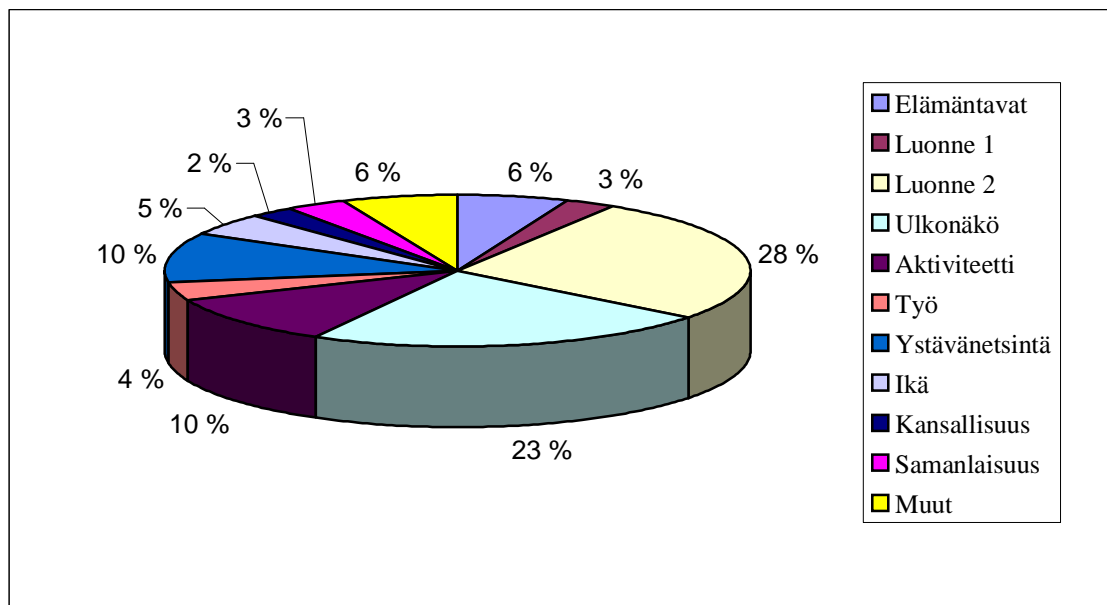
Nimimerkki	Lehti	Yhteensä	Sivulla
1+1=?	A		51
Ajetaan tandemilla	A		51
Amor Vincit Omnia	A		51
Askungen	A		
”Auringonpaistetta elämään”	A		
Autoillen tai pyöräillen	A		
Blondi	A		50
CARPE DIEM -tartu hetkeen	A		
Cha-cha-cha	A		50
Ehkä näin tapaamme	A		
Ei rakkautta saa, jos vain odottaa...	A		51
Ei seikkailijoille	A		51
Elämän iloa yhdessä	A		
”elämän kevät”	A		
Elämän rosoistakin puolta maistanut	Z		
E-Suomi	Z		70
Etsin, kunnes löydän sun	A		51
Etsin, kunnes löydän sut...	A		51
Etsivä -56	A		
Feelings	A		52
Henkinen kasvu	A		52
Hmi-Tre-Vammala	Z		70
Hoikka härkäneito	A		50
Hopeful	A		
Huumorintaju on plussaa	A		
Hyvä kuuntelija	A		50
Härkä	A		
Jaetaan yksinäisyys	A		
Jospa löytäisinkin	A		52
Joulutonttu	A		51
Kaipa sinua	A		
Kaksi kunnollista sinä ja minä	A		52
Katse eteenpäin	A		52
Kesälläkö Sinut löydän	A		52
Kesää kohden	A		
Kevätmieli	A		51

Nimimerkki	Lehti	Yhteensä	Sivulla
Kevättä kohden	A		52
Kirjoitathan punatukkaiselle ”tytölle”	A		
Kompassini elämän tuulissa	A		
Kuljetaanko yhdessä elämän lenkkipolulla	A		52
Liikuntaa harrastava 169cm	A		50
Lilja	A		51
Linnea borealis	A		51
Lumiperhonen	A		
Lähtisitkö kanssani lenkille?	Z		
Löydämmekö toisemme?	Z		
Löydätkö sinut näin	A		
Löydätkö Sinut näin?	A		
Matkalla vuoteen 2001	A		52
Metsänneito	A		
Mistä löytäisin ystävän	A		
Nalle	A		51
Nuorekas 59-vuotias	A		
Odotan sinua	A		
Odotan sitä yhtä oikeaa	A		
Olen etsinyt sinua	A		
Olen nielaissut kuun	A		51
Onni tulee löytäen	A		52
Pilkettä elämään	A		52
Poistetaan yhdessä yksinäisyys	A		
Punaviiniä kynttilänvalossa	A		52
Päivä kerrallaan	A		52
Päivänkakkara	A		51
Rakkaus on ikuista	A	2	52
Rakkautta kaipaava	A		51
Rapu 58-v. Oinas 53-v.	A		50
Rohkeutta pappa	A		52
Se oikea puuttuu	A		
Silkkiunikko	A		51
Silmien taikavoimaa	A		
Sinivuokko	A	2	51
Sinunko	A		
Sinä&Minä	Z		
Sinäkö se oot?	A		51
Sydämeni syvyyteen, tuohon tyhjään huoneeseen	A		51
Syksy/1945	A		50
Syksyn ensimmäinen violetti ruusu	A		52
Syksyn saapuessa	A		
Syliinkin ikävä	A		
Syyskuu	A		

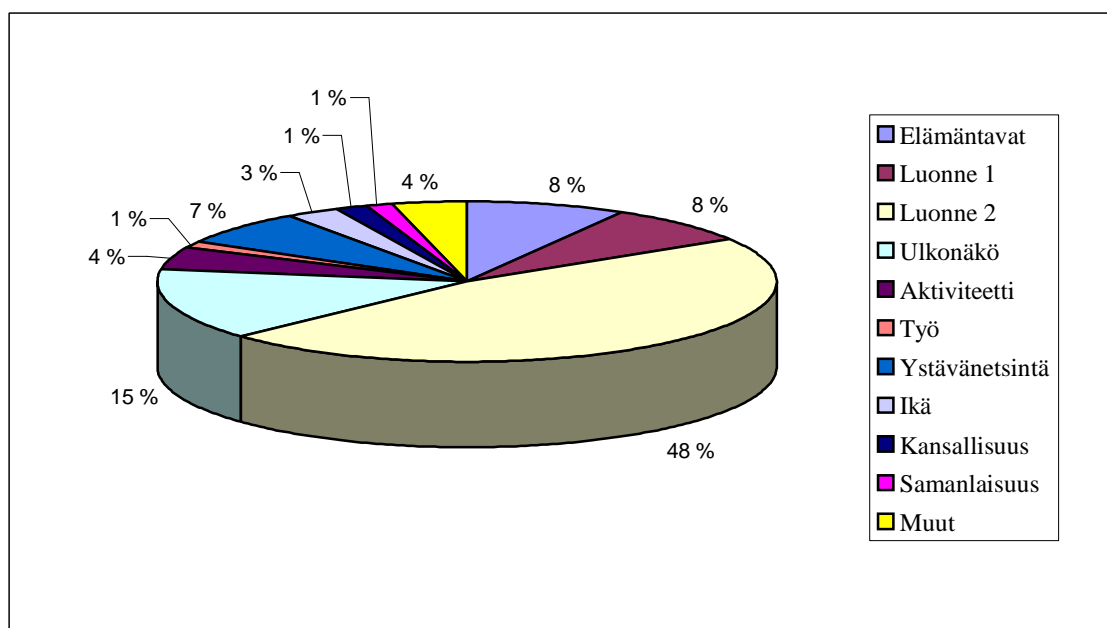
Nimimerkki	Lehti	Yhteensä	Sivulla
Syystuulet	A		
Tampere tai pääkaupunkiseutu	Z		70
Tanssi ja leikkikaveri	A		
Tavoitteena kestävä suhde	A		51
Tiedä vaikka kolahtaisi	A		52
Todellinen ystävä	A		
Tulevaisuus yhdessä?	A		51
Turhautunut	A		50
Turun seutu	A		50
Tveka inte!	Z		
Tähtönen	A		
Ulkoilun merkeissä	A		
Vain sinä, minä ja sun kitara			
Valokuva olisi kiva	A		
Vesimies	A		
Vihtori ja Klaara	Z		70
Vuosikertaviinit	A		
Wienervalssi	A		50
Yhdessä eteenpäin	A	2	
Yksinäinen	A		51
Yksinäinen majakka	A		51
Yksinäinen meritähti	A		51
Yksinäinen sydän	A		51
You are my destiny	A		
Yhdessä kevättä kohti	Z		
Yhdessäkö eteenpäin?	Z		52
Yksinään ei ole hyvä olla	Z		
Ystävän kaipuu	A		
Ystävää etsimässä	A		
Yhteensä			

Liite 5

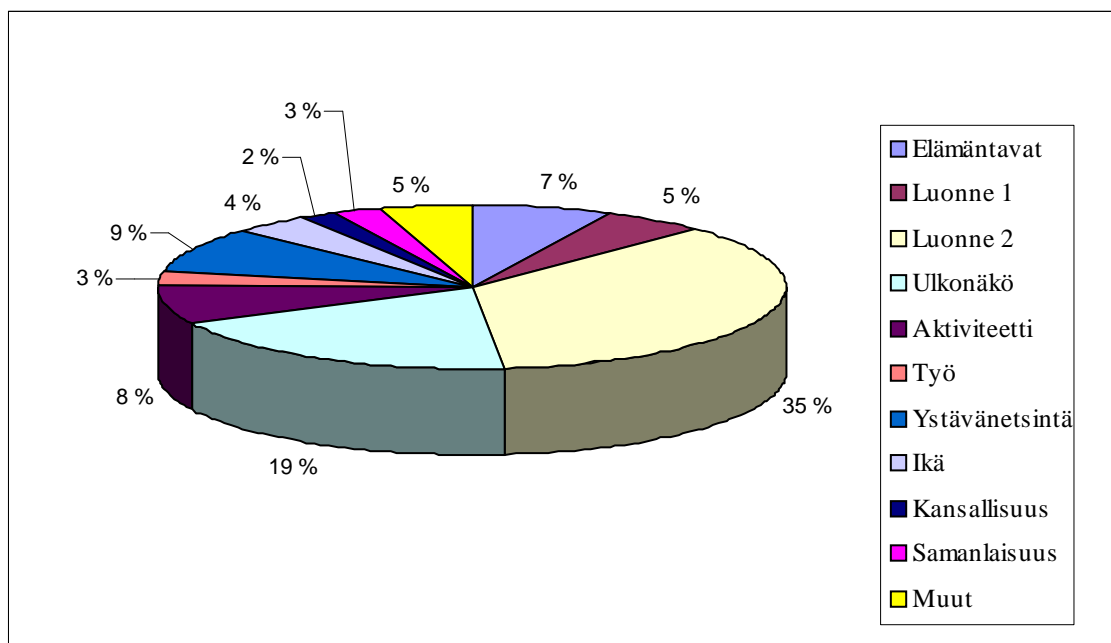
Aineistossani esiintyvien adjektiivien sekä adjektiivimaisten rakenteiden sanemäärät lehdittäin ja yhteensä.

KUVIO 1. Aamuset-lehdessä esiintyvien adjektiivien sanemäärät.

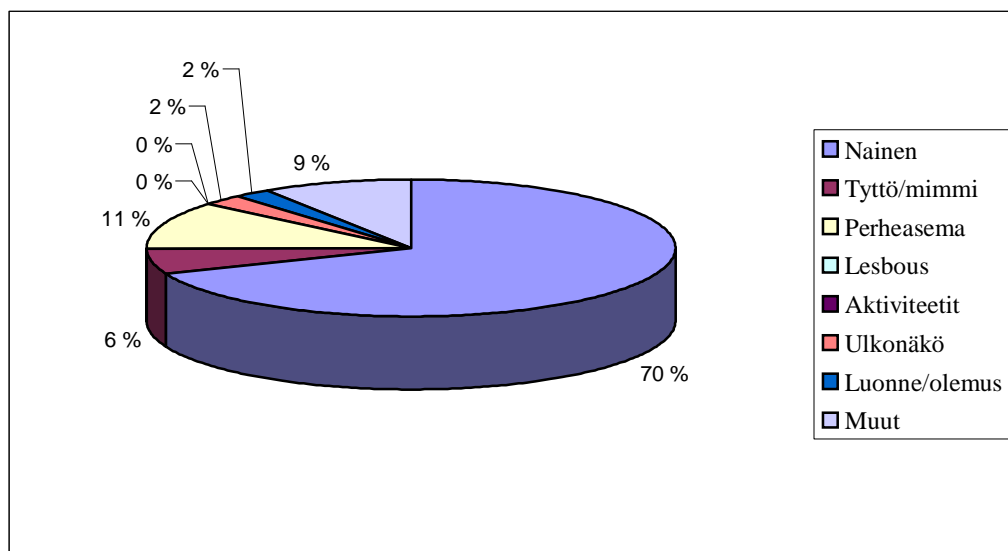
KUVIO 2. Z-lehdessä esiintyvien adjektiivien sanemäärät.

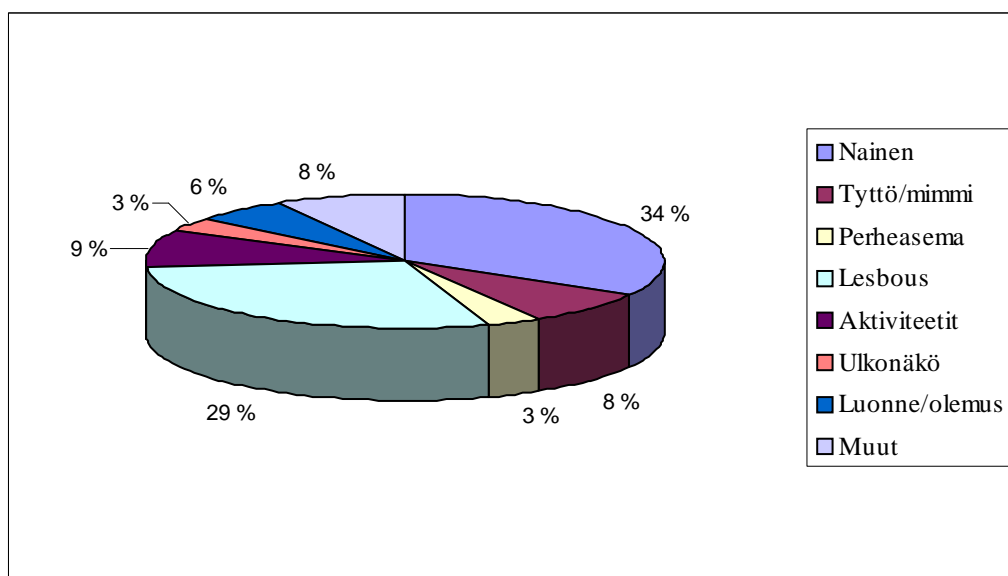
KUVIO 3. Sekä Aamuset- että Z- lehdessä esiintyvien adjektiivien sanemäärät.

Liite 6

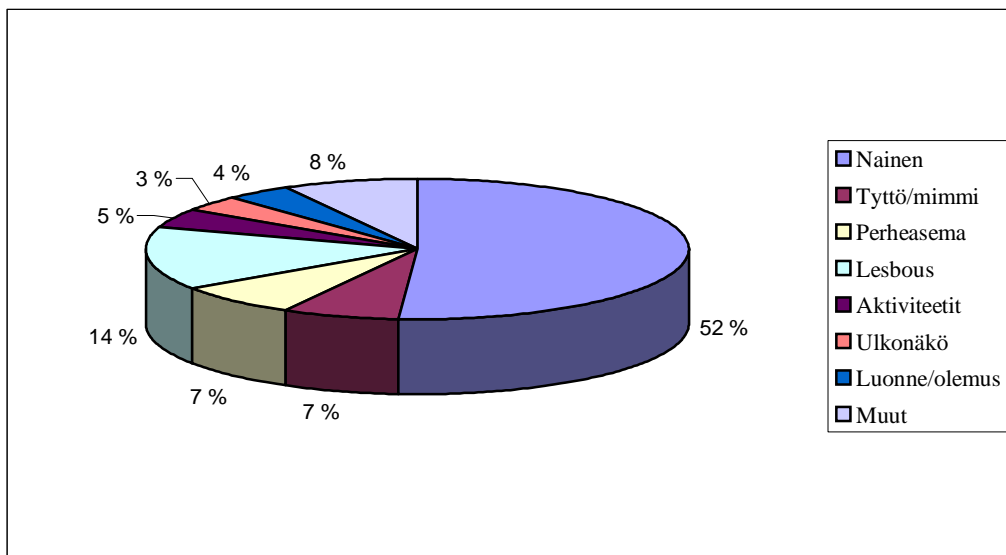
Aineistossani esiintyvien adjektiivien sekä adjektiivimaisten rakenteiden sanemäärät lehdittäin ja yhteensä.

KUVIO 1. Aamuset-lehdessä esiintyvien substantiivien sanemäärät.

KUVIO 1. Z-lehdessä esiintyvien substantiivien sanemäärät.

KUVIO 3. Sekä Aamuset- että Z- lehdessä esiintyvien substantiivien sanemäärät.